

**UCHWAŁA NR XXIX.216.2026
RADY MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI**

z dnia 23 marca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) oraz art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 203), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026 – 2030, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Mińsk Mazowiecki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

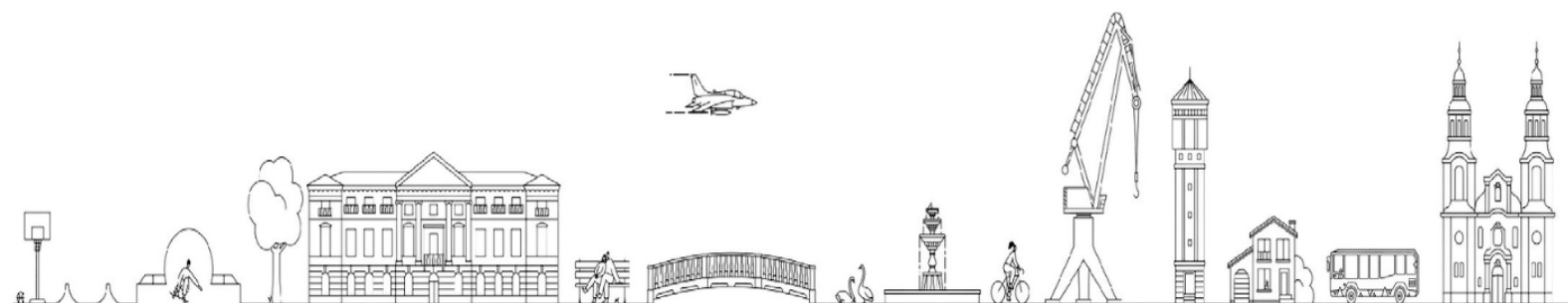
Przewodnicząca Rady
Miasta

mgr Barbara Reda

Załącznik do uchwały nr XXIX.216.2026
Rady Miasta Mińsk Mazowiecki
z dnia 23 marca 2026 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI NA LATA 2026-2030

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WPROWADZENIE	7
Metodologia opracowania Strategii.....	9
Podstawy prawne.....	11
Spójność z dokumentami strategicznymi	15
Dokumenty krajowe.....	15
Dokumenty regionalne.....	16
Dokumenty ponadlokalne.....	16
Metodologia badań społecznych.....	17
Wybór metod i technik badawczych	17
Dobór próby i narzędzie badawcze	18
CHARAKTERYSTYKA MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI	19
Położenie.....	19
Sytuacja demograficzna.....	20
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	23
Mieszkalnictwo i infrastruktura	26
Edukacja i wychowanie	28
Kultura, kultura fizyczna i turystyka.....	33
Promocja i ochrona zdrowia	38
Bezpieczeństwo publiczne	39
Cyfryzacja.....	41
Pobudzanie aktywności społecznej i obywatelskiej.....	42
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	44
Ochrona środowiska	51
Lokalny system pomocy społecznej.....	52
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.....	56

ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH

MIESZKAŃCÓW MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI.....	57
Struktura badanej próby	57
Problemy społeczne	59
Rynek pracy	60
Ubóstwo i wykluczenie społeczne	62
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.....	63
Problem alkoholowy	66
Problem nikotynowy	68
Problem narkotykowy.....	69
Problem przemocy	70
Korzystanie z urządzeń elektronicznych	74
Uczestnictwo w grach hazardowych	76
Inne uzależnienia behawioralne	77
Zdrowie psychiczne	78
SYTUACJA SPOŁECZNA MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI.....	80
Polityka prorodzinna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej	80
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	87
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	91
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	99
Aktywność i integracja społeczna seniorów	107
Przeciwdziałanie bezrobociu, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	113
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	117
Zdrowie psychiczne	122
CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	125
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	125
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych	126
Cel strategiczny nr 1.....	128

Cel strategiczny nr 2.....	131
Cel strategiczny nr 3.....	133
Cel strategiczny nr 4.....	137
Cel strategiczny nr 5.....	139
Cel strategiczny nr 6.	140
Cel strategiczny nr 7.....	142
Zakres usług społecznych oraz zlecenie zadań publicznych.....	143
Ramy finansowe Strategii.....	144
System wdrażania Strategii	148
System aktualizacji Strategii.....	149
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	149
Monitoring i ewaluacja.....	150
Wnioski i podsumowanie.....	156
BIBLIOGRAFIA.....	159
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	161
Spis rysunków.....	161
Spis tabel.....	161
Spis wykresów	163

WYKAZ SKRÓTÓW

- AOON** – Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością
- BDL GUS** – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
- b.d.** – brak danych
- CUS** – Centrum Usług Społecznych
- DDP** – Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych w Mińsku Mazowieckim
- DPS** – dom pomocy społecznej
- JST** – jednostka samorządu terytorialnego
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- KDR** – Karta Dużej Rodziny
- KIS** – Klub Integracji Społecznej „Aktywni”
- MBP** – Miejska Biblioteka Publiczna w Mińsku Mazowieckim
- MDK** – Miejski Dom Kultury w Mińsku Mazowieckim
- MKRPA** – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim
- MOSiR** – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mińsku Mazowieckim spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- MPK** – Miejski Punkt Konsultacyjny „STOP Przemocy”
- MUTW** – Miński Uniwersytet Trzeciego Wieku
- NGO** (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- NK** – procedura „Niebieskie Karty”
- OSP** – ochotnicza straż pożarna
- PES** – podmioty ekonomii społecznej
- PIK** – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny „Mińskie Centrum Profilaktyki”
- POZ** – podstawowa opieka zdrowotna
- PŚDS** – Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim
- SM** – Straż Miejska Miasta Mińsk Mazowiecki
- ŚDS** – Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim
- ŚOW** – świetlice opiekuńczo-wychowawcze

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim

UM – Urząd Miasta Mińsk Mazowiecki

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹.

Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania

¹ Kwaśniewski J., *Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych*, s. 9

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”

społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Miasta Mińsk Mazowiecki, wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Miasta, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- Polityka prorodzinna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- przeciwdziałanie bezrobociu, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- zdrowie psychiczne.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom Miasta dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Miasta³ w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie

³ *Każdorazowo stosując zapis „Miasto” mamy na myśli gminę miejską Mińsk Mazowiecki*

Strategii ujęcia w niej określonych elementów. W tabeli numer 1 zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Mieście. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Miasta badania społeczne.
2.	Sformułowanie misji i wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 jest swoistym obrazem, do którego dąży Miasto za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Miasta. Ich identyfikacja i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego w trakcie i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *„opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”*.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1568),
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338, z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902),
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781, z późn. zm.).

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49, z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2024 r. poz. 1576, z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2024 r. poz. 1829),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1512),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1208, z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2026 r. poz. 79),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2026 r. poz. 236),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673, z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2025 r. poz. 798),
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 163).

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom:

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2026 r. poz. 156),

4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 917).

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego:

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 913, z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. z 2025 r. poz. 620, z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1718),
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 304, z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1335),
7. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 199),
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 725),
9. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm.),
10. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461, z późn. zm.),
11. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M.P. z 2023 r. poz. 881),

12. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1411).

Akty prawne normujące aspekty finansowe:

1. ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1572),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338),
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.).

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju:

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2025 r. poz. 1079, z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz.U. z 2026 r. poz. 90),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2025 r. poz. 223, z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz ponadlokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁴.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

⁴ *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 są *Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”* oraz *Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030*.

Dokumenty ponadlokalne

Istotnym punktem odniesienia jest *Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku*, która wyznacza długofalowe kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego obszaru metropolitalnego, w tym działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Przyjęta w dokumencie wizja zakłada, iż metropolia warszawska w 2040 roku będzie *metropolitalną wspólnotą samorządową łączącą i wzmacniającą różnorodność potencjałów poszczególnych JST, która dzięki efektywnej współpracy stworzy perspektywiczny i konkurencyjny w skali europejskiej obszar dynamicznego rozwoju*.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁵.

Niniejsza diagnoza realizowana przez Miasto Mińsk Mazowiecki ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych z perspektywy dorosłych mieszkańców Miasta.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców Miasta zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁶. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Badania wśród dorosłych mieszkańców zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*). Technika ta zakłada prowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

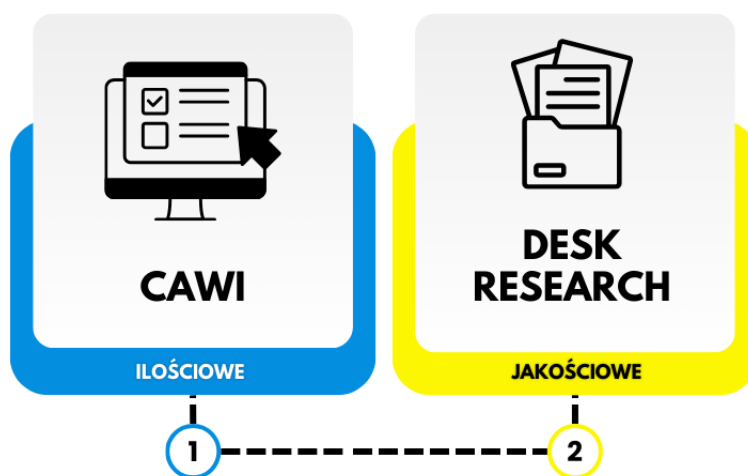
⁵ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109

⁶ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również **analizę danych zastanych** (ang. *Desk Research*), czyli technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu. Analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej w Mieście Mińsk Mazowiecki.

Rysunek 1. Wykorzystane metody i techniki badawcze

Źródło: Opracowanie własne.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentatywną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Miasta oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Badanie dorosłych mieszkańców zostało przeprowadzone w I kwartale 2026 roku i wzięło w nim udział 126 osób.

Kwestionariusze ankiet użyte do zebrania danych, składały się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 0,5 pp. od 100%.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI

Położenie

Mińsk Mazowiecki to gmina miejska położona w powiecie mińskim, w województwie mazowieckim. Zajmuje powierzchnię 13,19 km², co stanowi 1,13% powiatu mińskiego oraz 0,04% całego Województwa. Mińsk Mazowiecki jest ośrodkiem o istotnym znaczeniu administracyjnym, gospodarczym i usługowym w skali powiatu. Miasto jest terytorialnie otoczone przez gminę wiejską Mińsk Mazowiecki, z którą tworzy funkcjonalnie powiązany obszar osadniczy.

Rysunek 2. Położenie Miasta Mińsk Mazowiecki na tle powiatu, województwa i kraju

Źródło: Opracowanie własne.

Miasto pozostaje w silnych relacjach funkcjonalnych z Warszawą, m.in. poprzez codzienne dojazdy do pracy, nauki oraz korzystanie z oferty usług wyższego rzędu, co wpływa na strukturę demograficzną i potrzeby mieszkańców.

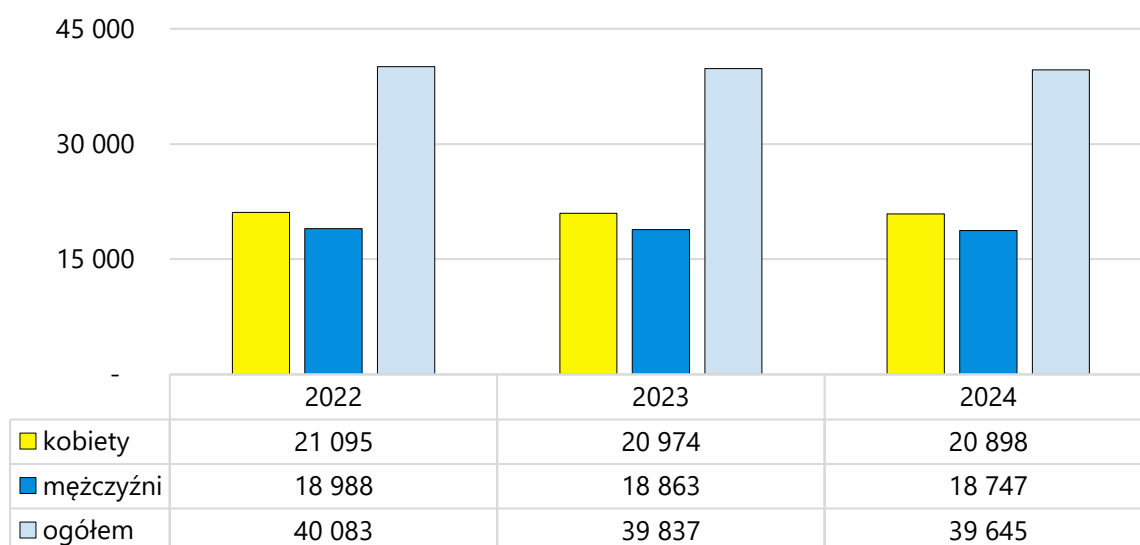
Układ transportowy Miasta Mińsk Mazowiecki opiera się przede wszystkim na dobrze rozwiniętej sieci drogowej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Kluczową rolę odgrywa droga krajowa nr 92, zapewniająca połączenia Miasta z Warszawą, Siedlcami oraz innymi ośrodkami regionu. Uzupełnieniem systemu jest droga wojewódzka nr 802, a także drogi powiatowe i gminne, umożliwiające sprawną obsługę komunikacyjną poszczególnych części Miasta. Istotnym elementem układu transportowego jest również kolej – Mińsk Mazowiecki posiada stację kolejową na linii Warszawa – Terespol, co zapewnia dogodne połączenia regionalne i aglomeracyjne. Transport publiczny na terenie Miasta realizowany jest głównie w oparciu o komunikację autobusową, obejmującą kilka linii miejskich i podmiejskich, które zapewniają dostępność komunikacyjną dla mieszkańców. Należy podkreślić, iż komunikacja miejska dla każdego pasażera jest bezpłatna, co sprzyja wyrównywaniu szans społecznych, ułatwia dostęp do edukacji, ochrony zdrowia, usług społecznych i rynku pracy, a także ogranicza bariery transportowe, szczególnie w przypadku osób starszych, dzieci i młodzieży oraz osób o niższych dochodach. Rozwiązanie to stanowi ważny instrument polityki społecznej Miasta, wpływający na poprawę jakości życia oraz integrację mieszkańców.

Sytuacja demograficzna

Aktualna struktura demograficzna, będąca efektem procesów społeczno-demograficznych z przeszłości, w istotny sposób wpływa na kształtowanie się zjawisk i wyzwań społecznych w przyszłości. Wnikliwa analiza kluczowych cech demograficznych, procesów migracyjnych oraz zmian w strukturze wieku i liczby ludności dostarcza podstaw do oceny skuteczności dotychczasowych działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. W kontekście obecnych trendów, takich jak starzenie się społeczeństwa, szczególnie istotne staje się planowanie działań ukierunkowanych na aktywizację lokalnej społeczności, wspieranie młodych rodzin oraz integrację międzypokoleniową.

W 2024 roku Miasto Mińsk Mazowiecki zamieszkiwało 39 645 osób, z czego 20 898 to kobiety, a 18 747 – mężczyźni. Analizując sytuację demograficzną Miasta, w omawianym okresie można zauważyć postępujący spadek liczby mieszkańców. Zjawisko to wpisuje się w ogólnokrajowe trendy demograficzne, związane m.in. ze spadkiem dzietności oraz migracjami ludności do większych ośrodków miejskich. Biorąc pod uwagę podział na płeć, w latach 2022-2024 widoczna jest przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Mieście Mińsk Mazowiecki w 2024 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie -2,34 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował wyższą wartość w porównaniu do Powiatu (-3,04), Województwa (-2,78) oraz kraju (-4,17). Na przestrzeni ostatnich lat w Mieście zauważalny był stopniowy spadek przyrostu naturalnego na 1 000 ludności: w 2022 roku wyniósł on -1,41, w 2023 roku było to -1,73, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie kształtował się na poziomie -2,34. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku województwa mazowieckiego – najwyższe wartości odnotowano w 2022 roku, z kolei wartości określone dla powiatu mińskiego i całego kraju ulegały wahaniom,

przy czym najwyższe przypadają na rok 2023. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Mieście Mińsk Mazowiecki w porównaniu do powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i całego kraju na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Miasto Mińsk Mazowiecki	-1,41	-1,73	-2,34
Powiat miński	-1,88	-1,67	-3,04
Województwo mazowieckie	-2,24	-2,35	-2,78
Polska	-3,79	-3,62	-4,17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Struktura ludności w Mieście Mińsk Mazowiecki według ekonomicznych grup wieku w 2024 roku przedstawiała się następująco:

- 20,1% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 57,8% mieszkańców Miasta było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 22,1% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można postępujący spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wahania udziału osób w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Mieście prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie mazowieckim i w całym kraju. W 2024 roku w Województwie było to 19,1% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,6% w wieku produkcyjnym oraz 22,4% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,0% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,2% w wieku produkcyjnym oraz 23,8% w wieku poprodukcyjnym⁷.

⁷ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego [2024 rok]

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024 (w procentach)

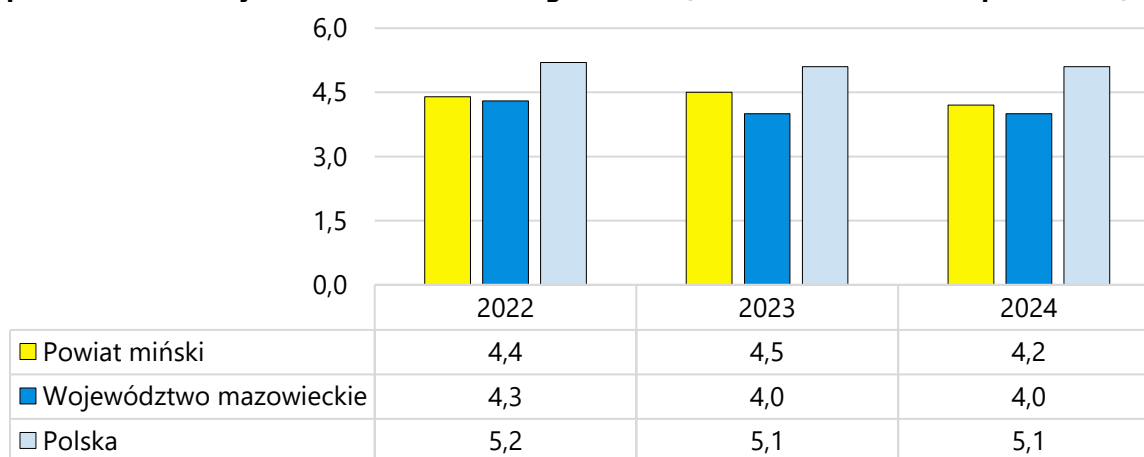
wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	20,6	20,5	20,1
wiek produkcyjny	58,0	57,7	57,8
wiek poprodukcyjny	21,4	21,8	22,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Istotnym miernikiem stanu rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która wyraża procentowy udział liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy w ogólnej liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten pozwala na ocenę skali problemu bezrobocia w danej społeczności oraz identyfikację obszarów wymagających interwencji w zakresie polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu mińskiego. W 2024 roku stopa bezrobocia w Powiecie wynosiła 4,2%, a więc była zdecydowanie niższa w zestawieniu z Polską (5,1%), a jednocześnie nieco wyższa od wartości odnotowanej w Województwie (4,0%). W omawianym okresie w powiecie mińskim stopa bezrobocia rejestrowanego ulegała niewielkim wahaniom w analizowanym okresie, z kolei w województwie mazowieckim oraz w całym kraju odnotowano niewielki spadek. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje poniższy wykres.

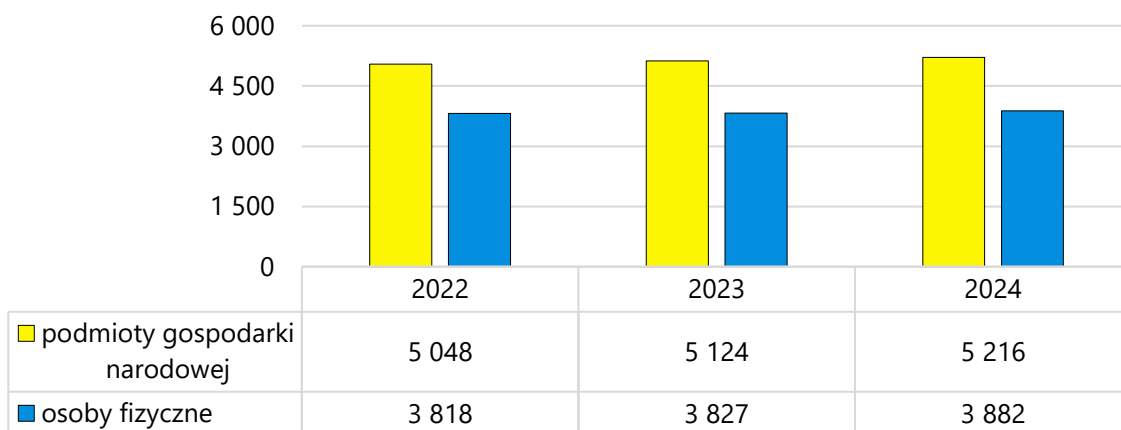
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mińskim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa mazowieckiego i Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Mieście Mińsk Mazowiecki na koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 5 216 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 3 882 (74,4%). Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Mieście Mińsk Mazowiecki uległa wzrostowi. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024

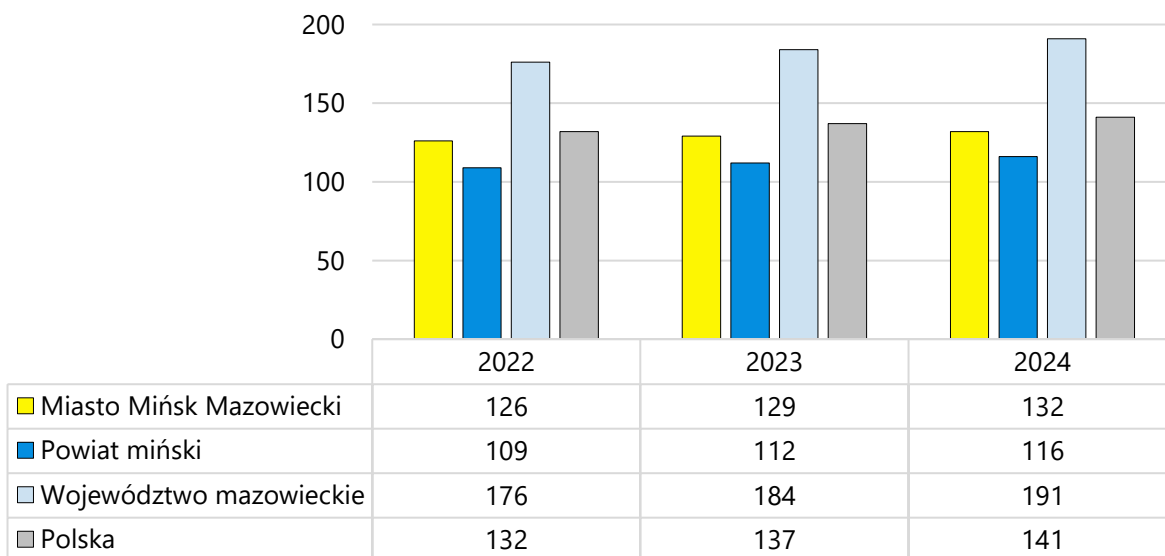
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w Mieście Mińsk Mazowiecki według klas wielkości to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 5 040 (stan na koniec 2024 roku). Działalność prowadzą również 133 małe przedsiębiorstwa zatrudniające 10-49 pracowników, 38 średnich przedsiębiorstw (50-249 pracowników), a także 5 dużych przedsiębiorstw zatrudniających 250-999 pracowników.

Rysunek 3. Liczba podmiotów z terenu Miasta Mińsk Mazowiecki zarejestrowanych w rejestrze REGON według klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Porównując wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców, sytuacja w Mieście wypada niezbyt korzystnie – w 2024 roku wskaźnik wyniósł 132, w powiecie mińskim było to 116 podmiotów, w przypadku województwa mazowieckiego – 191, natomiast w kraju – 141. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest stopniowy wzrost wskaźnika we wszystkich przedstawionych jednostkach. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Mieszkalnictwo i infrastruktura

Z dostępnych danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w Mieście Mińsk Mazowiecki to łącznie 19 654 nieruchomości (stan na koniec 2024 roku). Liczba ta w omawianym okresie uległa wzrostowi. W zakresie przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania w Mieście w latach 2022-2024 zaobserwowano niewielki spadek – w 2024 roku wynosiła ona 64,1 m².

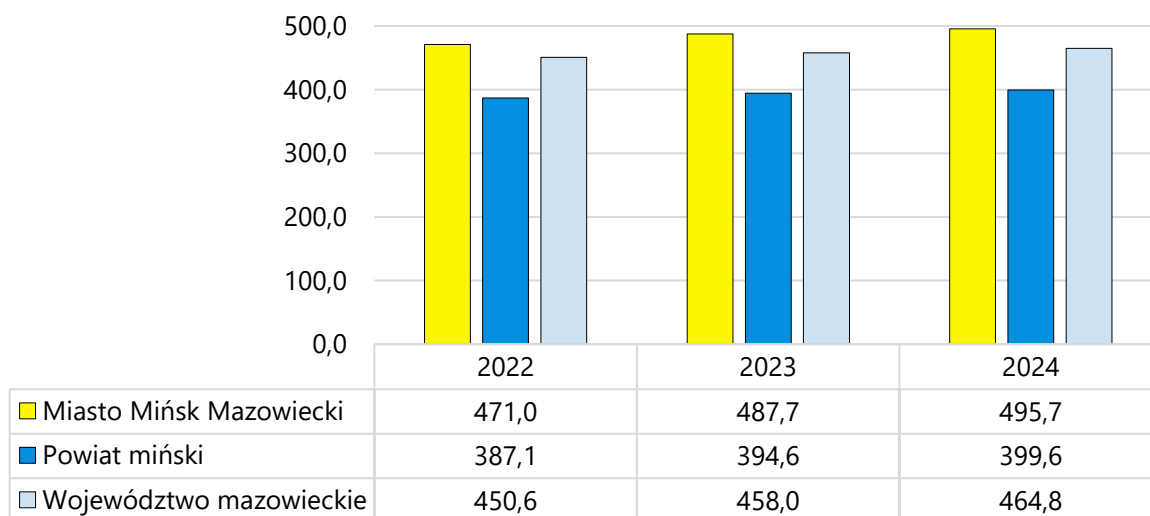
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba mieszkań	18 879	19 430	19 654
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	64,4	64,1	64,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Zgodnie z dostępnymi danymi, liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki w 2024 roku wynosiła 495,7, a tym samym była większa w porównaniu z ich liczbą w całym powiecie mińskim (399,6) oraz województwie mazowieckim (464,8). W latach 2022-2024 można zauważyć, że liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców we wszystkich analizowanych jednostkach systematycznie wzrastała. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 5. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim i województwie mazowieckim w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Miasto Mińsk Mazowiecki dysponuje zasobem 390 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 14 757,92 m², w tym 289 lokali w 41 budynkach stanowiących w 100% własność Miasta oraz 101 lokali w 32 budynkach wspólnot mieszkaniowych.

W ramach zasobu mieszkaniowego 115 lokali objętych jest najmem socjalnym.

Na koniec 2024 roku lokale komunalne zamieszkiwało 978 osób⁸.

W 2024 roku odzyskano i ponownie zasiedlono 9 lokali komunalnych (5 w wyniku śmierci najemcy, 4 w wyniku dobrowolnego opuszczenia lokalu). Jednocześnie odnotowano istotne zapotrzebowanie na lokale komunalne – złożono 85 wniosków o zawarcie umowy najmu, a na koniec roku na liście oczekujących znajdowały się 62 osoby. Do zawarcia umowy najmu zakwalifikowano 19 nowych wnioskodawców⁹.

Miasto realizuje również instrumenty wsparcia mieszkaniowego dla osób o niskich dochodach, w tym dodatki mieszkaniowe przyznawane na podstawie przepisów ustawy o dodatkach mieszkaniowych, stanowiące formę częściowego pokrycia kosztów utrzymania lokalu. Dodatkowo mieszkańcy mogą korzystać z rozwiązań w ramach programu „Mieszkanie Plus”, którego celem jest zwiększenie dostępności mieszkań o umiarkowanym czynszu. Instrumenty te uzupełniają miejski zasób komunalny i socjalny, tworząc system wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem mieszkaniowym.

W latach 2022-2024 zdecydowana większość mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki korzystała z podstawowej infrastruktury technicznej. Udział ludności objętej siecią wodociągową utrzymywał się na stabilnym, wysokim poziomie – w 2022 roku wynosił 91,5%, a w kolejnych latach nieznacznie wzrósł do 91,6%. Podobną stabilność odnotowano w przypadku sieci kanalizacyjnej, z której w 2022 roku korzystało 89,5% mieszkańców, w 2023 roku – 89,6%, natomiast w 2024 roku – 89,7%. Odmienny trend widoczny był w odniesieniu do sieci gazowej – udział mieszkańców korzystających z tej instalacji systematycznie malał, z poziomu 66,5% w 2022 roku, przez 65,5% w 2023 roku, do 64,4% w 2024 roku, co może wynikać ze zmian w strukturze

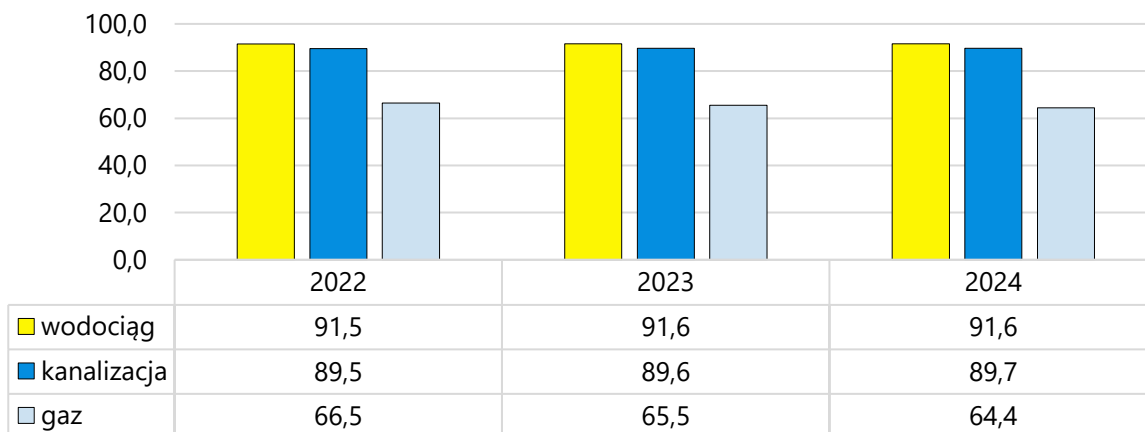
⁸ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 roku

⁹ tamże

zabudowy mieszkaniowej oraz tempa rozwoju infrastruktury gazowej w stosunku do przyrostu zasobów mieszkaniowych.

Wykres 6. Udział mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacji oraz gazu w ogólnej liczbie ludności w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Edukacja i wychowanie

Edukacja stanowi fundament rozwoju społeczności lokalnej, kształtując kompetencje i możliwości młodego pokolenia. Placówki oświatowe pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także wspierają rozwój społeczny i kulturalny uczniów. Współczesne wyzwania w obszarze edukacji wymagają efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, modernizacji infrastruktury oraz wdrażania nowoczesnych metod nauczania, aby zapewnić każdemu dziecku równy start i wsparcie w jego ścieżce rozwoju.

W 2024 roku na analizowanym obszarze funkcjonowało 5 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, 1 Zespół Szkolno-Przedszkolny oraz 1 Szkoła Artystyczna, dla których organem prowadzącym była gmina miejska Mińsk Mazowiecki, w tym:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 im. Stanisława Jachowicza w Mińsku Mazowieckim,
- Przedszkole Miejskie Nr 3 w Mińsku Mazowieckim,
- Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałem Specjalnym i Oddziałem Integracyjnym Nr 4 im. Urszuli Smoczyńskiej w Mińsku Mazowieckim,
- Przedszkole Miejskie Nr 5 „Tęczowa Dolina” w Mińsku Mazowieckim,
- Przedszkole Miejskie Nr 6 w Mińsku Mazowieckim,
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Mińsku Mazowieckim,

- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II w Mińsku Mazowieckim,
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Powstańców Styczniowych w Mińsku Mazowieckim,
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Józefa Wybickiego w Mińsku Mazowieckim,
- Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Henryka Sienkiewicza w Mińsku Mazowieckim,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1 w Mińsku Mazowieckim,
- Miejska Szkoła Artystyczna I stopnia im. Konstantego Ryszarda Domagały w Mińsku Mazowieckim.

Kolejna tabela przedstawia liczbę uczniów w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym było Miasto. Z prezentowanych danych wynika, iż w roku szkolnym 2023/2024 do placówek uczęszczało ogółem 3 924 uczniów, z czego największą część stanowili wychowankowie Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Dąbrówki (Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1) – 728 uczniów, z kolei najmniejszą liczbę wychowanków zaobserwowano w Szkole Podstawowej Nr 6 (528). W omawianym okresie łączna liczba uczniów ulegała niewielkim wahaniom – najwyższą liczbę odnotowano w 2023 roku (3 928). Należy zauważyć, że w 2024 roku w porównaniu do roku bazowego liczba uczniów zmniejszyła się o 3 osoby.

Tabela 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika	729	720	716
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Dąbrówki (Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1)	693	705	728
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Jana Pawła II	617	609	625
Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Powstańców Styczniowych	714	740	704
Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Józefa Wybickiego	622	625	623
Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Henryka Sienkiewicza	552	529	528
RAZEM	3 927	3 928	3 924

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok oraz dane udostępnione przez UM.

W 2024 roku nauczaniem przedszkolnym w placówkach, dla których organem prowadzącym było Miasto Mińsk Mazowiecki, objęto łącznie 915 dzieci, z czego największą część stanowili wychowankowie Przedszkola Miejskiego Nr 2 (Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1) – 196 uczniów, z kolei najmniejszą uczniowie Przedszkola Miejskiego Nr 1 (114). Na przestrzeni omawianych lat łączna liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ulegała wahaniom – w 2022 roku było to 904 podopiecznych, w 2023 roku – 940, z kolei w 2024 roku – 915.

Tabela 6. Liczba dzieci objętych nauczaniem przedszkolnym w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Przedszkole Miejskie Nr 1 im. Stanisława Jachowicza	112	114	114
Przedszkole Miejskie Nr 2 (Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1)	198	205	196
Przedszkole Miejskie Nr 3	116	131	118
Przedszkole Miejskie z Oddziałem Specjalnym i Oddziałem Integracyjnym Nr 4 im. Urszuli Smoczyńskiej	179	191	183
Przedszkole Miejskie Nr 5 „Tęczowa Dolina”	150	150	158
Przedszkole Miejskie Nr 6	149	149	146
RAZEM	904	940	915

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok oraz dane udostępnione przez UM.

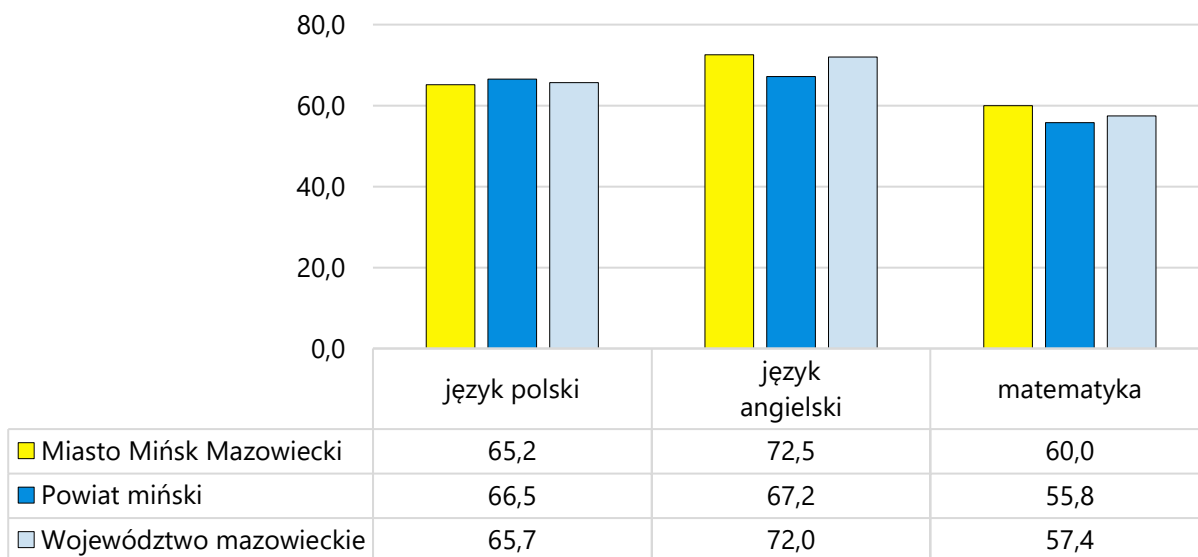
Na terenie Miasta funkcjonuje także 1 publiczna szkoła podstawowa, dla której organem prowadzącym nie jest Miasto Mińsk Mazowiecki, 7 niepublicznych przedszkoli, 9 publicznych przedszkoli oraz 4 punkty przedszkolne.

Na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki działa rozwinięta sieć instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, obejmująca 14 niepublicznych żłobków, 1 klub dziecięcy oraz 3 dziennych opiekunów. Według stanu na koniec 2024 roku placówki te dysponowały łącznie 376 miejscami, przy czym liczba zapisanych dzieci była niższa od dostępnej oferty (298 dzieci), co wskazuje na rezerwę miejsc w systemie opieki. Jednocześnie Miasto podejmuje działania na rzecz dalszego rozwoju opieki instytucjonalnej – w grudniu 2024 roku złożono wniosek o dofinansowanie w ramach programu „MALUCH+” na lata 2022-2029, którego celem jest utworzenie

samorządowego żłobka dla dzieci, co ma przyczynić się do zwiększenia dostępności i zróżnicowania form opieki nad najmłodszymi mieszkańcami Miasta. Zadanie zostało już uruchomione – obecnie trwa budowa budynku placówki¹⁰.

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta Mińsk Mazowiecki w odniesieniu do średniej dla powiatu mińskiego oraz województwa mazowieckiego. W porównaniu do Powiatu i Województwa, młodzi mieszkańcy Miasta uzyskali niższe wyniki z egzaminu z języka polskiego (65,2%). Zdecydowanie lepiej poradzili sobie z egzaminem z języka angielskiego, gdyż uzyskany wynik na poziomie 72,5% był najwyższy w grupie porównawczej. W przypadku egzaminu z matematyki średni wynik uczniów z terenu Miasta wyniósł 60,0%. Choć był on niższy niż z pozostałych części egzaminu, przewyższał średnie wyniki osiągnięte w Powiecie (55,8%) i Województwie (57,4%). Wyniki egzaminu potwierdzają potencjał edukacyjny uczniów Miasta Mińsk Mazowiecki, przy jednoczesnej potrzebie dalszego wzmocnienia wybranych obszarów kształcenia. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta Mińsk Mazowiecki, powiatu mińskiego i województwa mazowieckiego w 2024 roku

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>.

¹⁰ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

Istotny element oceny działań Miasta w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży stanowi liczba przyznanych stypendiów szkolnych. System wsparcia materialnego o charakterze socjalnym ma na celu ograniczanie barier ekonomicznych w dostępie do edukacji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu uczniów pochodzących z rodzin o trudnej sytuacji materialnej. Przedstawione dane pozwalają ocenić skalę udzielanego wsparcia, jego zmienność w czasie oraz identyfikować kierunki dalszych działań w obszarze polityki oświatowej i społecznej. W 2024 roku 63 uczniom wypłacono stypendia szkolne na łączną kwotę 105 383,60 zł.

Dla porównania w 2023 roku stypendium otrzymało 75 uczniów, z kolei w 2022 roku – 89 osób. Analiza danych wskazuje na systematyczny spadek liczby uczniów korzystających ze stypendiów szkolnych w kolejnych latach, przy jednoczesnym utrzymaniu istotnego poziomu wsparcia finansowego. Może to świadczyć zarówno o zmianach sytuacji materialnej rodzin, jak i o potrzebie bieżącej weryfikacji kryteriów przyznawania pomocy oraz dostosowywania form wsparcia do aktualnych potrzeb mieszkańców. Wnioski te uzasadniają konieczność dalszego monitorowania skali i efektywności systemu stypendialnego oraz podejmowania działań zapewniających jego adekwatność jako narzędzia wyrównywania szans edukacyjnych w Mieście Mińsk Mazowiecki.

Tabela 7. Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba uczniów	89	75	63
kwota [zł]	106 591,06	130 960,91	105 383,60

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Kultura, kultura fizyczna i turystyka

Główną instytucją działającą w zakresie kultury na analizowanym obszarze jest Miejski Dom Kultury w Mińsku Mazowieckim. Głównym celem MDK jest *organizowanie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne mieszkańców, w tym upowszechnianie i promocja kultury lokalnej w kraju i za granicą.*

MDK przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi, stowarzyszeniami oraz placówkami oświatowymi zlokalizowanymi na terenie Miasta, aktywnie organizuje liczne wydarzenia, których liczba w 2024 roku wyniosła 126. Wśród nich znalazły się m.in. 22 spektakle teatralne, 25 koncertów, 47 warsztatów artystycznych, 29 projekcji filmów oraz 3 Dyskusyjne Spotkania Filmowe¹¹.

W 2024 roku MDK współpracował m.in. z Helsińską Fundacją Praw Człowieka, Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego, Samorządem Województwa Mazowieckiego, Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy, Mazowieckim Instytutem Kultury oraz Muzeum Ziemi Mińskiej, realizując liczne festiwale, koncerty, spektakle i wydarzenia edukacyjne. Placówka udostępnia również swoje pomieszczenia i zaplecze techniczne dla lokalnych grup, m.in. Mińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Teatru po Godzinach, mińskich muzyków oraz Mińskiego Towarzystwa Muzycznego, a także współpracuje z jednostkami samorządowymi i szkołami w zakresie organizacji konferencji, szkoleń i wypożyczenia sprzętu.

Miejski Dom Kultury w Mińsku Mazowieckim zapewnił funkcjonowanie Centrum Młodzieżowego Międzyczas jako miejsca spotkań stworzonego dla młodzieży i przez nią współtworzonego. W 2024 roku odbyło się w nim 150 warsztatów artystycznych, 36 spotkań sportowych oraz zajęcia muzyczne i kulinarne. Młodzież uczestniczyła w projektach twórczych, edukacyjnych i profilaktycznych, takich jak tworzenie podcastów czy Szlak Emocjo-Turystyczny. Centrum aktywnie wspierało projekty społeczne, w tym WOŚP i inicjatywy obywatelskie, organizowało koncerty, festiwale i gry terenowe, a także współpracowało z uczelniami i organizacjami pozarządowymi,

¹¹ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

zapewniając młodzieży możliwość praktyk, szkoleń i rozwijania kompetencji społecznych, artystycznych i edukacyjnych.

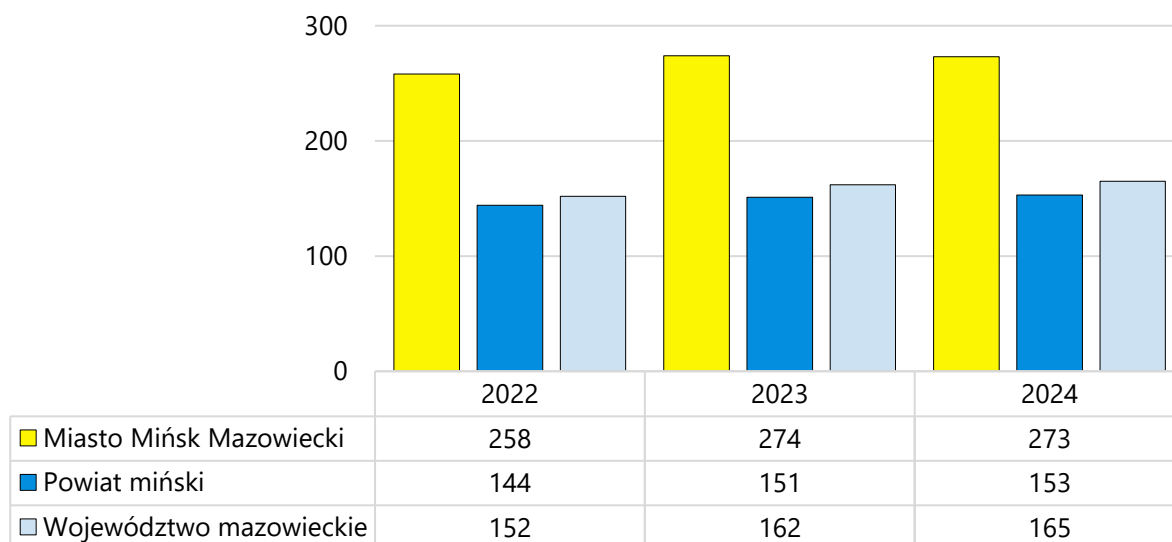
W 2024 roku wśród głównych wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych, zorganizowanych na terenie Miasta znalazły się Mistrzostwa Szaradziarskie, Piknik z okazji Dnia Dziecka, zimowe i letnie zajęcia artystyczno-rekreacyjne oraz Festiwal M4M. Ponadto w okresie wakacyjnym odbywały się projekcje kina plenerowego, koncerty plenerowe, spektakle dla dzieci, Silent Disco i zajęcia jogi w plenerze. Dodatkowo zorganizowano wydarzenia tematyczne, takie jak SLOW Day promujący ekologię i rękodzieło, wyprzedaże garażowe w Parku Handlowym Aleja oraz koncert „Żydowska ulica” z okazji rocznicy likwidacji getta w Mińsku Mazowieckim. Wszystkie wydarzenia obejmowały warsztaty, spektakle, koncerty i aktywności edukacyjne, w których wzięło udział łącznie kilka tysięcy uczestników, aktywnie angażując mieszkańców w życie kulturalne Miasta.

Istotną rolę w rozwoju edukacyjnym, kulturalnym i społecznym mieszkańców Miasta pełni również Miejska Biblioteka Publiczna w Mińsku Mazowieckim. Biblioteka nie tylko gromadzi i udostępnia zbiory książkowe oraz multimedialne, ale także organizuje liczne wydarzenia edukacyjne i projekty czytelnicze, odpowiadając na potrzeby wszystkich grup wiekowych. Funkcjonowanie biblioteki wspiera rozwój kompetencji czytelniczych, kreatywności i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym Miasta, a także sprzyja integracji społecznej i promowaniu edukacji nieformalnej.

Kolejny wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2022-2024. Na podstawie danych statystycznych można dostrzec, że dla Miasta wskaźnik ten ulegał niewielkim wahaniom na przestrzeni analizowanych lat, a najwyższą wartość odnotowano w 2023 roku (274). W porównaniu do Powiatu i Województwa, wskaźnik dla Miasta w ostatnich latach przyjmował zdecydowanie wyższe wartości, co świadczy o większej

aktywności czytelniczej mieszkańców i wskazuje na potrzebę podejmowania działań ukierunkowanych na rozwój oferty bibliotek publicznych na tym obszarze.

Wykres 8. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Muzeum Ziemi Mińskiej w Mińsku Mazowieckim w 2024 roku pełniło funkcję centrum edukacyjno-kulturalnego, prezentując historię Miasta i regionu oraz sztukę współczesną. Przygotowano 13 wystaw czasowych, w tym m.in. „Byli sąsiadami: ludzkie wybory i zachowania w obliczu Zagłady”, „Barwy Mazowsza”, „Opowieści małżeńskie”, „Psychotkanki”, „Tytanomachia” oraz „W siodle ku Niepodległości”, a także 1 wystawę zewnętrzną i 3 plenerowe. W ramach działalności edukacyjnej zrealizowano warsztaty i lekcje muzealne dla 579 uczestników oraz organizowano koncerty, spotkania, wykłady i konferencje.

Muzeum aktywnie współpracowało przy lokalnych wydarzeniach, m.in. Święcie 7 Pułku Ułanów Lubelskich, Festiwalu Andriollego, Weekendzie Teatrów Ulicznych, targach i zlotach pojazdów zabytkowych, promując dziedzictwo Miasta i regionu. W 2024 roku do zbiorów pozyskano 447 obiektów, w tym dokumenty, fotografie, monety, repliki uzbrojenia oraz książki i grafiki lokalnych twórców.

Muzeum prowadzi także działalność promocyjną w mediach społecznościowych oraz wydawniczą, publikując katalogi wystawowe, przewodniki i monografie lokalne.

Miasto Mińsk Mazowiecki aktywnie wspiera rozwój sportu i rekreacji poprzez działalność spółki miejskiej – Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Mińsku Mazowieckim (MOSiR). Spółka realizuje zadania własne gminy w zakresie kultury fizycznej, w szczególności poprzez zarządzanie, utrzymanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, jej modernizację, rozbudowę oraz tworzenie nowych przestrzeni sprzyjającej aktywności fizycznej mieszkańców.

MOSiR dysponuje rozbudowaną infrastrukturą sportową i rekreacyjną, obejmującą m.in. obiekt rekreacyjno-sportowy, wyposażonym w boiska do piłki nożnej i siatkówki plażowej, kort tenisowy, bieżnię lekkoatletyczną, siłownię zewnętrzną, salę sportową wielofunkcyjną, stację naprawy rowerów, zadaszoną wiatę turystyczną oraz plenerowy stół do tenisa stołowego. W okresie zimowym obiekt pełni funkcję świetlicy dla dzieci, młodzieży i stowarzyszeń, natomiast w sezonie wiosenno-letnim odbywają się tam treningi, mecze ligowe i zajęcia wychowania fizycznego.

Spółka zarządza także kompleksem Aquapark z lodowiskiem, obejmującym basen pływacki i rekreacyjny, zjeżdżalnię zewnętrzną, zespół saun, lodowisko zadaszone przekształcane w boiska sportowe, ściankę wspinaczkową, siłownię zewnętrzną oraz plac zabaw dla dzieci. Obiekty te są wykorzystywane zarówno do realizacji zajęć wychowania fizycznego, jak i w ramach programu powszechnej nauki pływania dla uczniów klas czwartych publicznych szkół podstawowych.

W strukturze infrastruktury sportowej Miasta funkcjonują również baseny zewnętrzne, stanowiące sezonową ofertę rekreacyjną dla mieszkańców, a także Centrum Sportów Miejskich – przestrzeń dedykowana aktywnościom wyczynowym, w szczególności związanych z rolkami, deskorolkami, hulajnogami czy BMX.

Stadion sportowy przy ul. Budowlanej 2A wyposażony jest w pełnowymiarową płytę główną, bieżnię lekkoatletyczną, skocznie i rzutnie, siłownię zewnętrzną, place do street workout i parkour, trybuny oraz zaplecze sanitarno-szatniowe. Obiekt służy szkołom, młodzieżowym grupom piłkarskim, klubom sportowym oraz wydarzeniom rekreacyjno-sportowym organizowanym przez MOSiR i inne podmioty.

Dzięki zróżnicowanej ofercie infrastrukturalnej i programowej MOSiR umożliwia mieszkańcom Mińska Mazowieckiego aktywne uczestnictwo w sporcie i rekreacji na każdym poziomie zaawansowania, wspierając profilaktykę zdrowotną, integrację społeczną oraz rozwój lokalnej kultury fizycznej.

Poza działalnością MOSiR, Miasto zleca realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w trybie otwartego konkursu ofert. W ramach tej współpracy organizacje pozarządowe prowadzą szkolenia sportowe dzieci i młodzieży, organizują zawody i turnieje, realizują programy aktywizujące mieszkańców oraz wspierają rozwój różnych dyscyplin sportowych.

Tak ukształtowany model – łączący działalność spółki miejskiej zarządzającej infrastrukturą sportową z aktywnością lokalnych organizacji i klubów – zapewnia komplementarność działań, zwiększa dostępność oferty sportowej oraz sprzyja rozwojowi lokalnego środowiska sportowego.

Wśród najważniejszych wydarzeń sportowych zorganizowanych w 2024 roku znalazły się m.in.:

- GRAND PRIX Mińska Mazowieckiego w tenisie stołowym,
- Bieg przełajowy „Biegiem dla WOŚP”,
- Ferie z MOSiR 2024,
- Obóz „Gwarek 2024” w ramach akcji „Ferie z MOSiR 2024”,
- II Gala Mińskich Gwiazd Sportu,
- 49. Mistrzostwa Mińska Mazowieckiego w tenisie stołowym,
- IX Nocny Maraton Pływacki „Otyliada” 2024,
- Biegi Przełajowe „Powitanie Wiosny”,
- Grand Prix Polski w Aquathlonie,
- Turniej Siatkówki Plażowej „Majówka na piasku”.

Turystyka w Mińsku Mazowieckim opiera się przede wszystkim na walorach historycznych, kulturowych i przyrodniczych Miasta oraz jego najbliższej okolicy. Jednym z najważniejszych punktów na mapie turystycznej jest Park Dernałowiczów –

zabytkowy zespół pałacowy, stanowiący zielone serce Miasta i miejsce organizacji wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie Mińska Mazowieckiego znajduje się szereg atrakcji przyrodniczych i rekreacyjnych, w tym m.in. tereny naturalne oraz miejsca oferujące kontakt z przyrodą i aktywny wypoczynek – które uzupełniają ofertę turystyczną regionu. Położenie Miasta w dobrze skomunikowanym regionie Mazowsza sprzyja zarówno krótkim wycieczkom krajowym, jak i weekendowym wizytom osób z Warszawy i innych ośrodków.

Promocja i ochrona zdrowia

Na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki funkcjonuje 27 przychodni, które tworzą lokalny system opieki zdrowotnej. Liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię wynosi zatem 1 468 – jest to blisko dwukrotnie niższa i jednocześnie bardziej korzystna liczba niż w przypadku całego Powiatu, gdyż świadczy o większej dostępności do świadczeń medycznych. Z danych GUS wynika, iż w Mieście w 2024 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 311 312 porad – oznacza to, że na 1 mieszkańca Miasta przypadało wówczas 7,9 porad. Jest to wartość wyższa w stosunku do liczby porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu mińskiego, która w omawianym roku wynosiła 4,6.

Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Mieście Mińsk Mazowiecki na tle powiatu mińskiego w 2024 roku

wyszczególnienie	Powiat	Miasto
przychodnie ogółem	61	27
liczba mieszkańców przypadająca na 1 przychodnię	2 615	1 468
liczba porad udzielonych w ramach POZ	734 830	311 312
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,6	7,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W zakresie ochrony zdrowia Miasto Mińsk Mazowiecki realizowało m.in. działania wynikające z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także podejmowało inicjatywy ukierunkowane na profilaktykę zdrowotną i wczesne wykrywanie chorób, odpowiadające na zidentyfikowane potrzeby mieszkańców. Działania te miały na celu

poprawę stanu zdrowia lokalnej społeczności oraz zwiększenie dostępności do programów profilaktycznych, w szczególności dla dzieci i rodzin.

W 2024 roku zrealizowano również badania ultrasonograficzne dla dzieci w wieku od 9 miesięcy do 6 roku życia z terenu Miasta Mińsk Mazowiecki. Badania te zostały przeprowadzone w ramach Ogólnopolskiego Programu Profilaktycznych Badań Ultrasonograficznych „NIE nowotworom u dzieci”, realizowanego przez Fundację Ronalda McDonalda, i stanowiły element działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz wczesnej diagnostyki¹².

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Mieście Mińsk Mazowiecki bezpieczeństwo i porządek zapewniają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Mińsku Mazowieckim. Poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują oni również działalność profilaktyczną na terenie Miasta, w tym m.in. poprzez prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych w trakcie imprez masowych i spotkań ze społeczeństwem, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej.

Istotnym elementem lokalnego systemu bezpieczeństwa jest również Straż Miejska, której zadaniem jest dbanie o porządek publiczny oraz egzekwowanie przepisów prawa miejscowego. Ich obecność wpływa na szybkie reagowanie na zgłaszane przez mieszkańców problemy, odciążając jednocześnie Policję w czynnościach o charakterze administracyjno-porządkowym. Dzięki temu Straż Miejska stanowi ważne ogniwo w utrzymaniu bezpieczeństwa i ładu na terenie Miasta. W 2024 roku funkcjonariusze Straży Miejskiej interweniowali 2 817 razy, przy czym liczba zgłoszeń od mieszkańców

¹² Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

wyniosła 1 337, natomiast pozostałe 1 480 przypadków stanowiły interwencje własne Straży Miejskiej¹³.

W latach 2022-2024 Straż Miejska w Mińsku Mazowieckim odnotowała systematyczny wzrost liczby podejmowanych działań w zakresie utrzymania porządku publicznego. Liczba nałożonych mandatów karnych wzrosła z 751 w 2022 roku, przez 1 228 w 2023 roku, do 1 591 w 2024 roku. Równocześnie obserwowano zmiany w zakresie wykorzystywania miejskiego monitoringu wizyjnego – liczba nieprawidłowości ujawnionych przez operatorów kamer w tym okresie wyniosła kolejno 32, 28 i 46, co odzwierciedla zarówno specyfikę zgłaszanych zdarzeń, jak i efektywność monitoringu w identyfikowaniu naruszeń porządku publicznego.

Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące działalności Straży Miejskiej w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba nałożonych mandatów karnych	751	1 228	1 591
liczba nieprawidłowości ujawnionych przez operatorów monitoringu wizyjnego	32	28	46

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok.

Na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki funkcjonują również Ochotnicze Straże Pożarne, co znacząco podnosi poziom bezpieczeństwa mieszkańców. Aktywność jednostek OSP obejmuje nie tylko udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, ale także działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz lokalnej społeczności, co czyni je istotnym elementem systemu bezpieczeństwa w Mieście. W 2024 roku Ochotnicze Straże Pożarne z terenu Miasta uczestniczyły w 104 działaniach ratowniczych i akcjach interwencyjnych. Ich działalność obejmowała gaszenie pożarów, działania podczas lokalnych podtopień, usuwanie powalonych drzew i zabezpieczanie uszkodzonych obiektów oraz linii energetycznych i telefonicznych. Strażacy realizowali również zadania związane z usuwaniem plam oleju, porządkowaniem miejsc wypadków i kolizji drogowych, zabezpieczaniem lądowiska Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz usuwaniem gniazd owadów. Ponadto wspierali działania ratownicze w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, poszukiwania osób zaginionych, usuwania skutków

¹³ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

wycieków gazu, interwencji przy zwierzętach wolnożyjących oraz prac porządkowych w przestrzeni miejskiej, w tym w Parku Miejskim¹⁴.

Cyfryzacja

Rozwój technologii cyfrowych stanowi istotny element nowoczesnego zarządzania gminą oraz zwiększania jakości usług publicznych. Inwestycje w infrastrukturę informatyczną, rozwój e-usług oraz cyfryzacja procesów administracyjnych przyczyniają się do poprawy dostępności informacji, usprawnienia komunikacji z mieszkańcami oraz efektywniejszego wykorzystania zasobów miejskich. Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań cyfrowych sprzyja także wzmocnieniu transparentności działań samorządu, integracji danych i monitorowaniu realizacji zadań strategicznych, co odpowiada na rosnące potrzeby społeczności lokalnej w obszarze usług publicznych i administracji.

W Mieście funkcjonuje System Powiadamiania SMS, który umożliwia szybkie i skuteczne informowanie mieszkańców o różnego rodzaju zagrożeniach oraz istotnych wydarzeniach lokalnych. Za jego pośrednictwem przekazywane są m.in. istotne ogłoszenia, informacje o zbliżających się imprezach kulturalnych i sportowych, a także komunikaty dotyczące organizowanych zebrań i spotkań z mieszkańcami. Usługa jest całkowicie bezpłatna i dostępna dla każdej osoby zamieszkującej Mińsk Mazowiecki. W 2024 roku za pośrednictwem systemu rozesłano łącznie 15 692 wiadomości, co świadczy o aktywnym wykorzystaniu narzędzia do poprawy komunikacji Miasta z jego mieszkańcami i wzmocnienia bezpieczeństwa oraz zaangażowania społecznego¹⁵.

Strona internetowa Miasta Mińsk Mazowiecki pełni funkcję centralnego źródła informacji dla mieszkańców, przedsiębiorców oraz lokalnych działaczy, umożliwiając dostęp do aktualności, komunikatów oraz zaproszeń na wydarzenia organizowane przez Miasto. W 2024 roku na stronie zamieszczono łącznie 1 109 artykułów, a liczba

¹⁴ *Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok*

¹⁵ *tamże*

odstón wyniosła 1 304 423, co świadczy o szerokim zainteresowaniu i aktywnym korzystaniu z serwisu przez społeczność lokalną¹⁶.

Miasto rozwija także komunikację z mieszkańcami poprzez media społecznościowe, prowadząc gminny profil w serwisie Facebook. Na profilu zamieszczano materiały informacyjne dotyczące działalności Miasta oraz jego jednostek organizacyjnych, w tym szkół i spółek miejskich, a także treści promocyjne, takie jak fotorelacje z wydarzeń czy materiały filmowe. Facebook pełnił również funkcję platformy umożliwiającej wymianę informacji między mieszkańcami a urzędem. W 2024 roku na profilu Miasta opublikowano 1 000 postów, odnotowano 663 770 odwiedzin, a łączny zasięg strony wyniósł 1 161 260 użytkowników¹⁷.

Dodatkowo Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki prowadził swój profil na Facebooku, który w 2024 roku obejmował 408 postów, 312 593 odwiedzin oraz łączny zasięg 1 264 328 użytkowników¹⁸.

Funkcjonowanie profilu Burmistrza, w połączeniu ze stroną internetową i Systemem Powiadamiania SMS, stanowi spójny system cyfrowej komunikacji z mieszkańcami, zwiększając dostęp do informacji, usprawniając dialog społeczny oraz promując aktywne uczestnictwo mieszkańców w życiu Miasta.

Pobudzanie aktywności społecznej i obywatelskiej

Aktywne włączanie mieszkańców w sprawy publiczne stanowi istotny element rozwoju lokalnego oraz budowania spójności społecznej. Partycypacja obywatelska sprzyja lepszemu rozpoznawaniu potrzeb różnych grup społecznych, wzmacnia poczucie współodpowiedzialności za wspólnotę lokalną oraz przyczynia się do tworzenia rozwiązań adekwatnych do realnych wyzwań Miasta.

¹⁶ *Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok*

¹⁷ *tamże*

¹⁸ *tamże*

Na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki funkcjonują podmioty doradcze, które umożliwiają mieszkańcom aktywny udział w życiu publicznym oraz w procesach decyzyjnych na poziomie lokalnym. Stanowią one ważny element dialogu społecznego pomiędzy władzami Miasta a różnymi grupami mieszkańców.

Jednym z takich organów jest Rada Seniorów w Mińsku Mazowieckim, która reprezentuje interesy osób starszych, wspiera działania na rzecz poprawy jakości ich życia oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach dotyczących polityki senioralnej. Działalność Rady Seniorów sprzyja wzmocnieniu aktywności społecznej seniorów oraz uwzględnianiu ich potrzeb w lokalnych dokumentach i inicjatywach.

Równolegle w Mieście działa Młodzieżowa Rada Miasta Mińsk Mazowiecki, stanowiąca forum aktywności obywatelskiej młodego pokolenia. Jej celem jest angażowanie młodzieży w sprawy publiczne, kształtowanie postaw obywatelskich oraz umożliwienie młodym mieszkańcom wyrażania opinii i inicjowania działań istotnych z perspektywy ich grupy wiekowej.

Funkcjonowanie Rady Seniorów oraz Młodzieżowej Rady Miasta przyczynia się do rozwoju partycypacji obywatelskiej w Mieście Mińsk Mazowiecki, wzmocnia dialog międzypokoleniowy oraz sprzyja tworzeniu polityk lokalnych odpowiadających na zróżnicowane potrzeby mieszkańców.

Istotne narzędzie wzmocnienia partycypacji społecznej oraz aktywnego udziału mieszkańców w procesach decyzyjnych dotyczących rozwoju Miasta stanowi Budżet Obywatelski. Mechanizm ten umożliwia mieszkańcom zgłaszanie własnych projektów oraz bezpośrednio decydowanie, w drodze głosowania, o przeznaczeniu części środków publicznych na inicjatywy odpowiadające lokalnym potrzebom. Realizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego zadania obejmują różnorodne obszary, takie jak infrastruktura, przestrzeń publiczna, sport, rekreacja, kultura czy działania społeczne, przyczyniając się do poprawy jakości życia oraz integracji społeczności lokalnej. Budżet Obywatelski sprzyja budowaniu postaw obywatelskich, wzmocnia dialog

między samorządem a mieszkańcami oraz zwiększa poczucie współodpowiedzialności za rozwój Mińska Mazowieckiego.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

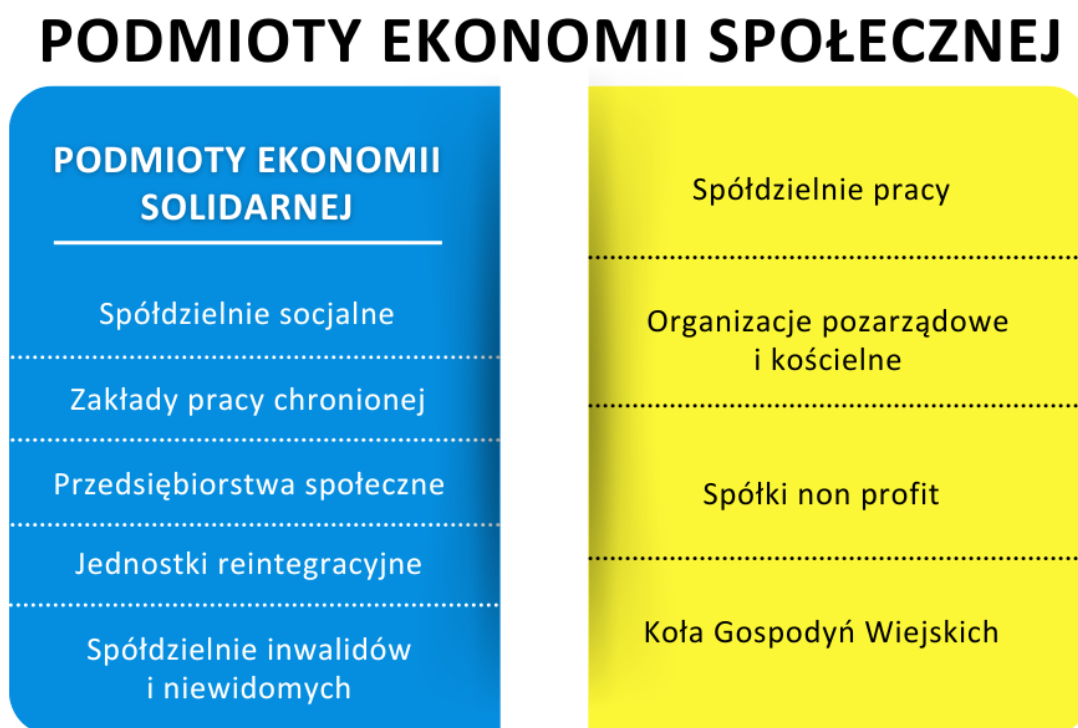
Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Wzrost nierówności społecznych przyczynił się do podejmowania inicjatyw oddolnych przez społeczności najbardziej nimi dotknięte. W odpowiedzi na te wyzwania narodził się ruch spółdzielczy, który umożliwiał grupom społecznym wspólne zaspokajanie podstawowych potrzeb. Kluczowe znaczenie miały wówczas wartości takie jak podmiotowość jednostki i znaczenie indywidualnej pracy. Na tym gruncie ukształtowała się współczesna koncepcja ekonomii społecznej – ukierunkowanej na człowieka i oddziaływanie społeczne, opartej na partycypacyjnym zarządzaniu, gdzie główny nacisk kładzie się na realizację celów społecznych, a nie maksymalizację zysku¹⁹.

Współcześnie ekonomia społeczna funkcjonuje w ramach różnorodnych podmiotów, m.in. organizacji pozarządowych zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, takich jak stowarzyszenia, fundacje czy prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, np. spółdzielni socjalnych, spółek non profit czy stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmocnienie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwi aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

¹⁹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*, str. 10

W ramach sektora ekonomii społecznej wyróżnia się tzw. podmioty ekonomii solidarnej, których działalność koncentruje się głównie na wspieraniu aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej. Szczególny nacisk kładą one na proces reintegracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, jak również na działania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 4. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

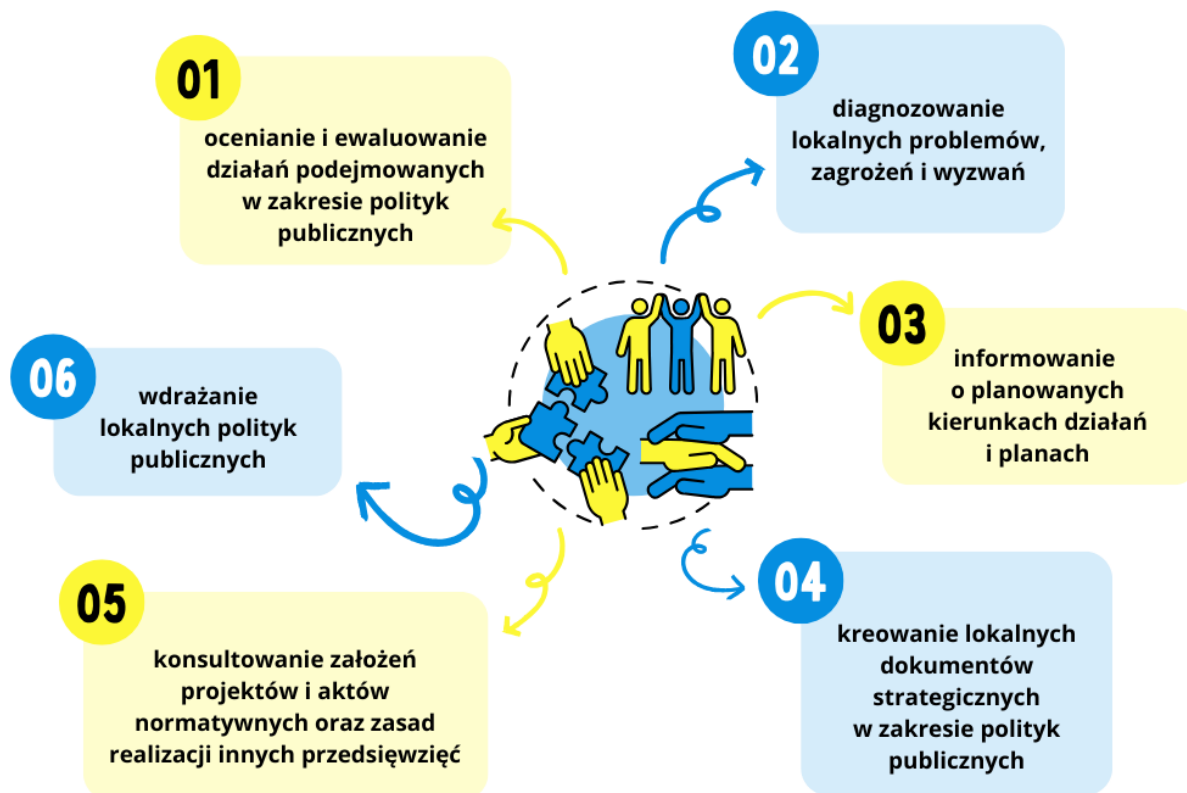

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.

Podmioty ekonomii społecznej odgrywają istotną rolę w działaniach na rzecz społeczności lokalnych oraz osób zagrożonych marginalizacją. Ich zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych przekłada się na umocnienie pozycji w procesie współtworzenia lokalnej polityki społecznej i współodpowiedzialność za jej kierunki. Dotychczas współpraca instytucji publicznych z tym sektorem opierała się głównie na zlecaniu zadań publicznych oraz realizacji usług społecznych przez fundacje i stowarzyszenia. Jednak wraz z rozwojem ekonomii społecznej pojawia się potrzeba szerszego włączania wszystkich jej przedstawicieli w procesy planowania, diagnozowania potrzeb, tworzenia dokumentów strategicznych, realizacji inicjatyw i monitorowania ich efektów.

Rysunek 5. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.

Zgodnie z zapisami ustawy o ekonomii społecznej poszerzono katalog zadań publicznych, które mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe, umożliwiając im podejmowanie działań na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych. Natomiast ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych wprowadziła regulacje dotyczące zakresu usług, które mogą być powierzane podmiotom ekonomii społecznej w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów, jak również w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Wskazane poniżej usługi społeczne ściśle nawiązują do katalogu zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 10. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> ■ działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	<ul style="list-style-type: none"> ■ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ■ działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> ■ wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ■ pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ■ ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób z niepełnosprawnościami	<ul style="list-style-type: none"> ■ działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami
7.	Edukacji publicznej	<ul style="list-style-type: none"> ■ nauki, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	<ul style="list-style-type: none"> ■ promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	<ul style="list-style-type: none"> ■ kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	<ul style="list-style-type: none"> ■ wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	<ul style="list-style-type: none"> ■ działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ■ upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji ■ udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego ■ upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	<ul style="list-style-type: none"> ■ tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ■ ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ■ działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ■ działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości

Lp.	katalog usług społecznych z zakresu:	zadania publiczne w obszarze:
		<ul style="list-style-type: none">■ rewitalizacji■ działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3■ działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji.

W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Miasto współpracuje z organizacjami pozarządowymi na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także w oparciu o wieloletni Program współpracy Miasta Mińsk Mazowiecki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność użytku publicznego na lata 2022-2026, uchwalony przez Radę Miasta Mińsk Mazowiecki. Program ten określa m.in. cele, priorytety oraz formy i zasady współpracy. W 2024 roku działania Miasta obejmowały m.in. realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, zdrowia publicznego, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, kultury, sztuki, edukacji, sportu i kultury fizycznej, działalności na rzecz dzieci, młodzieży i seniorów, ochrony środowiska i zwierząt oraz promocji wolontariatu. Współpraca obejmowała zarówno działania finansowe, jak i pozafinansowe – w tym udostępnianie obiektów, wsparcie merytoryczne, promocję inicjatyw, wspólną organizację wydarzeń dla mieszkańców, a także cykl spotkań „Przy kawie z NGO” oraz konsultowanie projektów aktów normatywnych z organizacjami pozarządowymi. Ogłoszono łącznie 13 otwartych konkursów ofert w obszarach m.in. sportu, kultury, działalności na rzecz dzieci i młodzieży, zdrowia publicznego, pomocy społecznej oraz ekologii. Zdecydowana większość postępowań zakończyła się przyznaniem dotacji na realizację zadań istotnych z punktu widzenia potrzeb mieszkańców, w tym prowadzenie jadłodajni, domu dziennego pobytu dla seniorów, działań profilaktycznych, socjoterapeutycznych, sportowych i kulturalnych²⁰.

W Mieście Mińsk Mazowiecki w 2024 roku zarejestrowanych było łącznie 5 216 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 116 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 39 fundacji. Na przestrzeni lat 2022-2024 zarówno liczba fundacji, jak i stowarzyszeń przyjmowały tendencje wzrostowe – szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w kolejnej tabeli.

²⁰ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

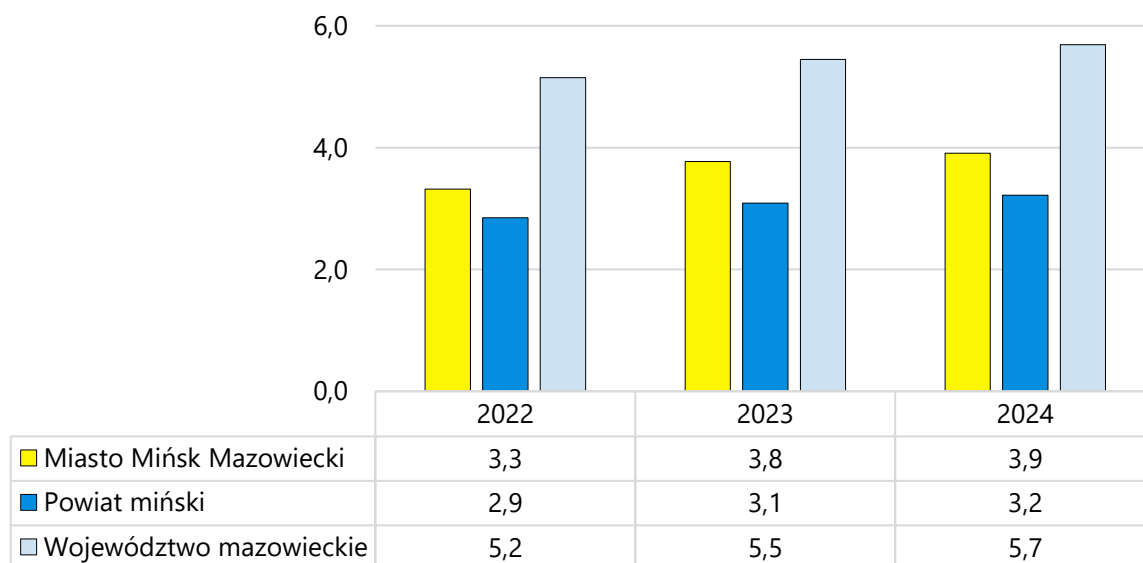
Tabela 11. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Mieście Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	5 048	5 124	5 216
fundacje	32	36	39
stowarzyszenia i organizacje społeczne	101	114	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Kolejny wykres przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2022-2024. Wskaźnik dla Miasta w latach 2022-2024 uległ wzrostowi, ostatecznie w 2024 roku przyjmując wartość równą 3,9. Każdorazowo wartości dla Miasta Mińsk Mazowiecki były wyższe względem powiatu mińskiego (3,2 w 2024 roku), a jednocześnie niższe od tych przypisanych do całego województwa mazowieckiego (5,7 w 2024 roku).

Wykres 9. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim i województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Mieście, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra UM oraz jednostek organizacyjnych. System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów.

Ochrona środowiska

Ochrona środowiska stanowi jeden z kluczowych obszarów polityki rozwoju Miasta Mińsk Mazowiecki, determinujący jakość życia mieszkańców, atrakcyjność osiedleńczą oraz zrównoważony rozwój przestrzenny. W warunkach postępujących zmian klimatycznych, rosnącej presji urbanizacyjnej oraz zwiększających się oczekiwań społecznych w zakresie jakości powietrza i terenów zieleni, działania proekologiczne nabierają szczególnego znaczenia. Realizacja zadań w tym obszarze wymaga podejmowania skoordynowanych działań infrastrukturalnych, edukacyjnych i organizacyjnych, służących zarówno ograniczaniu negatywnego oddziaływania na środowisko, jak i wzmocnieniu odporności Miasta na zmiany klimatu.

Na terenie Miasta funkcjonują prawne formy ochrony przyrody, w tym pomniki przyrody oraz Miński Obszar Chronionego Krajobrazu²¹. Łączna powierzchnia terenów chronionych wynosi 431,47 ha, co stanowi znaczący udział w strukturze przestrzennej Miasta i świadczy o wysokiej randze walorów przyrodniczych tego obszaru.

Uzupełnieniem systemu ekologicznego są parki miejskie o łącznej powierzchni 67,21 ha²², pełniące funkcje rekreacyjne, krajobrazowe i klimatyczne. Tereny te przyczyniają się do poprawy jakości powietrza, zwiększania retencji wód opadowych, ograniczania efektu miejskiej wyspy ciepła oraz wzmocnienia bioróżnorodności. Jednocześnie stanowią one istotną przestrzeń aktywności i wypoczynku mieszkańców, łącząc funkcje środowiskowe z funkcjami społecznymi i zdrowotnymi.

Szczegółowe kierunki działań w obszarze ochrony środowiska zostały określone w odrębnych dokumentach strategicznych i programowych Miasta, w tym:

- Programie ochrony środowiska dla Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024-2027,
- Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2022-2030,

²¹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody [data dostępu: 19.02.2026]

²² Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

- Miejskim Planie Adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Mińsk Mazowiecki do roku 2030 z perspektywą do roku 2090,
- Programie ograniczenia niskiej emisji dla Miasta Mińsk Mazowiecki.

Dokumenty te obejmują diagnozę stanu powietrza, wód, gospodarki odpadami i zasobów przyrodniczych, a także określają działania w zakresie ograniczania niskiej emisji, rozwoju odnawialnych źródeł energii, modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, rozwoju terenów zieleni, edukacji ekologicznej oraz systemu gospodarowania odpadami na terenie Miasta.

Realizowany jest również corocznie Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Tym samym kluczowe zagadnienia środowiskowe pozostają objęte kompleksowym systemem planowania i realizacji działań na poziomie sektorowym.

Miasto prowadzi również aktywną współpracę z organizacjami NGO w zakresie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Wsparcie otrzymała Fundacja „Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt – Viva!”, realizując zadania polegające na opiece nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianiu, a także na zapobieganiu bezdomności kotów poprzez ich sterylizację lub kastrację. Model ten podkreśla kluczową rolę partnerstwa z sektorem pozarządowym, który – dzięki specjalistycznej wiedzy, doświadczeniu i zaangażowaniu – skutecznie uzupełnia działania samorządu w obszarze ochrony zwierząt i realizacji polityki proekologicznej²³.

Lokalny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości²⁴.

²³ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

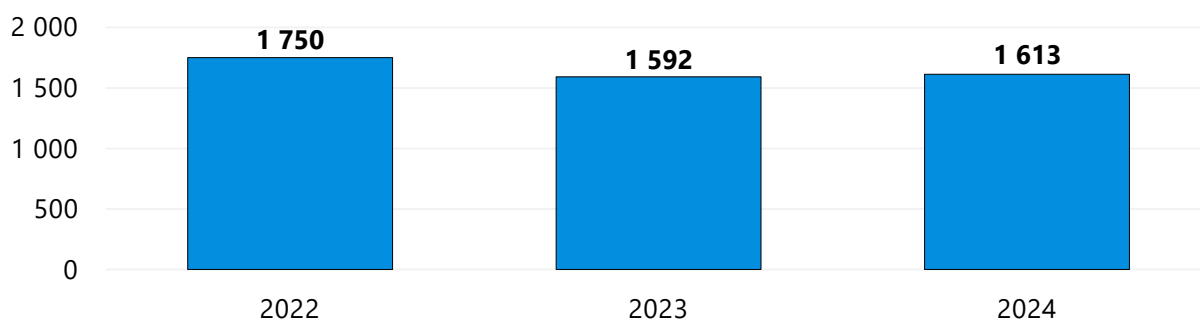
²⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.)

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Miasta jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim. Zadania MOPS wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb, bądź też z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. MOPS realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Miasta w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miasta.

W 2022 roku pomocą społeczną objęto 1 750 osób, w 2023 roku – 1 592 osoby, natomiast w 2024 roku – 1 613 osób, co wskazuje na niewielkie wahania.

Może to świadczyć o częściowej poprawie sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców, przy jednoczesnym utrzymywaniu się trwałych problemów wymagających dalszych działań osłonowych i aktywizujących.

Wykres 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2024 roku z tego typu pomocy korzystało 239 osób w wieku przedprodukcyjnym, 348 osób w wieku produkcyjnym oraz 163 osoby w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci występują wyraźne dysproporcje – korzystających z pomocy społecznej mężczyzn było wówczas zdecydowanie więcej niż kobiet – stanowili oni 62,1%. Analizując

dynamikę zmian na przestrzeni lat 2022-2024, dostrzec można wahania liczby mężczyzn w wieku produkcyjnym oraz liczby kobiet w wieku przedprodukcyjnym – w przypadku mężczyzn w pozostałych grupach wiekowych odnotowywano systematyczny wzrost, natomiast w grupie kobiet – spadek.

Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024

wiek	2022		2023		2024	
	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety
przedprodukcyjny	103	96	112	98	156	83
produkcyjny	202	203	189	177	218	130
poprodukcyjny	41	100	46	94	92	71
RAZEM	346	399	347	369	466	284

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

W 2024 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 424 rodzinom z terenu Miasta Mińsk Mazowiecki, natomiast świadczenie niepieniężne 295 rodzinom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest wzrost w przypadku liczby rodzin pobierających świadczenia niepieniężne, a także spadek w grupie rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych. Szczegółowe dane statystyczne przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024

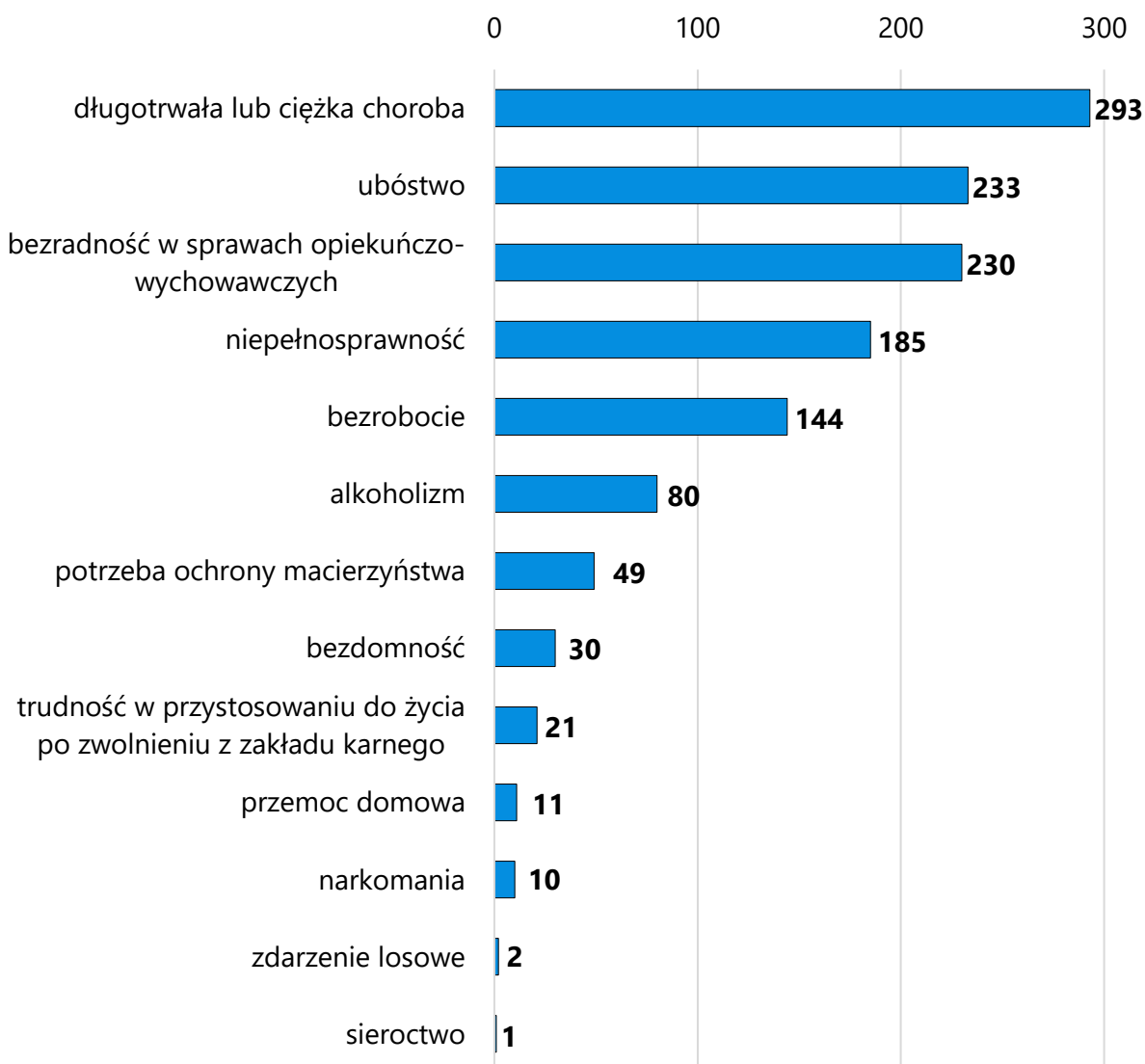
wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie niepieniężne	236	245	295
świadczenie pieniężne	479	437	424

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Mieście była długotrwała lub ciężka choroba – z tego powodu pomoc otrzymały 293 rodziny. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowało się ubóstwo (233 rodziny), natomiast na trzecim – bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (230 rodzin). 185 rodzin skorzystało z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, 144 z powodu bezrobocia, 80 – z uwagi na występujący z nich problem alkoholizmu, a 49 rodzin ze względu na potrzebę ochrony macierzyństwa. Ponadto, pomocy udzielono również 30 rodzinom z powodu bezdomności, 21 – z uwagi na trudności w przystosowaniu

do życia po wyjściu z zakładu karnego, 11 – ze względu na występujący w rodzinie problem przemocy domowej, natomiast 10 – z powodu narkomanii. Pojedyncze przypadki dotyczyły wystąpienia zdarzeń losowych (2 rodziny) lub sieroctwa (1 rodzina).

Wykres 11. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok.

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Miasta Mińsk Mazowiecki należą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Mińsku Mazowieckim,
- Miejski Dom Kultury w Mińsku Mazowieckim,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mińsku Mazowieckim Sp. z o. o. ,
- Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych w Mińsku Mazowieckim,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny „Mińskie Centrum Profilaktyki”,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej,
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim,
- Klub Senior +,
- Dom Samotnej Matki,
- Jadłodajnia dla potrzebujących mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej,
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim,
- Urząd Miasta Mińsk Mazowiecki,
- Komenda Powiatowa Policji w Mińsku Mazowieckim,
- Straż Miejska Miasta Mińsk Mazowiecki,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mińsku Mazowieckim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim,
- organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

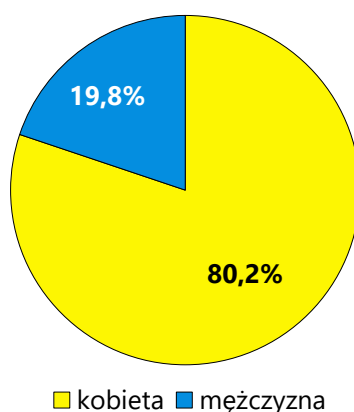
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI

W niniejszym rozdziale przedstawiony zostały problemy społeczne występujące w Mieście Mińsk Mazowiecki z perspektywy dorosłych mieszkańców. Analiza obejmuje zarówno trudności indywidualne, jak i zjawiska dotyczące całych rodzin i społeczności lokalnej. Celem jest wskazanie głównych obszarów wymagających wsparcia i działań profilaktycznych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki wzięło udział 126 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu zdecydowaną przewagę miały kobiety – stanowiły one 80,2% ogółu, zaś mężczyźni – 19,8%.

Wykres 12. Płeć uczestników badania: N²⁵=126

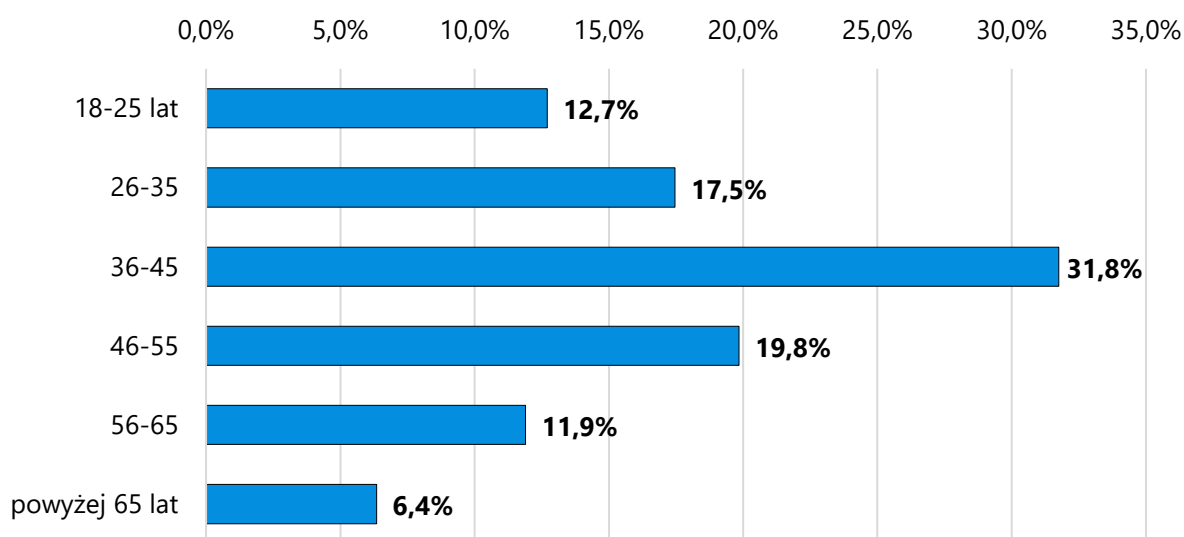
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (31,8%) oraz 46-55 lat (19,8%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również

²⁵ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie

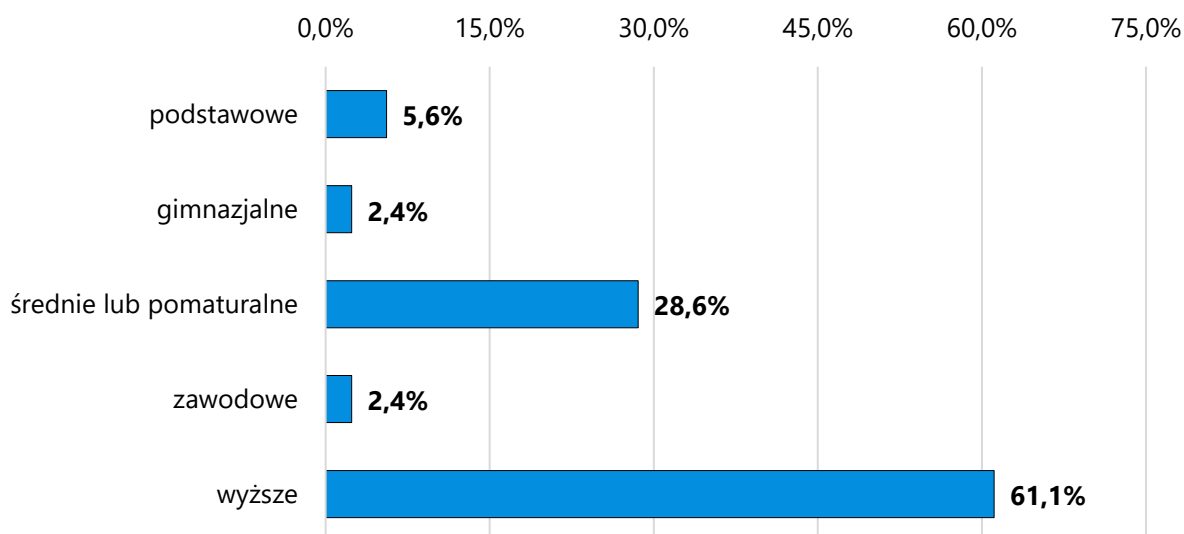
mieszkańcy mający 26-35 lat (17,5%), osoby w wieku 18-25 lat (12,7%), a także osoby między 56 a 65 rokiem życia (11,9%) oraz powyżej 65 roku życia (6,4%).

Wykres 13. Wiek: N=126

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (61,1%) oraz średnim lub pomaturalnym (28,6%), natomiast 5,6% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem podstawowym. Ponadto niewielką grupę respondentów stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne lub zawodowe (po 2,4%).

Wykres 14. Wykształcenie: N=126

Problemy społeczne

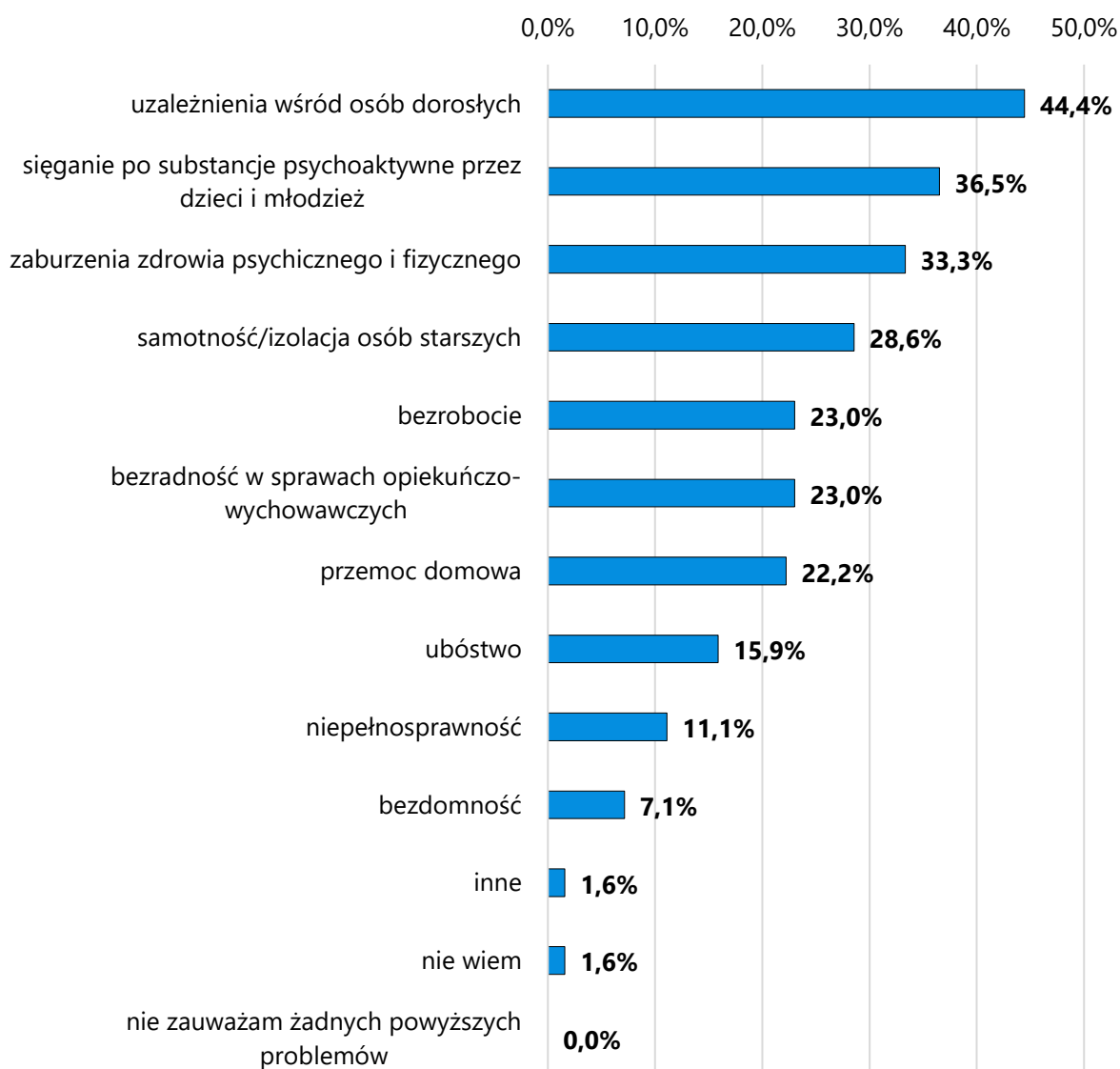
Respondenci w pierwszej kolejności zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze Miasta Mińsk Mazowiecki.

Za najważniejsze problemy uznano: uzależnienia wśród osób dorosłych (44,4%), sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (36,5%) oraz zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego (33,3%). W opinii 28,6% uczestników badania takim problemem jest samotność/izolacja osób starszych, a po 23,0% wytypowało bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Nieco mniej odpowiedzi padło na przemoc domową (22,2%), ubóstwo (15,9%), a także na niepełnosprawność (11,1%). Ponadto zdaniem 7,1% uczestników badania istotny problem na terenie Miasta stanowi bezdomność.

Po 1,6% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie, bądź też zwróciło uwagę na inne, nieuwzględnione w kafeterii problemy, w tym m.in.: *na narastający problem sięgania po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież oraz brak bezpłatnych, specjalistycznych programów wsparcia, analogicznych do funkcjonujących w większych miastach (np. program „Fred Goes Net” w Warszawie). Pomimo istnienia na terenie Mińska Mazowieckiego wielu placówek, nie są realizowane dedykowane, kompleksowe programy interwencyjne dla dzieci i młodzieży eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi. Działania profilaktyczne prowadzone w szkołach mają charakter selektywny i niewystarczający. Ponadto wskazano na brak ogólnodostępnych miejsc wsparcia i integracji dla osób samotnych, w tym osób starszych. Realizowane inicjatywy, takie jak projekt „Senior+”, oceniono jako niewystarczające w stosunku do istniejących potrzeb społecznych.*

Wykres 15. Jakie Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Miasta?
N=126

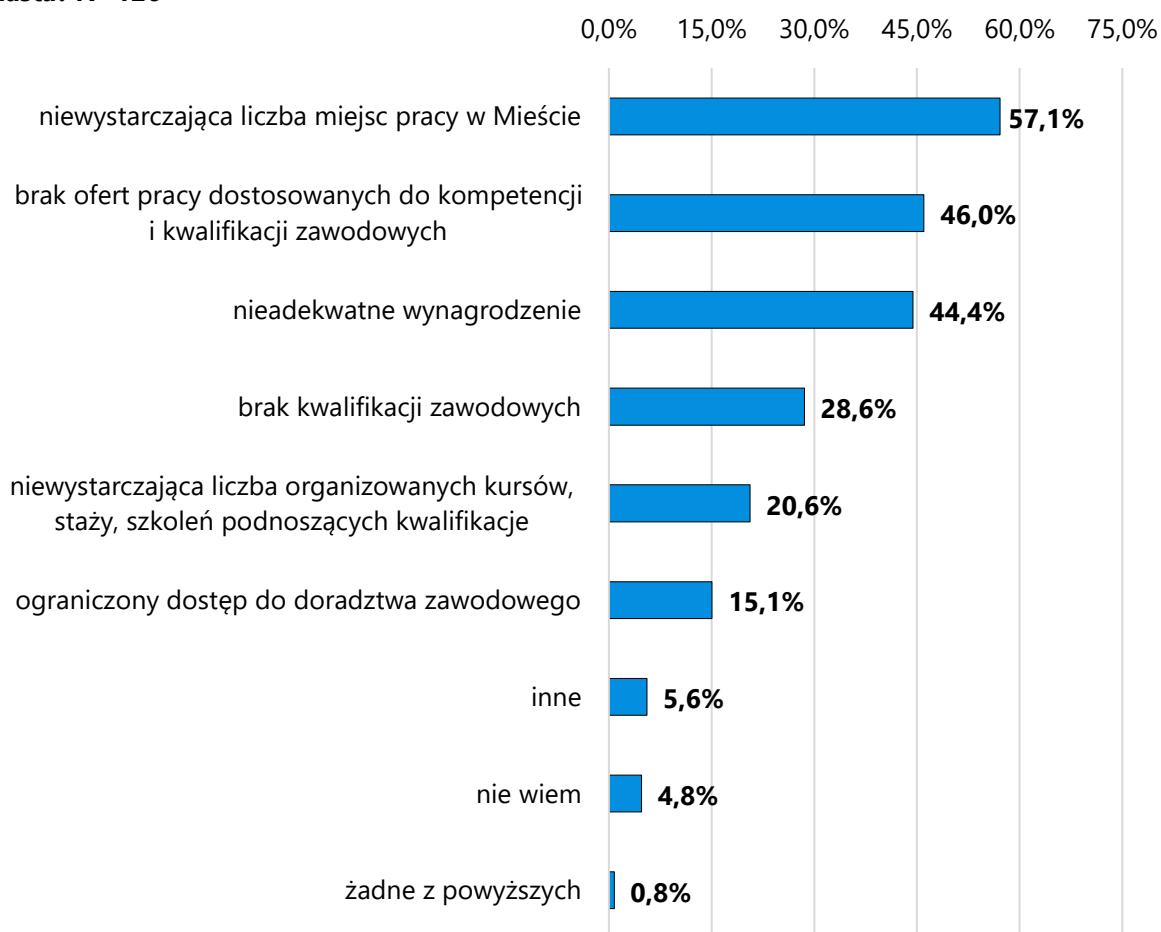
**Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki. Badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Miasta. Największa część mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowią niewystarczająca liczba miejsc pracy (57,1%), brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych mieszkańców (46,0%), a także nieadekwatne wynagrodzenie (44,4%). Następnie ankietowani wskazywali na brak

kwalifikacji zawodowych (28,6%), niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (20,6%), jak i również ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego (15,1%). 4,8% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, w opinii 0,8% uczestników badania żadna ze wskazanych w kafeterii odpowiedzi nie jest odpowiednia, a 5,6% respondentów wskazało na inne czynniki, wśród których wymieniono m.in. takie aspekty jak *brak przejrzystości procesów rekrutacyjnych*. Zgłaszano również obawy dotyczące *obsadzania stanowisk pracy na podstawie relacji osobistych, co ogranicza realny dostęp do zatrudnienia dla pozostałych kandydatów*. Ponadto zwracano uwagę na *niewystarczającą jakość doradztwa zawodowego oferowanego przez Powiatowy Urząd Pracy*. Wypowiedzi respondentów odnosiły się również do postaw społecznych, takich jak *brak motywacji do podjęcia stałego zatrudnienia oraz niska gotowość do pracy, wskazywane jako jedne z barier aktywizacji zawodowej*.

Wykres 16. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Miasta? N=126

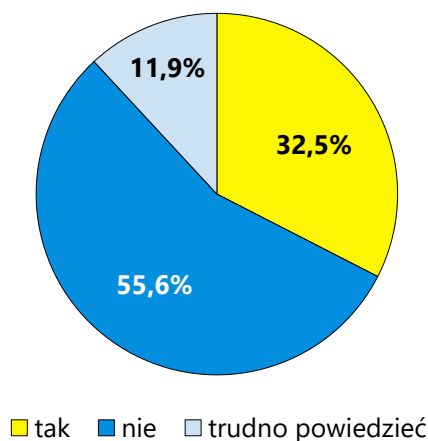
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

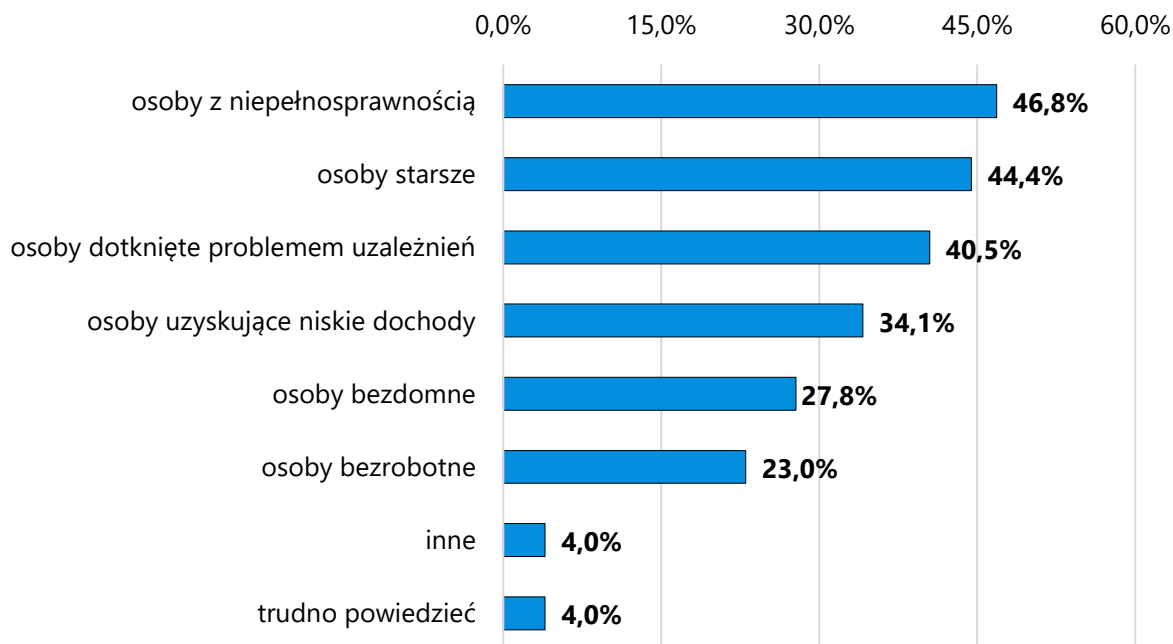
Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 55,6% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, natomiast 32,5% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów. Pozostałe 11,9% ankietowanych miało trudności w udzieleniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N= 126

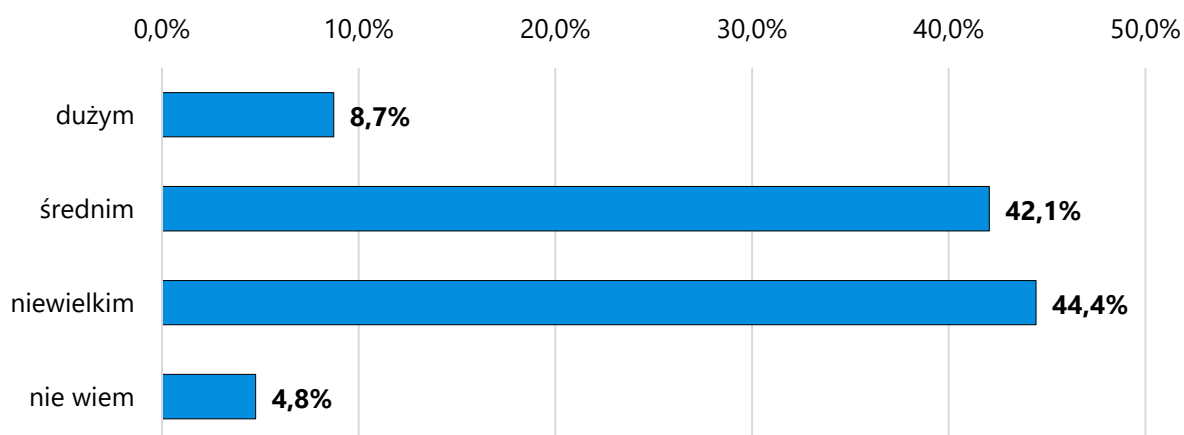
W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy społeczne są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Miasta. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby z niepełnosprawnością (46,8%), a niewiele mniej ankietowanych wskazało na osoby starsze (44,4%) oraz osoby dotknięte problemem uzależnień (40,5%). Co trzeci uczestnik badania wytypował osoby uzyskujące niskie dochody (34,1%), natomiast średnio co czwarty – osoby bezdomne (27,8%) lub bezrobotne (23,0%). Ponadto 4,0% respondentów wymieniło grupy nie ujęte w kafeterii odpowiedzi, tj. *osoby samotne, osoby chorujące psychicznie, dzieci borykające się z problemem uzależnień behawioralnych oraz narażone na przemoc rówieśniczą, opiekunów dzieci przemieszczający się z dzieckiem w wózku, rowerku czy pieszo, a także obcokrajowców*. Trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie miało kolejne 4,0% ankietowanych.

Wykres 18. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Miasta? N=126

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

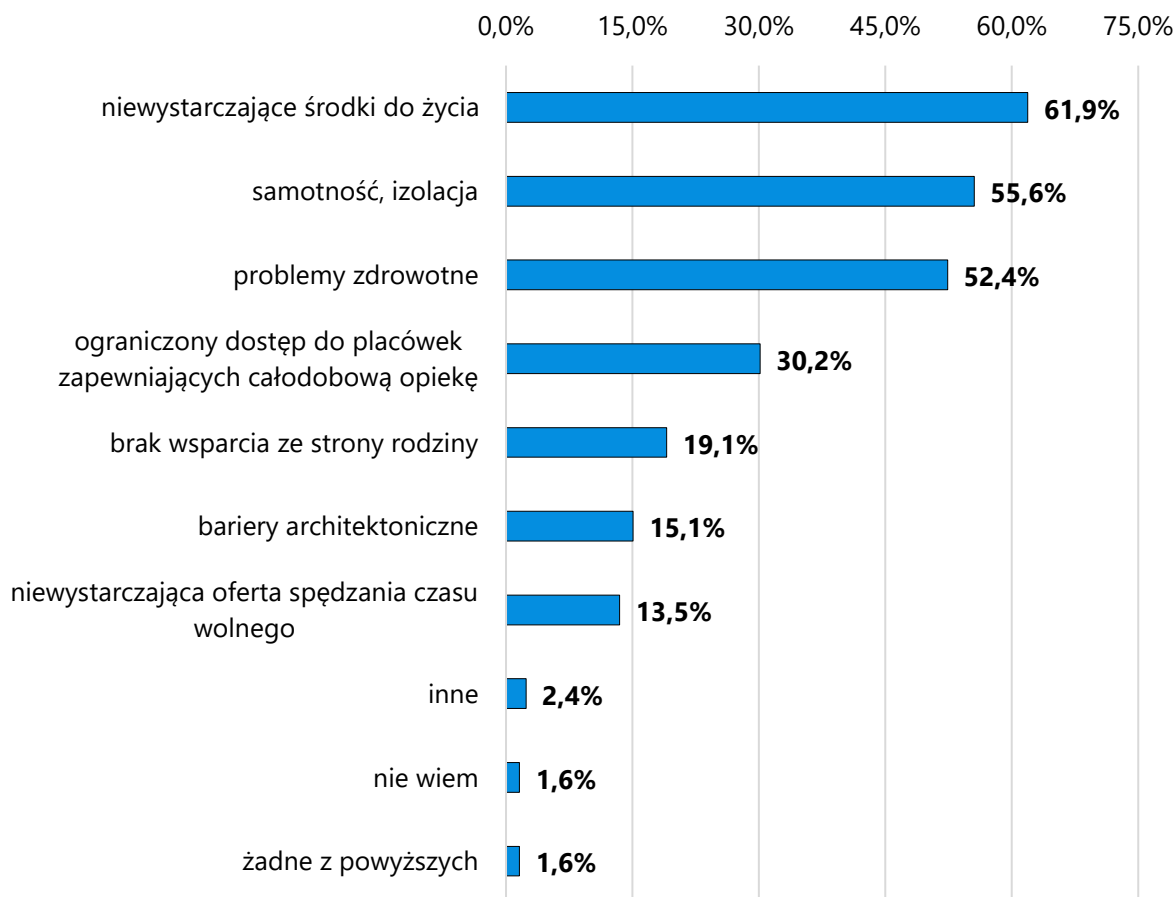
Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej w Mieście do osób o ograniczonej mobilności. 44,4% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w niewielkim stopniu, a zdaniem 42,1% – w stopniu średnim. 8,7% respondentów twierdzi, że w Mieście jest wiele miejsc przystosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a 4,8% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 19. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Mieście (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=126

Zdaniem ponad połowy badanych mieszkańców, najważniejszymi problemami osób starszych na terenie Miasta są: niewystarczające środki do życia (61,9%), samotność/izolacja (55,6%) oraz problemy zdrowotne (52,4%). 30,2% wskazało na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, w opinii 19,1% ankietowanych takim problemem jest brak wsparcia ze strony rodziny, z kolei 15,1% wskazało na bariery architektoniczne. Najmniejsza część uczestników badania wybrała odpowiedź „niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego” (13,5%). Po 1,6% respondentów zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie, bądź jest zdania, że żaden z wymienionych w kafeterii problemów nie występuje w Mieście. Ponadto 2,4% ankietowanych wskazało na inne problemy, wśród których wymieniono m.in. *bariery komunikacyjne, szczególnie w dni, kiedy autobusy kursują rzadko, brak dostępu do pomocy psychologicznej, a także ograniczone możliwości wyjścia z domu zimą z powodu oblodzenia chodników.*

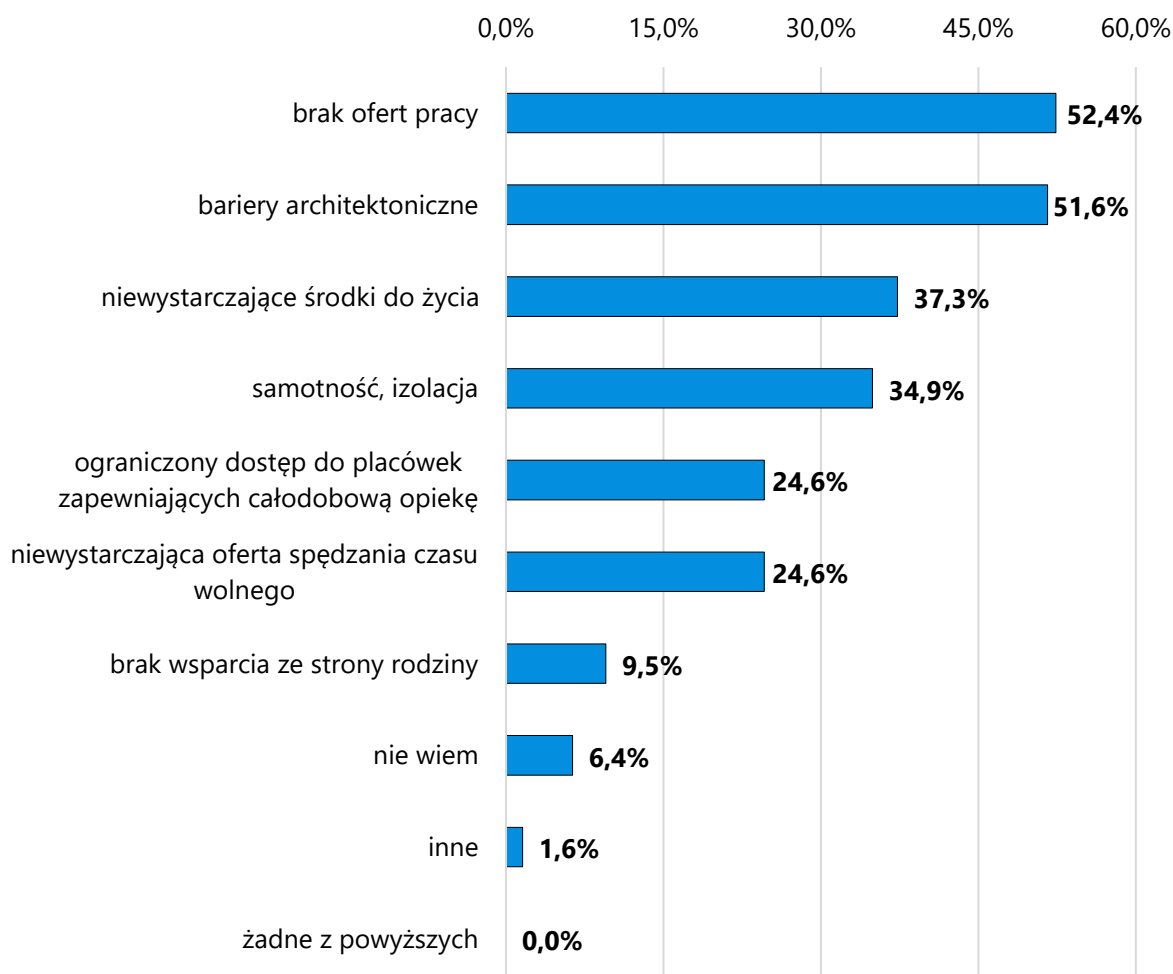
Wykres 20. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Mieście? N=126

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W badaniu ankietowym poproszono o wskazanie najistotniejszych problemów z jakimi zmagają się osoby z niepełnosprawnościami. Zdaniem 52,4% respondentów jest to brak ofert pracy, 51,6% wskazało na bariery architektoniczne, a 37,3% wytypowało niewystarczające środki do życia. Średnio co trzeci uczestnik badania wyróżnił samotność/izolację (34,9%), natomiast co czwarty wskazał na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, bądź też niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (po 24,6%). W opinii 9,5% badanych taki problem stanowi brak wsparcia ze strony rodziny. 6,4% ankietowanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,6% wskazało na inne czynniki, wśród których znalazły się m.in. *brak stałej rehabilitacji oraz niewystarczająca liczba miejsc parkingowych dla osób z niebieską kartą*.

Wykres 21. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Mieście? N=126

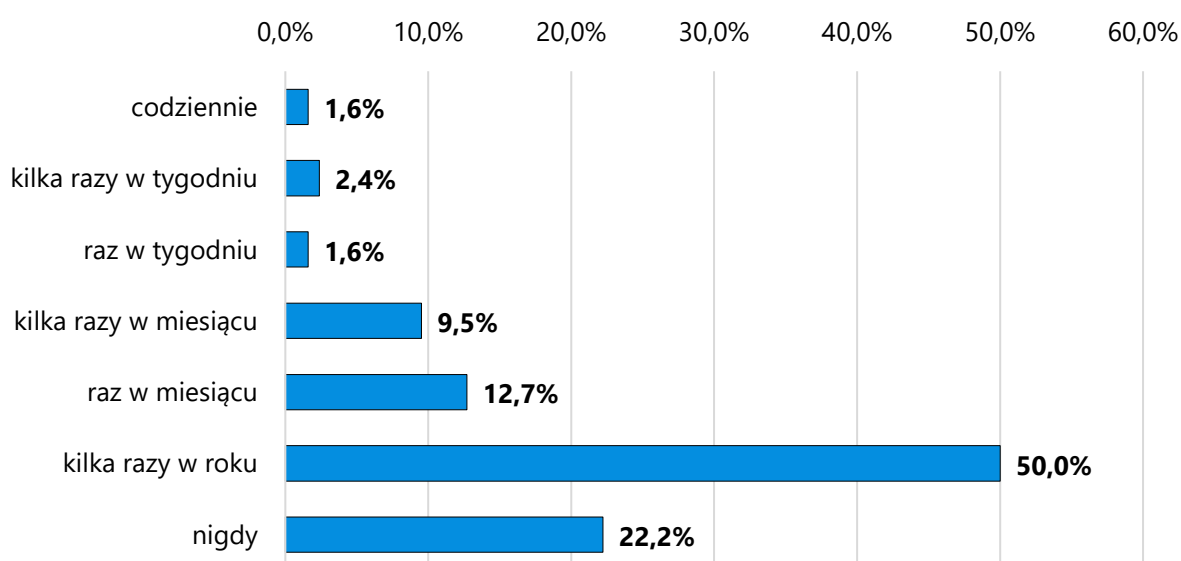
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem alkoholowy

W niniejszym bloku tematycznym dorosłych mieszkańców Miasta poproszono o określenie z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 22,2% ankietowanych, natomiast 50,0% badanych sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 12,7% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu, z kolei w przypadku 9,5% badanych – kilka razy w miesiącu. Po 1,6% respondentów przyznało, że sięga po tego typu napoje raz w tygodniu lub codziennie, natomiast 2,4% uczestników badania – kilka razy w tygodniu. Warto zwrócić uwagę na grupę, która spożywa alkohol codziennie lub kilka razy w tygodniu, ponieważ może ona być szczególnie narażona na zagrożenia zdrowotne i społeczne. Regularne picie zwiększa ryzyko problemów zdrowotnych, wypadków, a także trudności w funkcjonowaniu w życiu codziennym i w kontaktach społecznych.

Wykres 22. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N= 126

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (78 osób, tj. 79,6%). 10 respondentów wskazało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie (10,2%), w przypadku 5 ankietowanych miała ona miejsce od 2 do 5 razy (5,1%), 1 osobie zdarzyło się to 6-10 razy (1,0%), z kolei 4 uczestnikom badania – powyżej 10 razy (4,1%).

Tabela 14. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=98

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	10,2	10
2-5 razy	5,1	5
6-10 razy	1,0	1
powyżej 10 razy	4,1	4
ani razu	79,6	78

Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Miasta. Wśród badanych 23 osoby stwierdziły, że nie posiadają prawa jazdy (23,5%), natomiast 73 respondentów zaprzeczyło, jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (74,5%). Niemniej jednak pewna część ankietowanych przyznała, że podobne sytuacje miały miejsce – 2 badanym zdarzało się to często w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem (2,0%). Fakt, iż część ankietowanych przyznała się do takich zachowań, świadczy o utrzymującym się ryzyku i konieczności dalszego prowadzenia działań profilaktycznych oraz edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym i konsekwencji prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu.

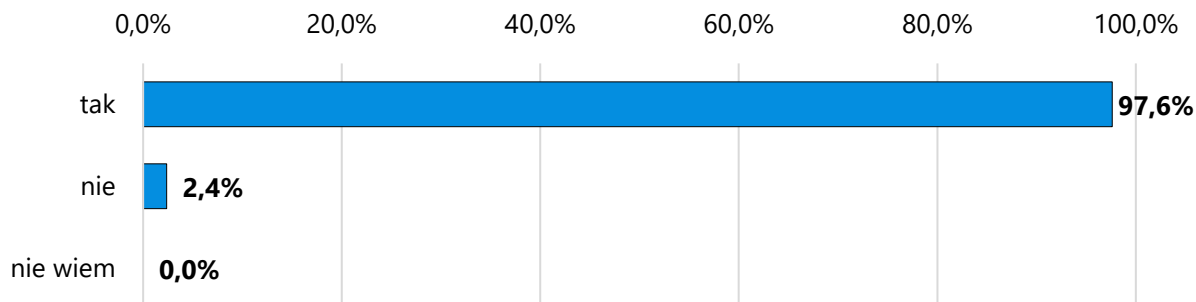
Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=98

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	74,5	73
raz mi się to zdarzyło	0,0	0
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0	0
zdarzało mi się to często	2,0	2
nie posiadam prawa jazdy	23,5	23

W kolejnym z pytań ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że zdecydowana większość uczestników badania jest świadoma negatywnych konsekwencji (97,6%), niemniej jednak wśród 2,4% uczestników badania występuje brak świadomości w tym zakresie. Mimo wysokiego poziomu ogólnej wiedzy, nadal istnieje potrzeba prowadzenia działań edukacyjnych ukierunkowanych na te grupy mieszkańców, które nie posiadają pełnej świadomości ryzyka.

Wykres 23. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=126

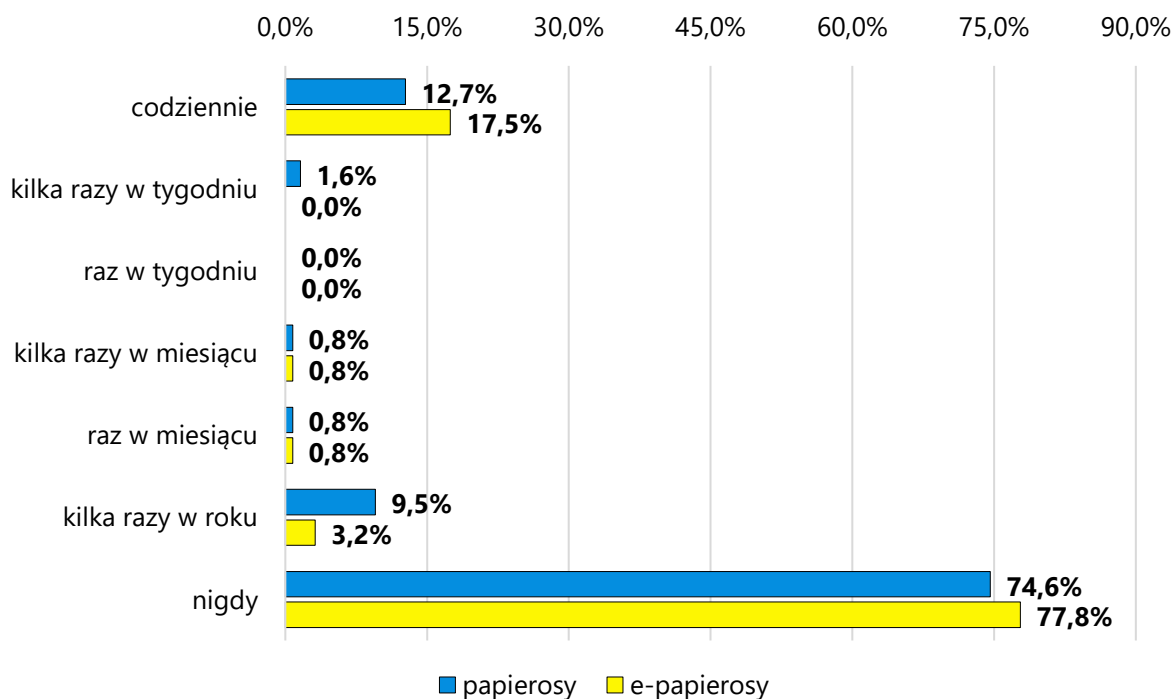

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 25,4% respondentów, spośród których 9,5% pali okazjonalnie, tj. kilka razy w roku, z kolei po 0,8% wskazało na częstotliwość raz lub kilka razy w miesiącu. Należy podkreślić, iż 1,6% mieszkańców Miasta przyznało, że pali papierosy kilka razy w tygodniu, a 12,7% – codziennie.

Po elektroniczne papierosy sięga 22,3% respondentów, przy czym 17,5% robi to codziennie, po 0,8% badanych wskazało na częstotliwość raz lub kilka razy w miesiącu, z kolei 3,2% używa ich kilka razy w roku.

Wykres 24. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N= 126

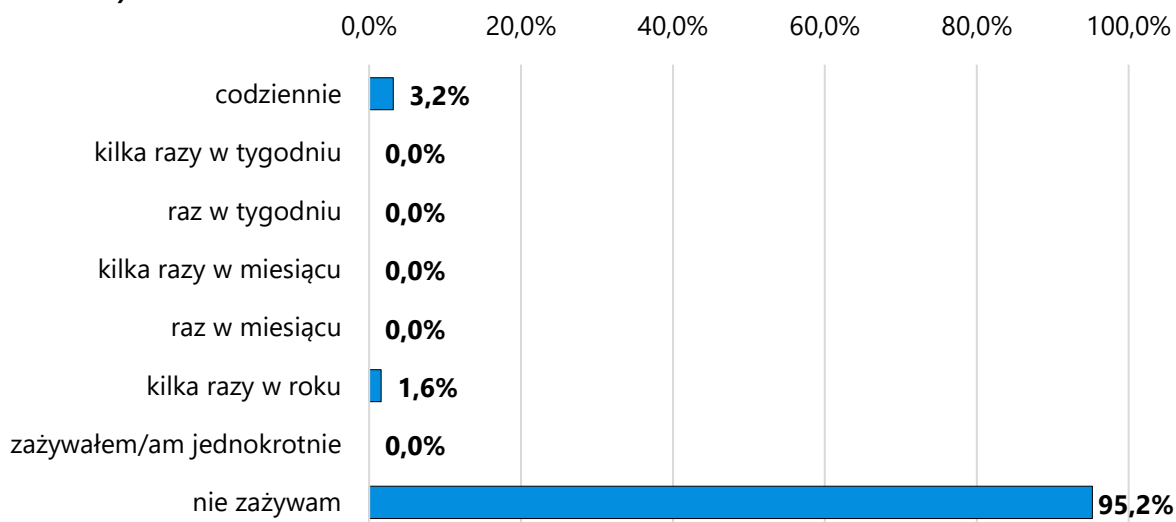
Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki.

Jak wynika z analizy materiału badawczego 4,8% uczestników badania zażywało środki psychoaktywne, przy czym 1,6% z nich robi to kilka razy w roku, natomiast 3,2% sięga po nie codziennie. Uzyskane wyniki wskazują, że choć odsetek osób deklarujących kontakt ze środkami psychoaktywnymi nie jest wysoki, to niepokojący pozostaje fakt codziennego ich używania przez część respondentów.

Może to świadczyć o ryzyku rozwinięcia się problemów uzależnień oraz o potrzebie prowadzenia działań profilaktycznych i informacyjnych skierowanych również do osób dorosłych, a nie wyłącznie do dzieci i młodzieży.

Wykres 25. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=126

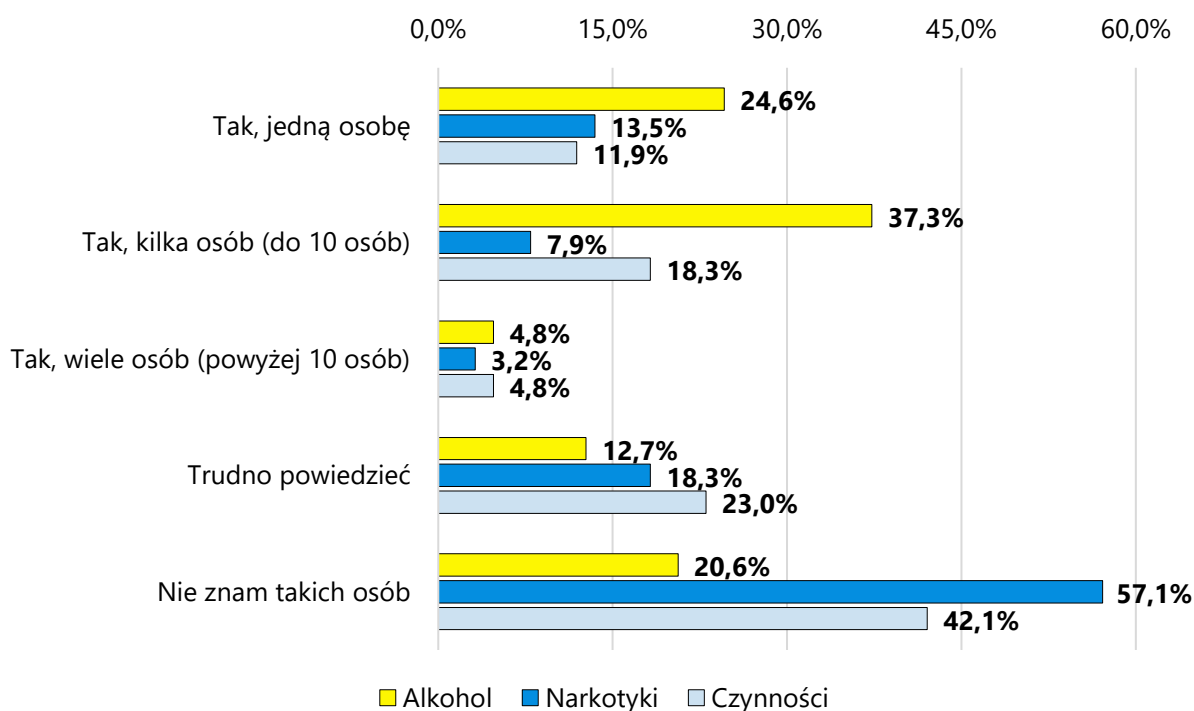
Badani mieszkańcy Miasta zostali w dalszej kolejności zapytani o skalę nadużywania alkoholu, narkotyków oraz nadmiernego podejmowania się czynności, przez osoby w ich otoczeniu. Jak wynika z odpowiedzi respondentów:

- 66,7% zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu, w tym 24,6% – jedną osobę, 37,3% – kilka osób, a 4,8% – wiele takich osób,
- 24,6% ankietowanych zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające narkotyków, w tym 13,5% zna jedną osobę, 7,9% – kilka osób, a 3,2% – wiele takich osób,

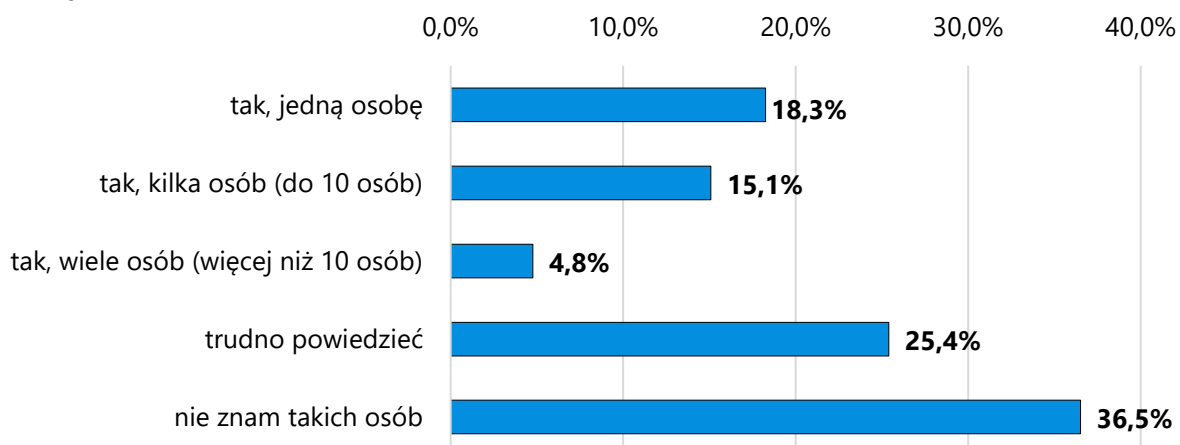
- 35,0% badanych zna w swoim otoczeniu osoby podejmujące się nadmiernie różnego rodzaju czynności, w tym 11,9% – jedną osobę, 18,3% – kilka osób, a 4,8% – wiele takich osób.

Wykres 26. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=126

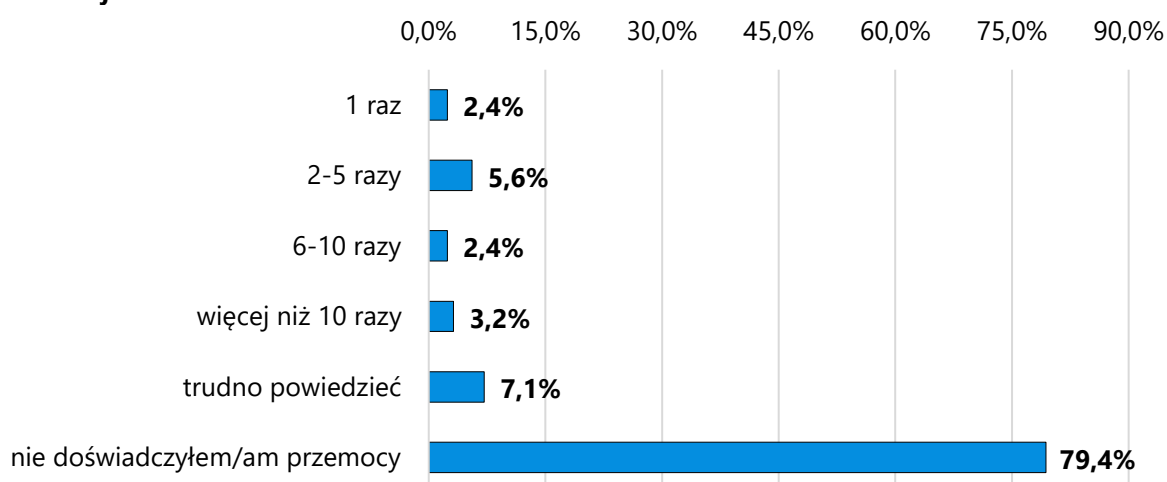

Problem przemocy

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy w swoim domu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 38,2% badanych, spośród których 18,3% stwierdziło, iż zna jedną taką osobę, 15,1% respondentów podało, że zna kilka osób dotkniętych przemocą domową (do 10 osób), a 4,8% – wiele takich osób (więcej niż 10 osób). Należy zauważyć, iż co czwarty uczestnik badania nie jest pewny, czy zna taką osobę (25,4%), co może świadczyć o ukrytym charakterze zjawiska przemocy domowej lub trudnościach w jej jednoznacznym rozpoznawaniu, a tym samym potrzebie prowadzenia działań edukacyjnych i informacyjnych w tym zakresie.

Wykres 27. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=126

Skala problemu przemocy na terenie Miasta została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 13,6% dorosłych mieszkańców, spośród których po 2,4% doświadczyło jej jednokrotnie bądź 6-10 razy, 5,6% – 2-5 razy, natomiast 3,2% – więcej niż 10 razy.

Wykres 28. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=126

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy psychicznej (15 osób, tj. 88,2%), a także fizycznej oraz zaniedbania (po 5 osób, tj. 29,4%). Na przemoc ekonomiczną wskazało 23,5% badanych (4 osoby), natomiast na przemoc seksualną 11,8% (2 osoby).

Tabela 16. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=17

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	88,2	15
przemoc fizyczna	29,4	5
zaniedbanie	29,4	5
przemoc ekonomiczna	23,5	4
przemoc seksualna	11,8	2
nie wiem	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

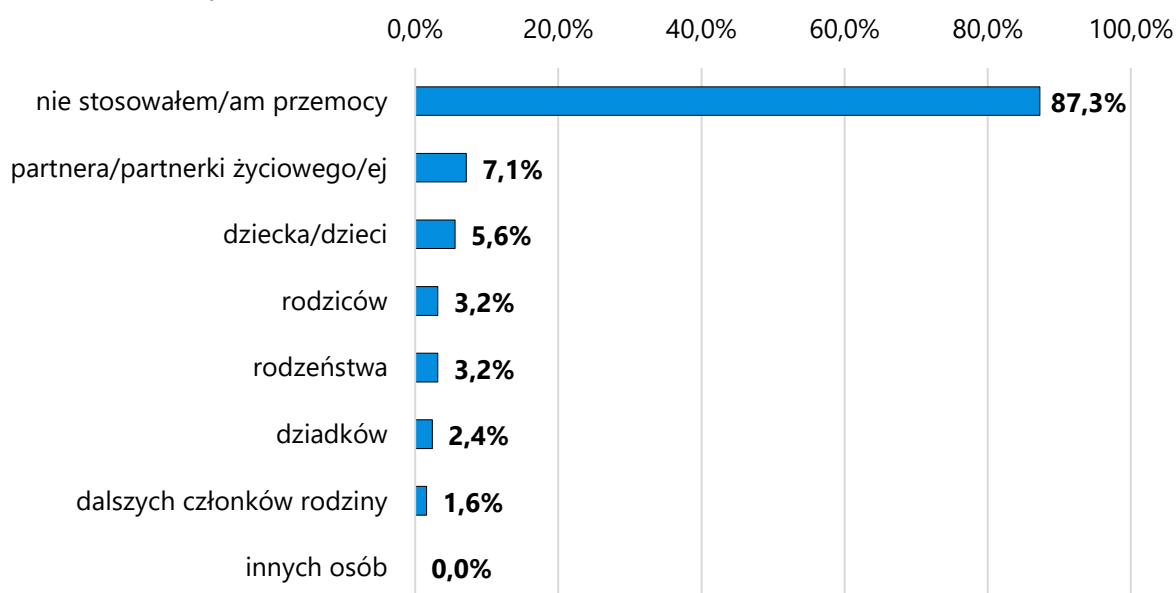
W dalszej części respondentów poproszono o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego pozwala stwierdzić, że 11 osób doznało przemocy ze strony partnera życiowego (64,7%), 7 badanych wskazało na rodziców (41,2%), 4 uczestników badania wyróżniło rodzeństwo (23,5%), z kolei 2 osoby dziecko/dzieci (11,8%). Pojedyncze osoby przyznały, że doznały przemocy ze strony dziadków bądź dalszych członków rodziny (po 5,9%).

Tabela 17. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=17

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/ka życiowy/a	64,7	11
rodzice	41,2	7
rodzeństwo	23,5	4
dziecko/dzieci	11,8	2
dziadkowie	5,9	1
dalsi członkowie rodziny	5,9	1
inne osoby	0,0	0

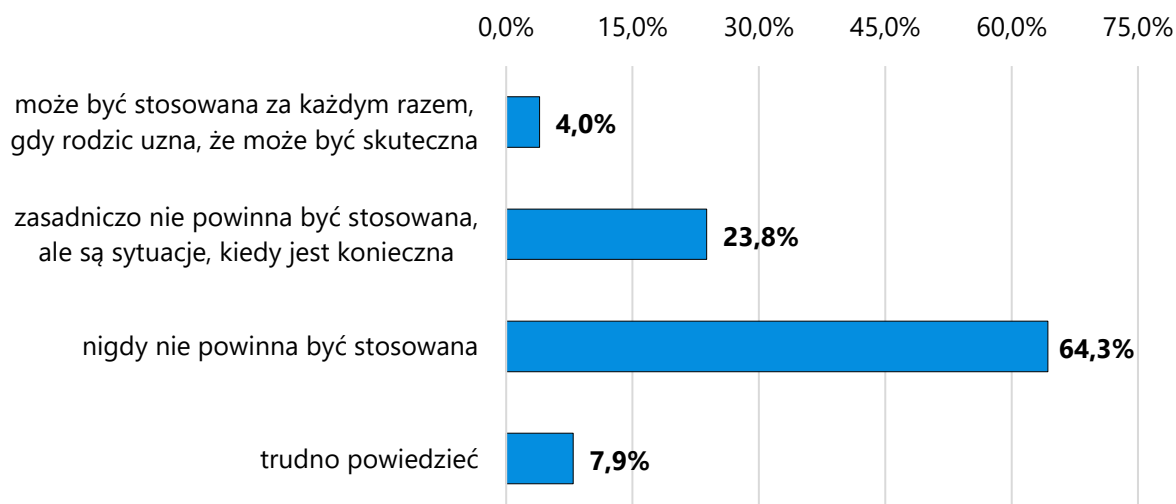
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosowali przemoc wobec drugiej osoby. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do takich zachowań przyznało się 12,7% badanych, spośród których 7,1% stosowało je wobec partnera/partnerki życiowego/ej, 5,6% w stosunku do dziecka/dzieci, natomiast po 3,2% wobec rodziców lub rodzeństwa. Ponadto 2,4% wytypowało dziadków, a 1,6% - dalszych członków rodziny. Większość mieszkańców Miasta nie stosowała przemocy w analizowanym okresie (87,3%).

Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=126

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Istotnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w Mieście Mińsk Mazowiecki była również opinia mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż ponad połowa badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej (64,3%), 23,8% ankietowanych uważa, że nie powinna być ona stosowana, jednakże są sytuacje, w których jest konieczna. W opinii 4,0% badanych może ona być stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna to za konieczne, z kolei 7,9% ankietowanych nie potrafiło jednoznacznie określić swojego stanowiska.

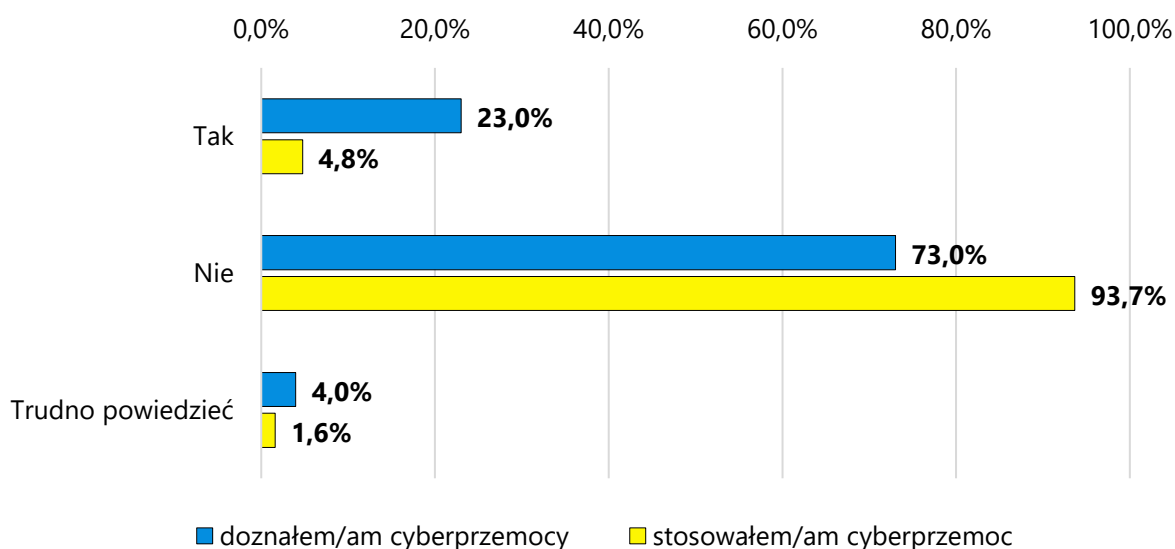
Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=126

Kolejne pytanie z zakresu problemu przemocy ujęte w kwestionariuszu ankiety dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Miasta. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc.

Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doznało 23,0% badanych, a 4,0% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 4,8% mieszkańców, a 1,6% nie potrafiło jednoznacznie określić swojego zdania w tym aspekcie, udzielając odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

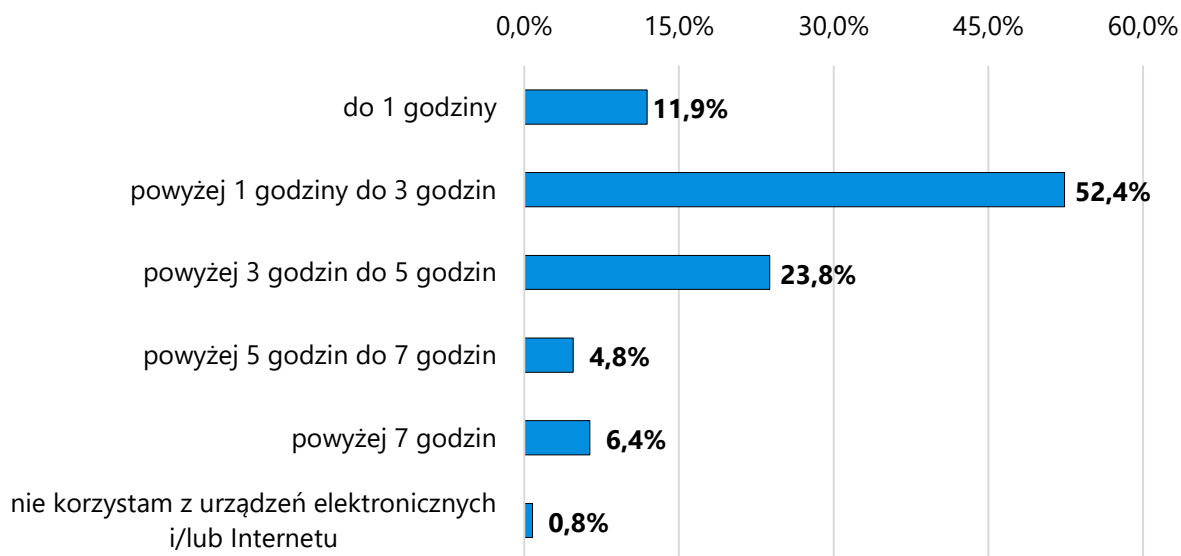
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=126

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji, zdecydowana większość respondentów korzysta z tego typu urządzeń i Internetu, przy czym 52,4% z nich robi to przez 1 do 3 godzin, 23,8% badanych wskazało na odpowiedź „od 3 do 5 godzin”, natomiast 11,9% wybrało przedział do 1 godziny w ciągu dnia. 6,4% respondentów poświęca na to znaczną ilość czasu, tj. powyżej 7 godzin dziennie, z kolei 4,8% spędza w ten sposób od 5 do 7 godzin. Pozostałe 0,8% uczestników badania zadeklarowało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i Internetu.

Wykres 32. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N= 126

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy, którzy korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu określili, czy zdarza się im poświęcać na to dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, 70 respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie (57,4%), natomiast 25 mieszkańców stwierdziło, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (20,5%).

15 ankietowanych przyznało, że nie przewiduje określonego czasu (12,3%), a 12 osób biorących udział w badaniu miało trudność w jednoznacznym odniesieniu się do tego pytania (9,8%). 3 osoby pominęły to pytanie.

Tabela 18. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=122

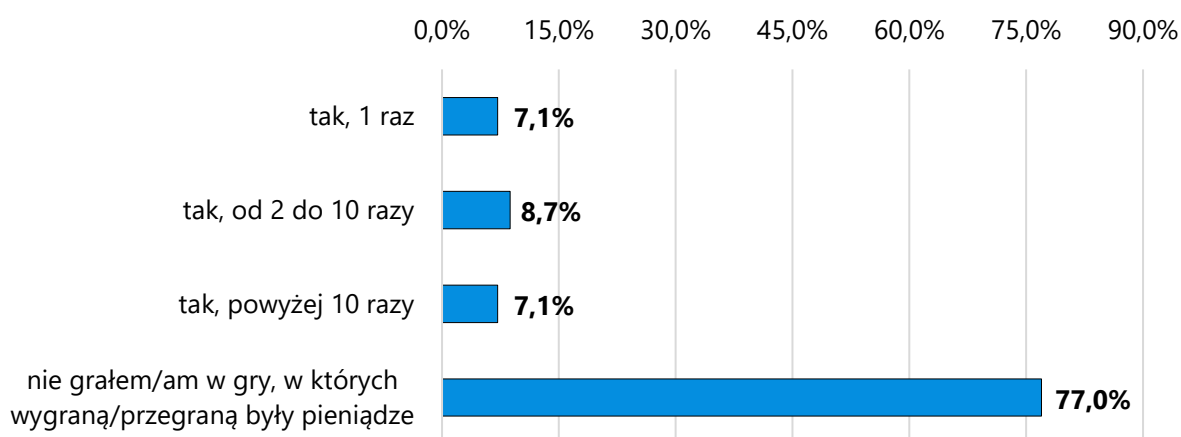
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	57,4	70
nie	20,5	25
trudno powiedzieć	9,8	12
nie przewiduję określonego czasu	12,3	15

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miał blisko co czwarty dorosły respondent (22,9%), wśród których po 7,1% grało w takie gry 1 raz lub powyżej 10 razy, natomiast 8,7% badanych zadeklarowało, że miało to miejsce od 2 do 10 razy.

Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N= 126

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 9 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (31,0%), natomiast 20 osób temu zaprzeczyło (69,0%).

Tabela 19. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N= 29

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	31,0	9
nie	69,0	20
trudno powiedzieć	0,0	0

Inne uzależnienia behawioralne

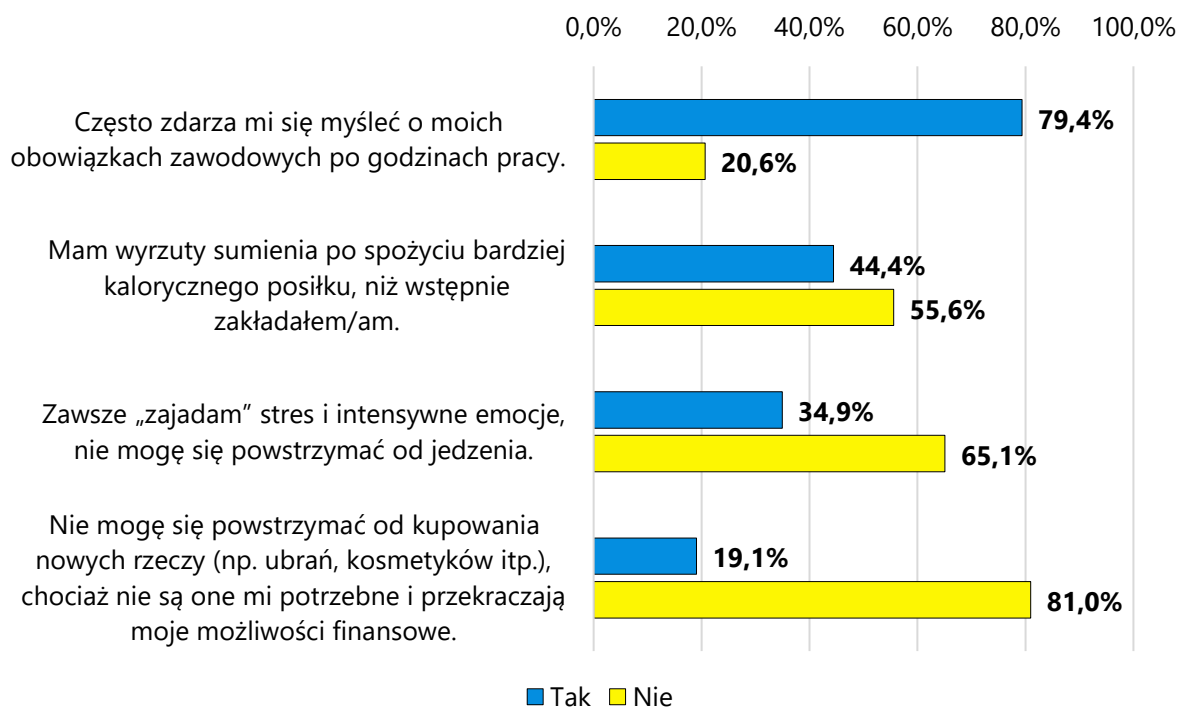
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki, respondenci udzielili istotnych informacji na temat problemów natury behawioralnej. Zakupoholizm i pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tych problemów wśród lokalnej społeczności. Zaburzenia odżywiania również stanowiły jeden z obszarów objętych badaniem, co pozwoliło na zidentyfikowanie ich postrzegania i skali w kontekście innych trudności doświadczanych przez respondentów. Uzyskane wyniki przedstawiają się następująco:

- 79,4% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy,
- 44,4% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku, niż wstępnie zakładali,
- 34,9% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 19,1% mieszkańców przyznało, że nie mogą się powstrzymać od kupowania nowych przedmiotów, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych.

Przedstawione dane pokazują, że problemy behawioralne oraz trudności związane z regulacją emocji i odżywianiem są obecne w życiu znaczącej części dorosłych mieszkańców. Wskazuje to na potrzebę rozwijania działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających, które pomogą mieszkańcom radzić sobie z napięciem, budować zdrowe nawyki i ograniczać ryzykowne zachowania.

Wykres 34. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N= 126

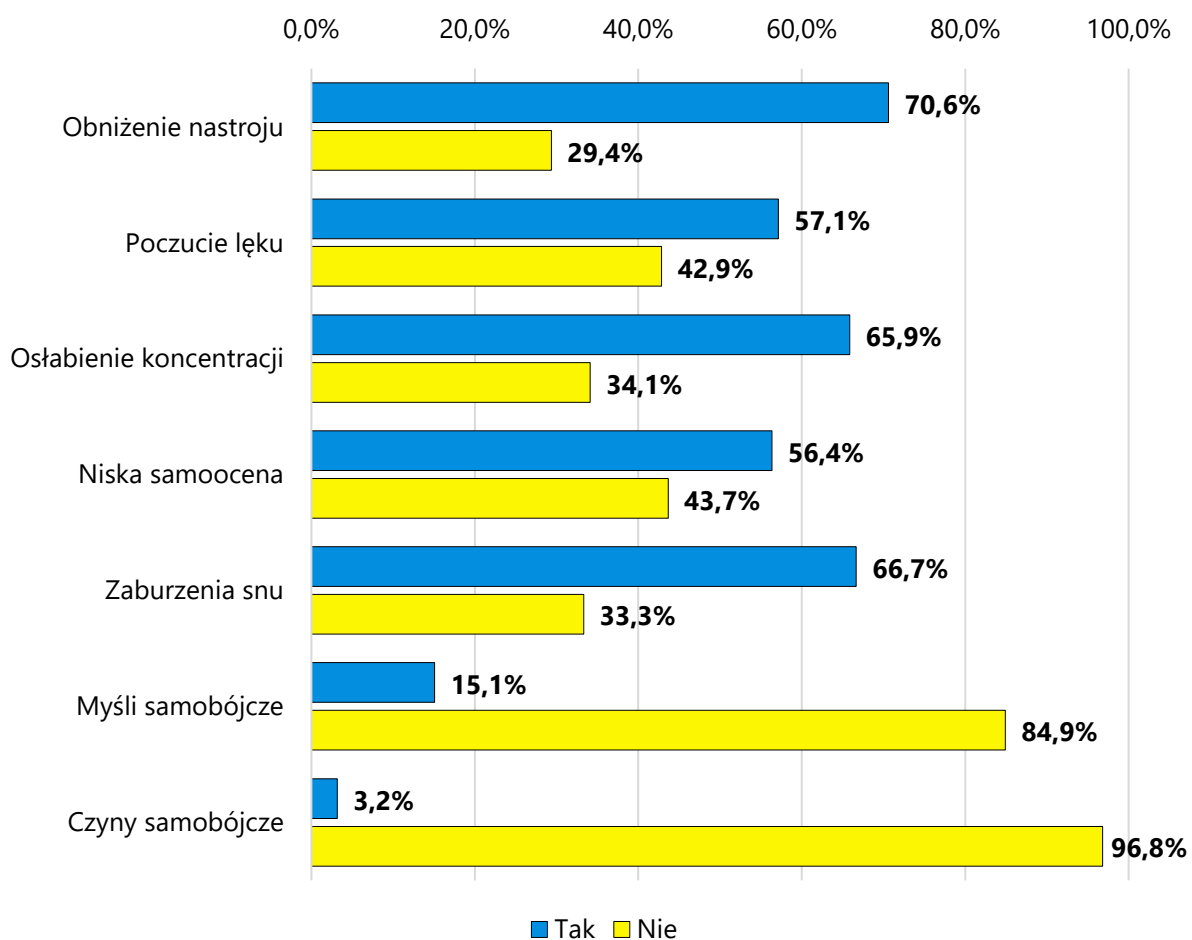
Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy Miasta Mińsk Mazowiecki mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 70,6% osób miało obniżony nastrój,
- 57,1% odczuwało lęk,
- 65,9% doznało osłabienia koncentracji,
- 56,4% miało niską samoocenę,
- 66,7% doświadczyło zaburzeń snu,
- 15,1% miało myśli samobójcze,
- 3,2% podejmowało się czynów samobójczych.

Dane wskazują na istotną skalę problemów związanych ze zdrowiem psychicznym wśród mieszkańców Miasta. Szczególnej uwagi wymagają odnotowane sygnały dotyczące myśli i prób samobójczych, które choć dotyczą mniejszej grupy, stanowią poważny wskaźnik ryzyka i podkreślają konieczność rozwijania dostępnych form pomocy oraz wzmacniania systemu wsparcia w Mieście.

Wykres 35. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=126

SYTUACJA SPOŁECZNA MIASTA MIŃSK MAZOWIECKI

W oparciu o dane udostępnione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim, Główny Urząd Statystyczny, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne podmioty, dokonano szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej. Analizy te obejmują opis kluczowych problemów, ich zasięg oraz ocenę dotychczas podejmowanych działań interwencyjnych w stosunku do poszczególnych obszarów wskazanych w Strategii.

Polityka prorodzinna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodzin mających trudności w pełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych polega na realizacji zaplanowanych działań, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego radzenia sobie z wyzwaniami. Działania te są realizowane za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zarówno zasoby własne, jak i dostępne zewnętrzne formy wsparcia. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Kluczowy element lokalnej polityki społecznej ukierunkowany na wspieranie rodzin stanowi Program Wspierania Rodziny w Mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2025-2027. Jego głównym celem jest *rozwój systemu wsparcia mającego na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rodzin, szczególnie w kontekście rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.*

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim pełni kluczową rolę w zakresie wspierania rodzin z obszaru Miasta, które borykają się z trudnościami życiowymi. Jednostka ta prowadzi działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin oraz zapewnienie im warunków umożliwiających życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W latach 2022-2024 MOPS w Mińsku Mazowieckim zatrudniał 4 asystentów rodziny, z których pomocy korzystały 34 rodziny w 2022 roku, 46 rodzin w 2023 roku oraz 51 rodzin w 2024 roku. Wzrost liczby rodzin objętych wsparciem, może świadczyć o rosnącym zapotrzebowaniu na specjalistyczne wsparcie w zakresie funkcjonowania rodzin, większej identyfikacji problemów przez pracowników MOPS oraz wzroście świadomości mieszkańców na temat dostępnych form pomocy.

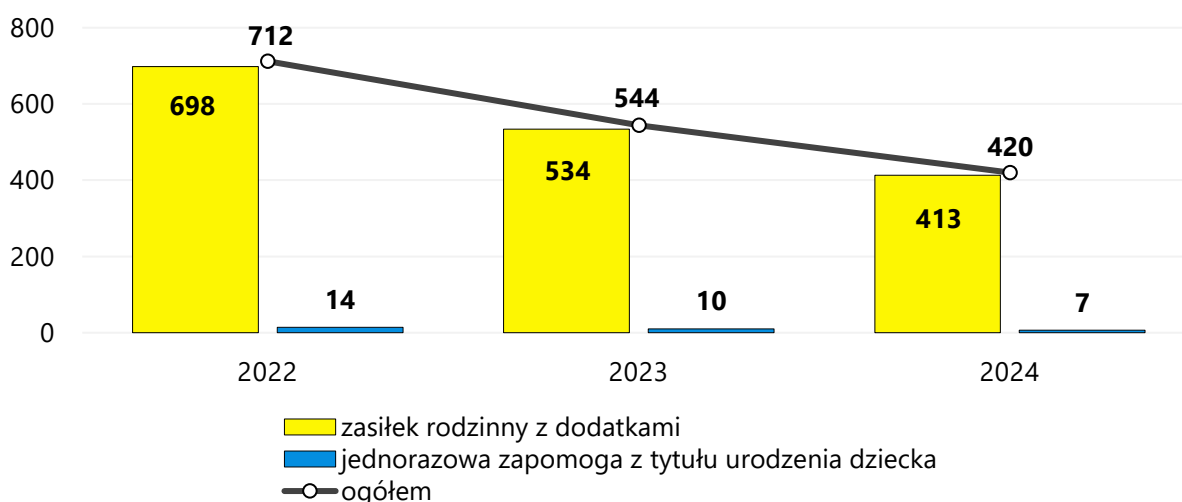
Tabela 20. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	4	4	4
liczba rodzin	34	46	51

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

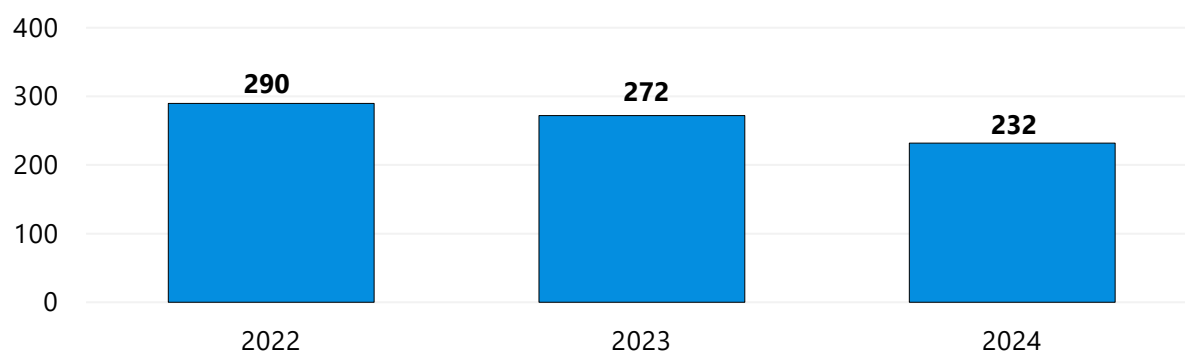
Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystało łącznie 712 rodzin, w 2023 roku – 544, z kolei w 2024 roku – 420 rodzin. W omawianym okresie dostrzegalny jest zatem systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek ze spadkiem wskaźnika przyrostu naturalnego na przestrzeni ostatnich lat, ale również niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 36. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

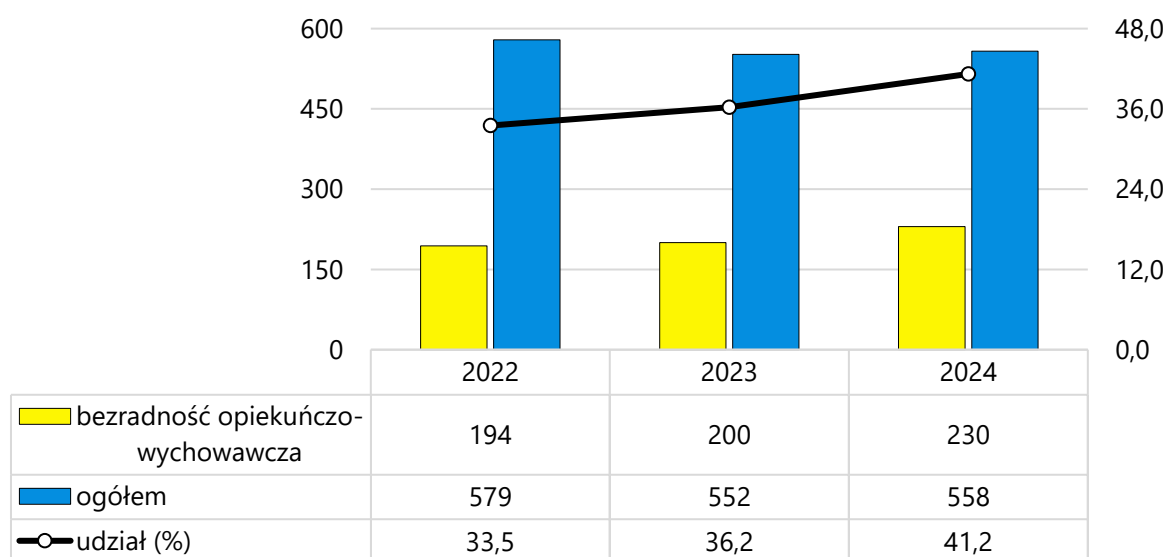
Źródło: Dane udostępnione przez UM.

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Można zauważyć, że liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w omawianym okresie odnotowała spadek – w 2022 roku było to 290 osób, w 2023 roku – 272 osoby, natomiast w 2024 – 232 osoby.

Wykres 37. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

Na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego uległa wzrostowi – w 2022 roku były to 194 rodziny, w 2023 roku – 200 rodzin, natomiast w 2024 roku – 230 rodzin. Podobne tendencje widoczne są w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MOPS – w 2022 było to 33,5%, w 2023 roku – 36,2%, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie – 41,2%. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 38. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2022 roku MOPS poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt 57 dzieci w zastępczej formie opieki na łączną kwotę 396 353 zł, w 2023 roku było to 64 dzieci a kwota wydatkowana na ten cel wzrosła do 604 990 zł, natomiast w 2024 roku było to 80 dzieci, a kwota odpłatności wyniosła wówczas 900 082 zł. Można zatem zauważyć, że liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej systematycznie rośnie, co przekłada się na znaczący wzrost kosztów ponoszonych przez Miasto. Trend ten może świadczyć zarówno o narastających trudnościach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, jak i o konieczności wzmocnienia działań profilaktycznych oraz wsparcia dla rodzin naturalnych, aby ograniczać liczbę sytuacji wymagających interwencji pieczy zastępczej.

Tabela 21. Liczba dzieci z terenu Miasta Mińsk Mazowiecki przebywających w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	57	64	80
kwota odpłatności (w złotych)	396 353	604 990	900 082

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok oraz Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Jednym z elementów polityki prorodzinnej na terenie Miasta jest Karta Dużej Rodziny. Jej głównym celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, a także wzmocnienie szans rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinach wielodzietnych dzięki oferowanym ulgom oraz zniżkom przez podmioty publiczne i prywatne, które podpisały umowy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej. Karta przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie nie mniej niż troje dzieci. W 2024 roku w Mieście Mińsk Mazowiecki wydano 656 KDR, w latach poprzednich wydano kolejno 1 436 Kart w 2022 roku oraz 1 268 Kart w 2023 roku²⁶. Oznacza to że instrument ten cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców i stanowi ważne wsparcie dla lokalnych rodzin wielodzietnych. Malejąca liczba wydanych Kart może świadczyć o tym, że program

²⁶ Dane udostępnione przez UM

osiągnął wysoki poziom nasycenia wśród rodzin uprawnionych do jego wykorzystania, a obserwowane zmiany mogą wynikać z uwarunkowań demograficznych oraz struktury wiekowej mieszkańców Miasta. Jednocześnie wskazuje to na konieczność dalszego rozwijania współpracy z partnerami publicznymi i prywatnymi, tak aby poszerzać katalog dostępnych świadczeń oraz wzmocnić pozytywne postrzeganie modelu rodziny wielodzietnej w społeczności lokalnej.

Od 2013 roku w Mińsku Mazowieckim funkcjonuje program „Rodziny Mińsk”, działając jako lokalne narzędzie wsparcia rodzin wielodzietnych, realizowane w odpowiedzi na wyzwania demograficzne oraz potrzebę wzmocnienia rodzin wychowujących dzieci. Jego celem jest poprawa warunków życia i rozwoju rodzin wielodzietnych, przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu, wyrównywanie szans dzieci i młodzieży oraz promowanie pozytywnego wizerunku rodziny. Program realizowany jest poprzez system ulg i zniżek dostępnych dla uprawnionych rodzin na podstawie Mińskiej Karty Dużej Rodziny, honorowanej w miejskich instytucjach oraz u partnerów prywatnych, co wspiera tworzenie przyjaznej przestrzeni dla rodzin z dziećmi w Mieście.

Na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki realizowany jest program „Za życiem”, którego celem jest wsparcie rodziców wychowujących dzieci z ciężkimi i nieodwracalnymi wadami rozwojowymi lub chorobami zagrażającymi życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość tego świadczenia wynosi 4 000 zł. W 2022 roku przyznano 6 świadczeń z tego tytułu, w 2023 roku – 5, natomiast w 2024 roku nie odnotowano podobnych działań²⁷. Obecność tego instrumentu ma istotne znaczenie – zapewnia wsparcie finansowe i umożliwia korzystanie z dodatkowych form pomocy społecznej.

W latach 2022-2024 realizowano lokalną formę wsparcia finansowego skierowaną do rodzin z dziećmi do 3. roku życia, zamieszkujących na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki pn. „Miński Bon Malucha”, Celem świadczenia było wsparcie rodziców w zapewnieniu opieki nad małymi dziećmi oraz ułatwienie godzenia obowiązków

²⁷ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2023 i 2024 rok

rodziny z aktywnością zawodową. Wsparcie miało charakter pieniężny i było przeznaczone na częściowe pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Świadczenie przysługiwało w wysokości 400 zł miesięcznie na jedno dziecko, natomiast w przypadku objęcia opieką dwojga lub większej liczby dzieci – 500 zł miesięcznie na każde dziecko. Istotnym elementem programu był brak kryterium dochodowego, co zapewniało jego powszechną dostępność dla mieszkańców Miasta. Uprawnionymi do otrzymania świadczenia byli rodzice biologiczni i adopcyjni, osoby samotnie wychowujące dzieci, opiekunowie prawni, rodziny zastępcze oraz opiekunowie faktyczni, którzy spełniali warunki zamieszkiwania na terenie Miasta, sprawowania faktycznej opieki nad dzieckiem oraz ponoszenia kosztów opieki na podstawie zawartej umowy. Program obejmował dzieci nieobjęte pieczęią zastępczą ani instytucjonalną.

W 2024 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wspierał wypoczynek letni dzieci i młodzieży, pokrywając koszty uczestnictwa w wakacyjnych formach wypoczynku. Z tej formy wsparcia skorzystało wówczas 24 dzieci, w tym 15 bezpłatnie.

W porównaniu do roku 2023 liczba uczestników wzrosła o 15 osób, z kolei w zestawieniu z rokiem bazowym (2022) zwiększyła się o 6 osób²⁸. Działanie to wspiera integrację, rozwój oraz aktywny wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin wymagających wsparcia.

W 2024 roku na terenie Miasta funkcjonowało 6 świetlic opiekuńczo-wychowawczych przy szkołach podstawowych. Są to podmioty, które oferują dzieciom i młodzieży wsparcie w formie opieki pozalekcyjnej, zajęć wychowawczo-socjoterapeutycznych oraz dodatkowych form pomocy. Celem ich działalności jest wspieranie rozwoju emocjonalnego i społecznego dzieci, szczególnie tych pochodzących z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemami uzależnień, przemocą domową czy

²⁸ *Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2023 i 2024*

zachowaniami ryzykownymi. W tym samym roku wsparciem placówek objęto 121 dzieci²⁹.

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2024 roku w placówkach oświatowych z gorącego posiłku w formie obiadu skorzystało 265 dzieci. Otrzymane środki finansowe pozwoliły dofinansować pomoc w formie obiadu 99 dzieciom w przedszkolu w ilości 8 290 posiłków oraz 166 dzieciom w szkole w ilości 13 820 posiłków. W 2024 roku z pomocy w formie gorącego posiłku skorzystało także 21 osób dorosłych w ilości 2 854 obiadów. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował także pomoc na podstawie programu osłonowego, z którego skorzystało 2 dzieci. W ramach programu z pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności skorzystało 5 rodzin składających się z 23 osób. Łącznie z pomocy w formie posiłku i zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku skorzystało 389 osób, tj. w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” z posiłku skorzystało 288 osób, z zasiłku celowego 23 osoby oraz 78 osób poza programem³⁰.

Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza *trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy*. Osoby z niepełnosprawnościami można klasyfikować na podstawie różnych kryteriów, takich jak typ schorzenia, moment wystąpienia ograniczeń w życiu oraz stopnia niepełnosprawności. Należy jednak zaznaczyć, że jest to grupa niezwykle zróżnicowana, co sprawia, że wszelkie działania wspierające powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb wynikających z konkretnych trudności i ograniczeń zdrowotnych.

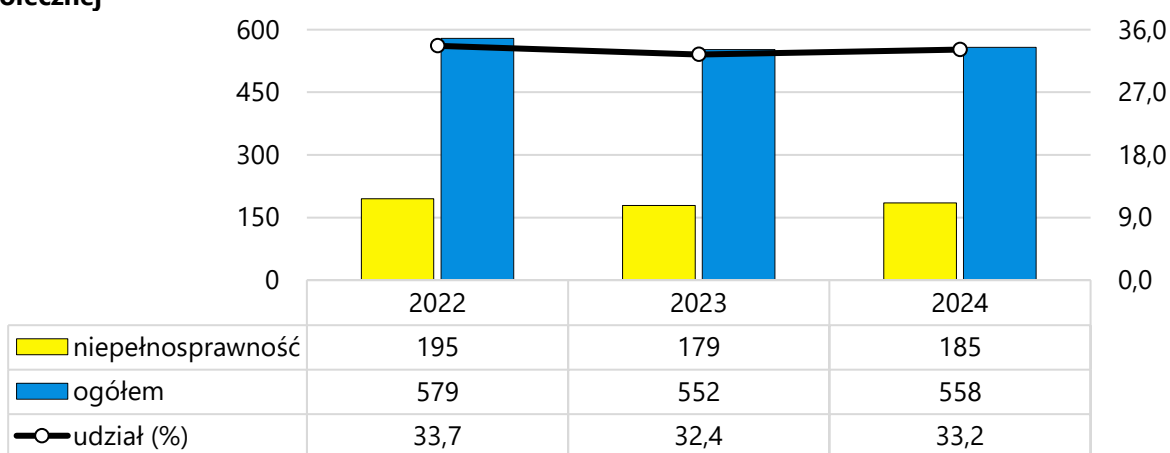
²⁹ Raport z wykonania w 2024 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki i efektów jego realizacji

³⁰ Dane udostępnione przez UM

W 2024 roku ze wsparcia MOPS w Mińsku Mazowieckim z powodu niepełnosprawności korzystało 185 rodzin, co stanowiło 1/3 wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka (33,2%). Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności ulegała wahaniom, podobne tendencje odnotowano w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MOPS. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 39. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń uległa wzrostowi z 3 038 w roku bazowym do 3 309 w 2024 roku. Analogiczne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty przyznanych świadczeń.

Tabela 22. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	3 038	3 064	3 309
kwota świadczeń (zł)	655 721,92	661 333,76	714 214,56

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

W latach 2022-2024 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz przeznaczona na ten cel kwota uległy spadkowi.

W 2022 roku przyznano 2 603 świadczenia na kwotę 546 075,20 zł, w 2023 roku – 2 451 świadczeń na kwotę 513 483,36 zł, natomiast w 2024 roku – 2 292 świadczenia a kwota ponownie uplasowała się na poziomie 513 483,36 zł.

Tabela 23. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	2 603	2 451	2 292
kwota świadczeń (zł)	546 075,20	513 483,36	513 483,36

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

W 2024 roku przyznano 3 222 świadczenia dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 690 040,48 zł.

Na przestrzeni ostatnich lat widoczne są wahania analizowanych wartości, co szczegółowo obrazuje kolejna tabela.

Tabela 24. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024

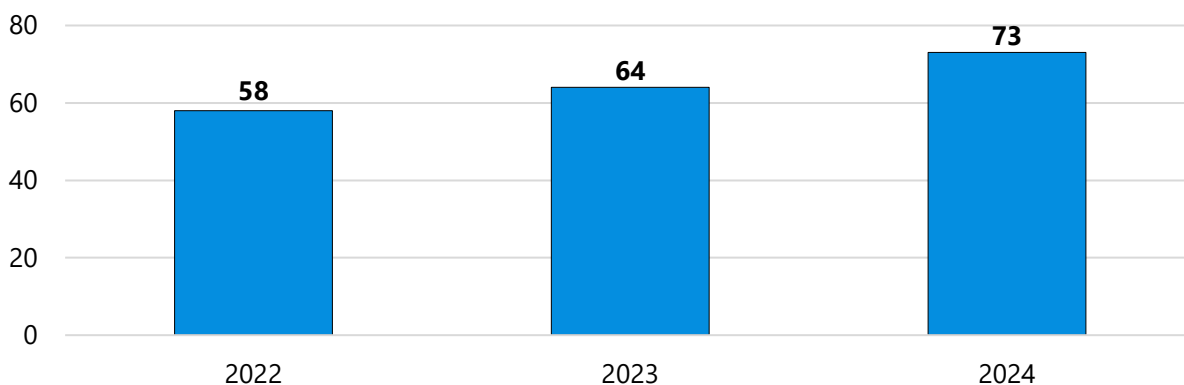
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	3 238	3 285	3 222
kwota świadczeń (zł)	692 198,88	701 264,16	690 040,48

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie usług opiekuńczych osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W omawianym okresie liczba osób korzystających z usług opiekuńczych ulegała systematycznemu wzrostowi – w 2022 roku było to 58 osób, w 2023 roku – 64 osoby, natomiast w 2024 roku z tego typu świadczeń korzystało 73 mieszkańców Miasta.

Wykres 40. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje rządowy Program resortowy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego, którego celem jest wsparcie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi. Program umożliwia uzyskanie doraźnej, czasowej pomocy poprzez odciążenie opiekunów od codziennych obowiązków opiekuńczych i zapewnienie im zastępstwa. W 2024 roku na realizację programu wydatkowano 255 081,23 zł, obejmując usługą opieki wytchnieniowej 30 osób, w tym 6 dzieci³¹.

Program resortowy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego, stanowił ważny element działań Miasta Mińsk Mazowiecki ukierunkowanych na zwiększanie samodzielności oraz aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym. Celem programu było zapewnienie ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w przestrzeni społecznej, edukacyjnej i publicznej. W 2024 roku wsparciem objęto 6 osób z niepełnosprawnościami, w tym 2 dzieci, którym świadczone łącznie 3 214 godzin usług asystenckich³². Indywidualnie dopasowana pomoc asystenta przyczyniła się do zwiększenia niezależności uczestników programu, odciążenia ich rodzin oraz poprawy jakości życia.

³¹ Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

³² tamże

W Mińsku Mazowieckim przy ul. Sosnkowskiego 43 zlokalizowany jest Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, który jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Podstawowym celem działalności PŚDS jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do możliwie samodzielnego i niezależnego funkcjonowania uczestników w środowisku społecznym. Realizacja tego celu odbywa się poprzez kompleksowe wsparcie terapeutyczno-aktywizujące, obejmujące rozwój kompetencji społecznych, samoobsługowych, interpersonalnych oraz zawodowych, dostosowanych do indywidualnych możliwości uczestników. Oferta placówki obejmuje m.in. treningi umiejętności życia codziennego, wsparcie psychologiczne, rozwój zainteresowań i aktywności twórczej, a także działania sprzyjające integracji ze środowiskiem lokalnym i uczestnictwu w życiu kulturalnym Miasta. Istotnym elementem pracy PŚDS jest również współpraca z rodzinami i opiekunami uczestników. Wsparcie realizowane jest w oparciu o indywidualną diagnozę potrzeb i poziomu funkcjonowania uczestników, co umożliwia planowanie długofalowych działań terapeutycznych adekwatnych do stopnia samodzielności oraz zapotrzebowania na wsparcie.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny³³.

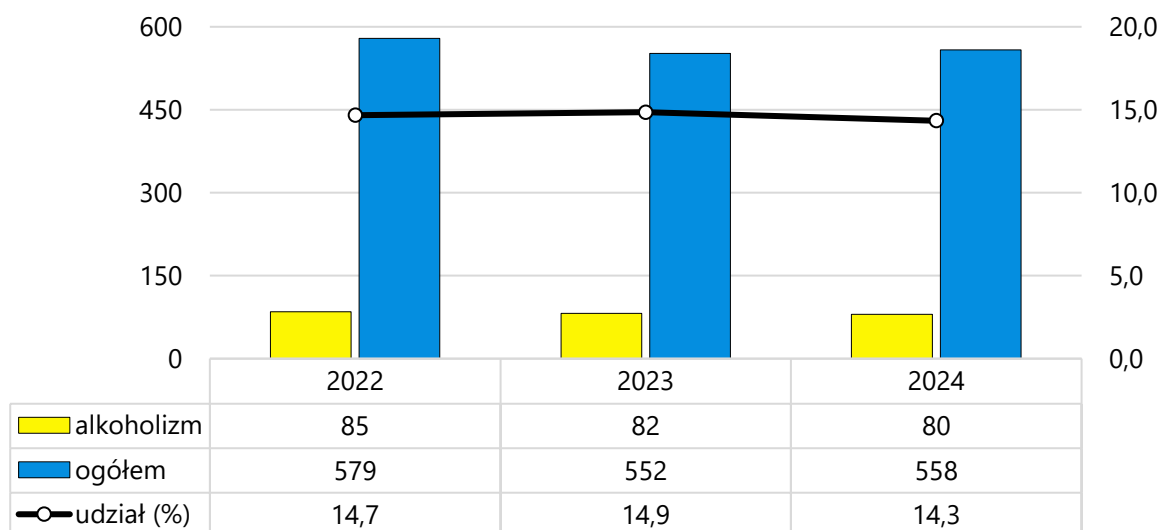
³³ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki dokumentem określającym cele, zadania i kierunki działań w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych jest Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2029. Głównym celem Programu jest *ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków, które wynikają z używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, zaburzeń zachowania związanych z uzależnieniem od czynności oraz zachowań ryzykownych podejmowanych w szczególności przez dzieci i młodzież.*

W 2024 roku ze wsparcia MOPS w Mińsku Mazowieckim z powodu alkoholizmu korzystało 80 rodzin, co stanowiło 14,3% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin korzystających z pomocy z tego tytułu uległa spadkowi – w 2022 roku było to 85 rodzin, w 2023 roku – 82, z kolei w 2024 roku – 80 rodzin. Wahaniom ulegał natomiast ich udział w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami MOPS.

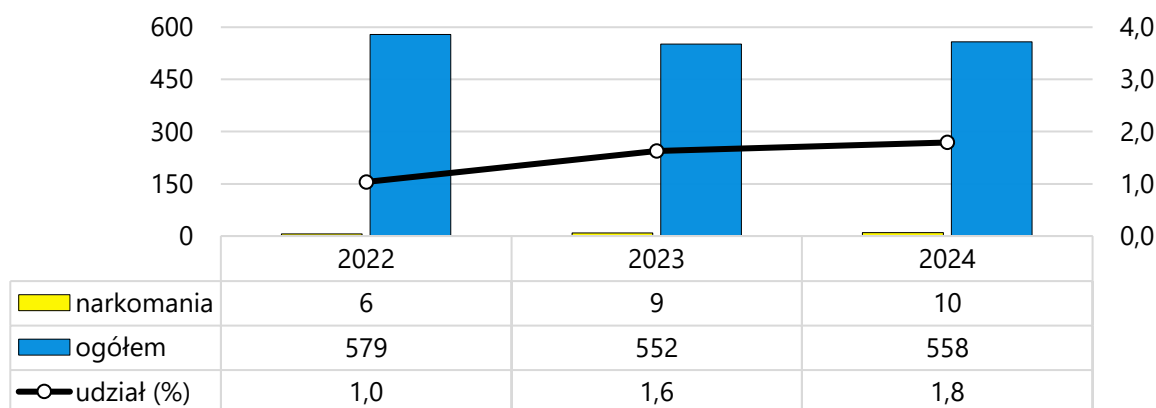
Wykres 41. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Warto również zauważyć, że w latach 2022-2024 odnotowano przypadki rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii – ich liczba uległa zwiększeniu i ostatecznie w 2024 roku rodziny dotknięte problemem narkomanii stanowiły 1,8% wszystkich rodzin objętych wsparciem. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 42. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu narkomanii w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. W 2024 roku MKRPA liczyła 5 członków, z kolei liczba zrealizowanych posiedzeń wyniosła 24³⁴.

Liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy, wzrosła z 61 w 2022 roku do 74 w 2024 roku, co może świadczyć o zwiększonej gotowości mieszkańców do podejmowania kontaktu z Komisją lub o skuteczniejszej identyfikacji osób wymagających wsparcia. W przypadku członków rodzin odnotowano najpierw spadek z 106 do 85 osób, natomiast w 2024 roku liczba ta nieznacznie wzrosła do 86, co może wskazywać na mniejsze zgłaszanie się rodzin po pomoc albo trudności w docieraniu Komisji do bliskich osób uzależnionych.

³⁴ Raport z wykonania w 2024 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki i efektów jego realizacji

W zakresie działań formalnych liczba wniosków kierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego znacząco wzrosła – w 2022 roku odnotowano 8 takich przypadków, w 2023 roku – 24, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 31. Może to oznaczać narastanie skali problemów alkoholowych w Mieście oraz konieczność coraz częstszego sięgania po instrumenty prawne w sytuacjach, gdy działania o charakterze motywującym i wspierającym okazują się niewystarczające.

Tabela 25. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	61	67	74
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	106	85	86
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	8	24	31

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

W ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta realizowane były programy profilaktyczne. Działania te miały na celu zmniejszenie ryzyka występowania problemów społecznych i zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Realizowane były programy rekomendowane, takie jak: Debata, Unplugged, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców oraz Cukierki, a także programy uniwersalne dla różnych grup wiekowych³⁵. Prowadzone działania obejmowały również imprezy plenerowe, szkolenia i warsztaty dla rodziców oraz nauczycieli, zajęcia socjoterapeutyczne dla młodzieży z grup ryzyka, dofinansowanie wypoczynku zimowego i letniego, a także działalność świetlic szkolnych oferujących opiekę, zajęcia wychowawczo-socjoterapeutyczne i dożywianie. Podejmowane inicjatywy pozwalają łączyć profilaktykę edukacyjną z bezpośrednim wsparciem dzieci i młodzieży w ich codziennym środowisku.

³⁵ Raport z wykonania w 2024 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki i efektów jego realizacji

W omawianym okresie na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny pn. Mińskie Centrum Profilaktyki. Jego zadaniem jest m.in. wsparcie osób dotkniętych kryzysami. W 2024 roku poradnictwo w Punkcie świadczone było średnio przez 148 godzin w miesiącu. Porad udzielało 13 pracowników, w tym 4 psychologów, 2 specjalistów psychoterapii uzależnień, instruktor terapii uzależnień, pedagog/nauczyciel, prawnik, certyfikowany specjalista/konsultant w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, specjalista ds. przeciwdziałania narkomanii, psychoterapeuta oraz pracownik koordynujący pracę PIK³⁶. W 2024 roku z porad udzielanych w PIK w zakresie profilaktyki uzależnień skorzystało łącznie 801 mieszkańców Miasta. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z porad ulegała znaczącym wahaniom – było to 161 osób w 2022 roku, 449 – w 2023 roku, natomiast w 2024 roku nastąpił spadek do 426 osób. W przypadku liczby udzielonych im porad zaobserwowano znaczący wzrost – w 2022 roku liczba porad wyniosła 713, w 2023 roku odnotowano 1 487 porad, z kolei w 2024 roku były ich 1 509. Może to wskazywać na zwiększenie intensywności pracy z osobami zgłaszającymi się po pomoc, a tym samym o długofalowym charakterze podejmowanych działań.

Nieco mniejszą grupę stanowią dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym. W 2022 roku udzielono im 474 porad, w 2023 roku nastąpił wzrost do 1 552, a w 2024 roku ich liczba wyniosła 1 533. Dane te pokazują, że członkowie rodzin częściej niż same osoby uzależnione, korzystają z dostępnego wsparcia.

W obszarze problemów narkotykowych liczba porad dla osób uzależnionych stopniowo malała mimo wzrostu liczby tych osób – w 2022 roku odnotowano 53 porady, w 2023 roku – 42 porady, a w 2024 roku – 39 porad. Dane wskazują na potrzebę wzmocnienia dostępności i ciągłości wsparcia dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych. Jednocześnie należy zauważyć, że w latach

³⁶ *Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok*

2022-2023 udzielano również porad dorosłym członkom rodzin osób z problemem narkotykowym – ich liczba na przestrzeni lat ulegała wahaniom i ostatecznie w 2024 roku wyniosła 25 osób, którym udzielono 78 porad. Może to świadczyć o zwiększonej gotowości rodzin do poszukiwania pomocy.

Tabela 26. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	161	449	426
• liczb udzielonych porad	713	1 487	1 509
dorośli członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym	92	360	326
• liczb udzielonych porad	474	1 552	1 533
osoby z problemem narkotykowym	11	20	24
• liczb udzielonych porad	53	42	39
dorośli członkowie rodzin osób z problemem narkotykowym	21	27	25
• liczb udzielonych porad	143	54	78

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

W ramach lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Miasta funkcjonuje 10 grup wsparcia i oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych³⁷. Działania podejmowane przez grupy skierowane są do osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także do osób współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików. Ich celem jest zwiększanie wiedzy na temat mechanizmów uzależnień, wzmacnianie kompetencji radzenia sobie z trudnościami, zapobieganie nawrotom choroby oraz wspieranie procesu zdrowienia i poprawy jakości życia uczestników.

W 2024 roku zrealizowano szereg działań podnoszących kwalifikacje i kompetencje pracowników oświaty, Urzędu Miasta, miejskich przedszkoli i szkół oraz członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działania obejmowały m.in. szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, pracy z dziećmi doświadczającymi przemocy oraz interwencji kryzysowej, udział w konferencjach dotyczących profilaktyki używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,

³⁷ *Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok*

warsztaty podnoszące świadomość nauczycieli i personelu przedszkoli w zakresie rozwoju emocjonalnego i psychofizycznego dzieci, szkolenia dotyczące zadań gminnych komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, hejtu, cyberprzemocy i mowy nienawiści, a także realizację projektu „InterEduAkcja” obejmującego stacjonarne spotkania interwizyjne dla kadry. W ramach działań przeszkolono kilkaset osób (m.in. 101 pracowników przedszkoli oraz 380 pracowników szkół), co przyczyniło się do wzmocnienia wiedzy i umiejętności kadr w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej³⁸.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w Mieście Mińsk Mazowiecki. W roku 2024 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Miasta wyniosła łącznie 66 261 572,32 zł, w tym 26 718 589,65 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 8 330 216,23 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 31 212 766,44 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%.

W 2024 roku w stosunku do roku 2022 łączna wartość sprzedanego na terenie Miasta alkoholu uległa wzrostowi na poziomie 14,3%. Należy jednak zaznaczyć, że dane te nie uwzględniają wzrostu cen wynikającego z inflacji, co oznacza, że faktyczny wzrost wartości sprzedanego alkoholu może być nieco mniej znaczący.

Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki alkoholu w latach 2022-2024

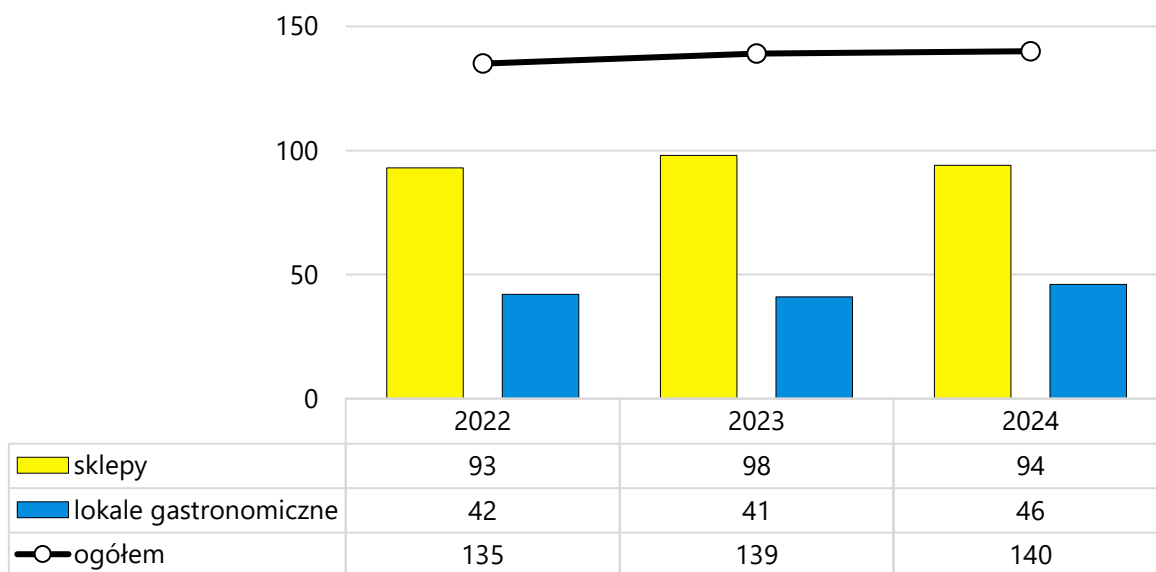
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

³⁸ Raport z wykonania w 2024 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki i efektów jego realizacji

W omawianym okresie liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych uległa wzrostowi – w 2022 roku było ich 135, w 2023 roku – 139, z kolei w 2024 roku na terenie Miasta znajdowało się 140 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Każdorazowo większość z nich stanowiły sklepy (punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży) – w 2024 roku były to 94 sklepy, podczas gdy liczba lokali gastronomicznych (punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży) wyniosła 46. Odnotowany wzrost liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych sprzyja zwiększonej dostępności alkoholu, co w konsekwencji stanowi czynnik ryzyka występowania problemów alkoholowych oraz zjawisk z nimi powiązanych, w tym przemocy domowej.

Wykres 43. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024

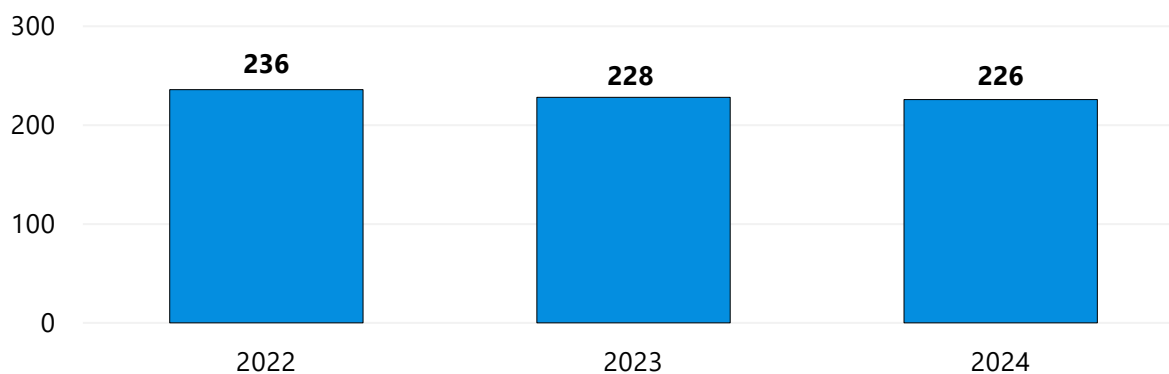

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024. Jak wynika z danych przedstawionych na kolejnym wykresie, liczba ta uległa spadkowi – największą liczbę odnotowano w 2022 roku (236 osób), rok ten cechował się mniejszą dostępnością do miejsc sprzedaży alkoholu na tym obszarze. Tendencja ta pokazuje, że regulacja

liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych może stanowić istotne narzędzie w ograniczaniu dostępności alkoholu i przeciwdziałaniu negatywnym skutkom jego nadużywania.

Wykres 44. Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024

Źródło: BDL GUS oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

W latach 2022-2024 na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki obowiązywało ograniczenie sprzedaży napojów alkoholowych między godziną 23:00 a 6:00 we wszystkich punktach handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

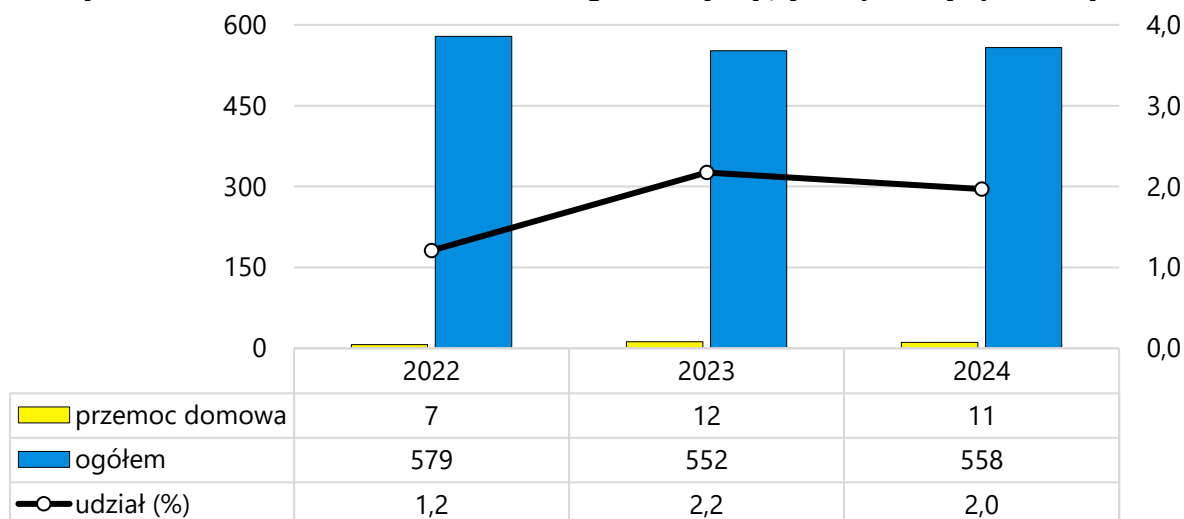
Przemoc to intencjonalne i celowe działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...).*

W latach 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS w Mińsku Mazowieckim z powodu przemocy domowej ulegała wahaniom – najwięcej przypadków odnotowano w 2023 roku (12 rodzin). Podobne tendencje zaobserwowano w zakresie ich udziału w ogóle rodzin korzystających z pomocy

społecznej, który w 2023 roku wyniósł 2,2%, natomiast w 2024 roku w stosunku do roku bazowego nastąpił wzrost o 0,8 pp.

Wykres 45. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Mieście Mińsk Mazowiecki zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny, którego celem funkcjonowania jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe.

Kolejną analizowaną kwestią są dostępne dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. W latach 2022-2023 odbyło się po 13 spotkań ZI, z kolei w 2024 roku – 12, co wskazuje na niewielki spadek w tym zakresie. Odmiennie tendencje zaobserwowano w przypadku liczby powołanych grup diagnostyczno-pomocowych – najwięcej funkcjonowało w 2024 roku. W tym samym czasie liczba posiedzeń grup również uległa wzrostowi, co może wynikać z różnych czynników, w tym m.in. ze wzrostu

liczby zgłaszanych przypadków wymagających indywidualnej diagnozy, większej złożoności problemów rodzinnych, a także z intensyfikacji działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej i pracy z rodzinami w kryzysie.

Tabela 27. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba spotkań ZI	13	13	12
liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	58	110	128
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	236	315	393

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni lat 2022-2024 dostrzec można ponad dwukrotny wzrost liczby wszczętych procedur NK. Jednocześnie wahaniom ulegała liczba procedur kontynuowanych z lat poprzednich, co pokazuje, że część spraw wymaga długofalowego wsparcia i stałej współpracy instytucji w celu zapewnienia bezpieczeństwa i stabilizacji sytuacji rodzin. Zaobserwowana tendencja podkreśla potrzebę podejmowania działań interwencyjnych i systematycznego monitorowania problemu przemocy domowej na terenie Miasta.

Tabela 28. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur NK w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba wszczętych procedur NK	62	116	128
liczba kontynuowanych procedur NK	25	23	36

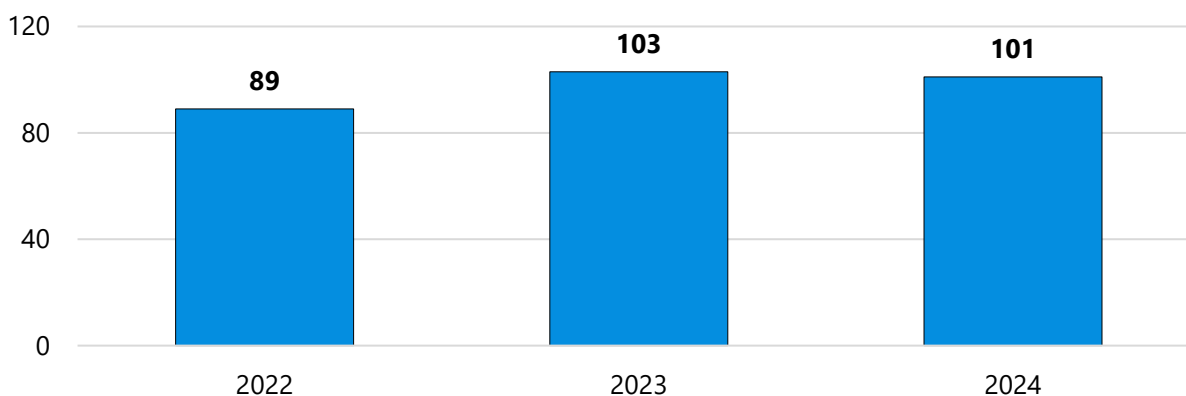
Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.

W latach 2022-2024 liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w Mieście Mińsk Mazowiecki utrzymywała się na zbliżonym poziomie, z widocznymi niewielkimi wahaniami. W 2022 roku zakończono 89 procedur NK, natomiast w 2023 roku nastąpił wzrost do 103 zakończonych procedur. W 2024 roku liczba ta nieznacznie spadła do 101, pozostając jednak na poziomie wyższym niż w 2022 roku.

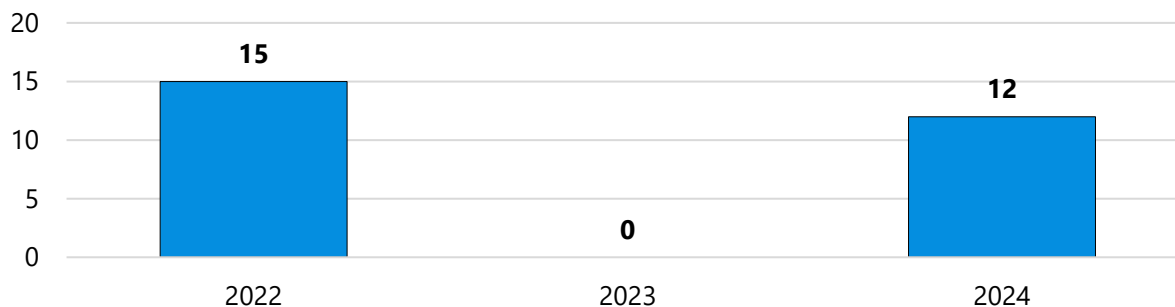
Zaobserwowany wzrost liczby zakończonych procedur w 2023 roku, a następnie utrzymanie się wysokiego poziomu w 2024 roku, może świadczyć zarówno o zwiększonej skali działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, jak i o większej skuteczności pracy Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Stabilizacja liczby zakończonych procedur przy jednoczesnym wzroście aktywności grup diagnostyczno-pomocowych wskazuje na intensyfikację pracy z rodzinami oraz dążenie do zamykania procedur po zrealizowaniu zaplanowanych działań pomocowych.

Wykres 46. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2022-2024

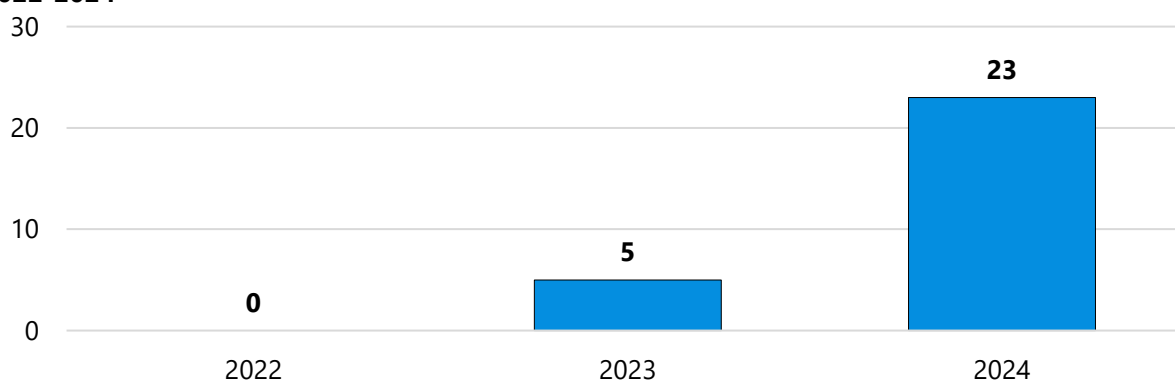
Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.

W latach 2022-2024 podejmowano szereg działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc domową. Dane wskazują, że w 2022 roku wydano 15 skierowań na zajęcia korekcyjno-edukacyjne, co świadczy o aktywnym wykorzystaniu tej formy oddziaływania. W 2023 roku nie odnotowano takich przypadków, natomiast w 2024 roku nastąpił ponowny wzrost liczby skierowań – wydano ich 12, co potwierdza powrót do stosowania działań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc oraz dostrzeganie ich znaczenia w systemie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wykres 47. Liczba wydanych skierowań na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.

W latach 2023-2024 w Mieście Mińsk Mazowiecki zrealizowano szereg działań wspierających osoby dotknięte przemocą domową, w tym poprzez zapewnienie im schronienia w ośrodkach wsparcia. Z pomocy w 2023 roku skorzystało 5 osób, z kolei w 2024 roku ich liczba zwiększyła się do 23, co wskazuje na nasilenie zapotrzebowania na specjalistyczne formy wsparcia oraz zwiększoną gotowość osób do poszukiwania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy domowej. W 2022 roku żaden z mieszkańców Miasta nie został objęty tą formą wsparcia.

Wykres 48. Liczba osób, którym zapewniono schronienie w ośrodkach wsparcia w latach 2022-2024

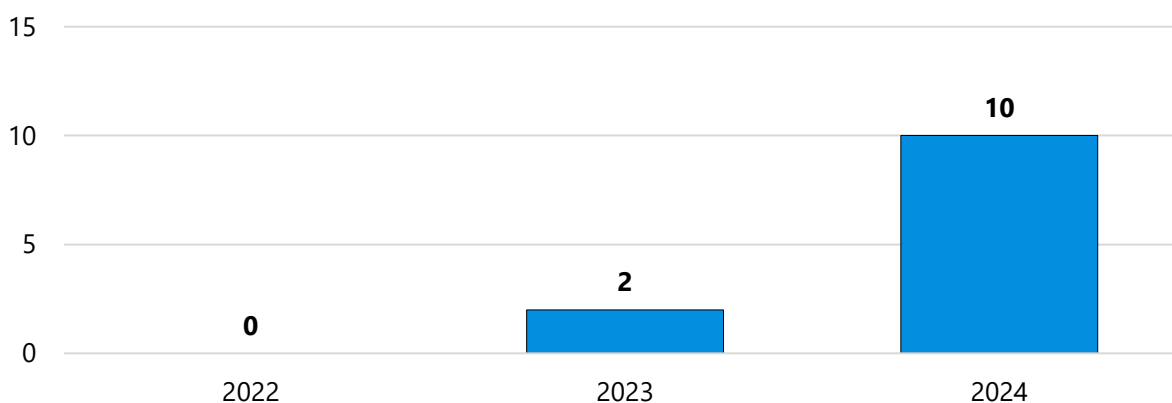
Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.

Jednym z najbardziej radykalnych, a zarazem kluczowych środków ochrony dzieci w sytuacjach przemocy domowej jest odebranie dziecka z rodziny na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W analizowanym okresie widoczny jest wyraźny wzrost liczby przypadków odebrania dziecka z rodziny, w której dochodzi do przemocy. W 2022 roku nie odnotowano żadnych takich interwencji, w 2023 roku zastosowano ten środek w 2 przypadkach, z kolei

w 2024 roku liczba odebranych dzieci znacząco wzrosła i wyniosła 10, co wskazuje na nasilanie się sytuacji wymagających natychmiastowej interwencji w celu ochrony dobra dziecka. Tendencja ta może świadczyć zarówno o pogorszeniu sytuacji w niektórych rodzinach dotkniętych przemocą domową, jak i o większej gotowości służb do sięgania po instrumenty prawne zapewniające szybkie bezpieczeństwo dzieciom w sytuacjach zagrożenia.

Wykres 49. Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.

Istotnym elementem skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej jest stałe podnoszenie kompetencji osób zaangażowanych w działania pomocowe, interwencyjne i koordynacyjne. Specjaliści pracujący z osobami doświadczającymi przemocy oraz osobami ją stosującymi muszą nieustannie aktualizować swoją wiedzę, aby właściwie reagować na pojawiające się potrzeby oraz zmieniające się przepisy prawne i standardy pracy. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego systematycznie poszerzali swoją wiedzę biorąc udział w szkoleniach dotyczących problematyki przemocy domowej. W latach 2022 roku członkowie ZI wzięli udział w 2 szkoleniach, z kolei w latach 2023-2024 odbyło się po 1 w ciągu roku³⁹.

Jednym z podmiotów funkcjonujących na terenie Miasta, w którym osoby dotknięte przemocą domową mogą uzyskać pomoc i wsparcie jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny pn. Mińskie Centrum Profilaktyki. Punkt ten pełni ważną rolę

³⁹ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024

w systemie przeciwdziałania przemocy, oferując mieszkańcom m.in. poradnictwo psychologiczne, prawne oraz informacje o dostępnych formach pomocy i możliwościach dalszego wsparcia. W 2024 roku Mińskie Centrum Profilaktyki objęło wsparciem 579 osób, w tym 235 zgłaszających przemoc domową, przeprowadzając łącznie 3 805 konsultacji. Działania profilaktyczno-edukacyjne w placówkach oświatowych objęły 2 440 uczniów.

W ramach działalności PIK uruchomiono również telefon wsparcia dla osób w kryzysie – w ciągu roku przeprowadzono 126 rozmów z osobami potrzebującymi pomocy.

Tabela 29. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego wobec osób dotkniętych problemem przemocy w 2024 roku

wyszczególnienie	statystyki
liczba osób zgłaszających problem przemocy	579
liczba zrealizowanych konsultacji	3 805
liczba uczniów objętych działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi w placówkach oświatowych	2 440
Liczba odnotowanych rozmów w ramach działalności telefonu wsparcia	126

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Dla Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2024-2026” za rok 2024.

W Mieście funkcjonuje również Miejski Punkt Konsultacyjny „STOP przemocy”, oferujący bezpłatne poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, socjalne i prawne. Celem działalności punktu jest ograniczenie przemocy domowej w Mińsku Mazowieckim, zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy oraz wsparcia rodzin i osób zagrożonych przemocą. Działania obejmują m.in.: zintensyfikowanie profilaktyki, poprawę dostępności ochrony i wsparcia oraz wzbogacenie oferty pomocowej. W 2024 roku ze specjalistycznego wsparcia skorzystało 47 osób, w tym 6 z poradnictwa rodzinnego, 13 – psychologicznego, 11 – socjalnego i 17 – prawnego⁴⁰.

W ramach rozbudowy lokalnego systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej rozwijana jest sieć specjalistycznych placówek oferujących schronienie oraz pomoc interwencyjną i poradniczą. Działania te obejmują funkcjonowanie Ośrodka

⁴⁰ Sprawozdanie z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Dla Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2024-2026” za rok 2024

Interwencji Kryzysowej oraz uruchomienie w 2023 roku Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia, co przyczyniło się do zwiększenia dostępności bezpiecznego schronienia oraz specjalistycznej pomocy dla mieszkańców Miasta znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

W ramach działań profilaktycznych i wsparcia mieszkańców Mińska Mazowieckiego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dzieci i młodzieży. Organizacja lokalnych kampanii społecznych pozwala nie tylko zwiększać świadomość społeczną na temat zagrożeń związanych z przemocą, ale także aktywnie docierać do osób potrzebujących wsparcia, oferując im konkretne narzędzia i możliwości uzyskania pomocy. MOPS realizuje m.in. działania w ramach kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży”, której celem jest budowanie świata wolnego od przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa oraz prawidłowego rozwoju najmłodszych członków społeczności. Dzięki współpracy z Fundacją PO DRUGIE i realizacji projektu socjalnego mieszkańcy byli zachęceni do zgłaszania przypadków przemocy, szukania specjalistycznej pomocy oraz zwiększania świadomości społecznej na temat przemocy domowej. Kampania promuje pozytywne wzorce życia rodzinnego, przełamuje stereotypy i wskazuje, że nie każdy „żart” jest akceptowalny. Obecność streetworkera umożliwiła identyfikację potrzeb dzieci i młodzieży przebywającej na ulicach, realizując zasadę wychodzenia z ofertą pomocy do osób potrzebujących, zamiast oczekiwania na ich inicjatywę.

Działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Mieście zajmuje się również Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w latach 2022-2024 kontaktowała się z osobami dotkniętymi przemocą domową. Analiza danych wskazuje na istotne wahania liczby osób objętych działaniami Komisji w poszczególnych latach. W przypadku osób doznających przemocy domowej odnotowano wzrost z 29 osób w 2022 roku do 186 w 2023 roku, a następnie spadek do 86 osób w 2024 roku. Liczba osób stosujących przemoc domową wzrosła z 29

w 2022 roku do 39 w 2023 roku, po czym zmniejszyła się do 28 w 2024 roku. W latach 2023-2024 Komisja podejmowała również kontakty ze świadkami przemocy domowej. Dane te potwierdzają zaangażowanie Komisji w identyfikowanie i monitorowanie zjawiska przemocy domowej oraz reagowanie na jego zmieniającą się skalę.

Tabela 30. Działalność MKRPA wobec osób dotkniętych problemem przemocy w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby doznające przemocy domowej	29	186	86
osoby stosujące przemoc domową	29	39	28
świadkowie przemocy domowej	0	8	6

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.

Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

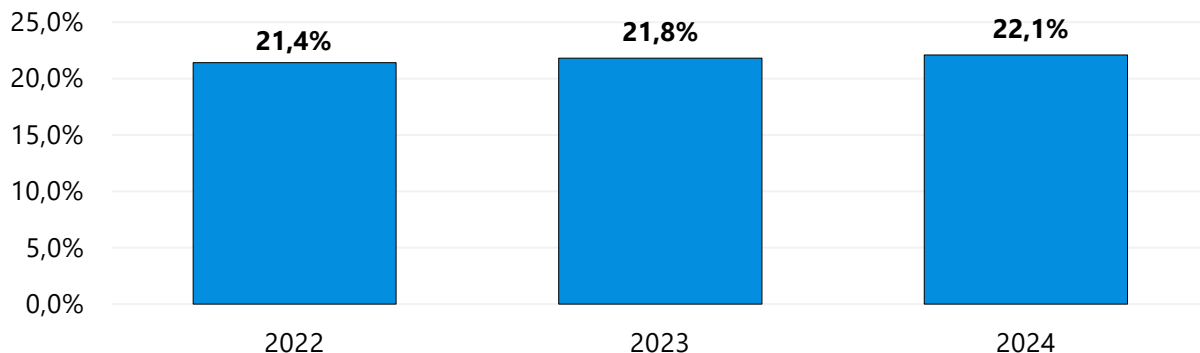
Proces starzenia się społeczeństwa to wyzwanie wymagające szczególnej uwagi w planowaniu działań społecznych. Seniorzy stanowią ważną część wspólnoty, a ich potrzeby i oczekiwania zasługują na priorytetowe miejsce w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030. Wspieranie aktywności osób starszych, tworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej oraz budowanie oferty, która odpowiada ich zainteresowaniom i potencjałowi, to kluczowe elementy skutecznej polityki społecznej. Dążenie do zwiększenia jakości życia seniorów nie tylko poprawia ich dobrostan, ale także wzmacnia spójność społeczną.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, że procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji Miasta wykazuje tendencje wzrostowe: w 2022 roku było to 21,4%, w 2023 roku – 21,8%, z kolei w 2024 roku – 22,1%. Zaobserwowany wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze demograficznej Miasta Mińsk Mazowiecki wpisuje się w ogólnokrajowe trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa. Tendencja ta, widoczna w skali całego kraju, stanowi istotne wyzwanie dla polityki społecznej i lokalnej,

w szczególności w zakresie planowania usług zdrowotnych, opiekuńczych i aktywizujących skierowanych do seniorów.

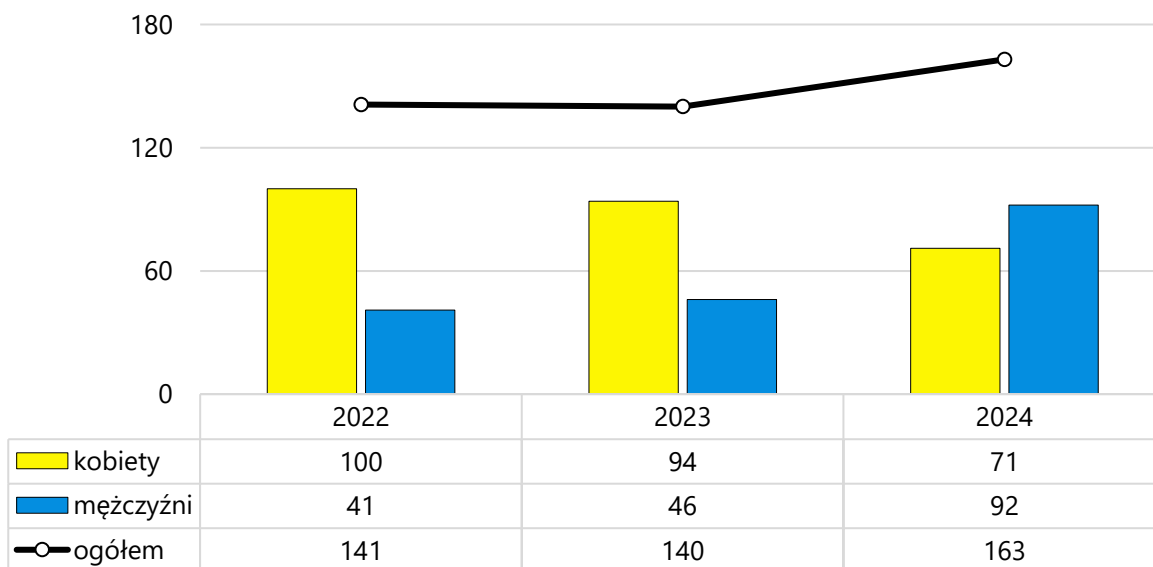
Wykres 50. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Miasta Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W 2024 roku z pomocy społecznej korzystały 163 osoby w wieku poprodukcyjnym, z czego 71 stanowiły kobiety, a 92 – mężczyźni. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom. W latach 2022-2023 liczba kobiet była znacznie wyższa niż liczba mężczyzn, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie odnotowano znaczący wzrost liczby mężczyzn, przy jednoczesnym spadku liczby kobiet, co doprowadziło do wystąpienia odwrotnej sytuacji. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

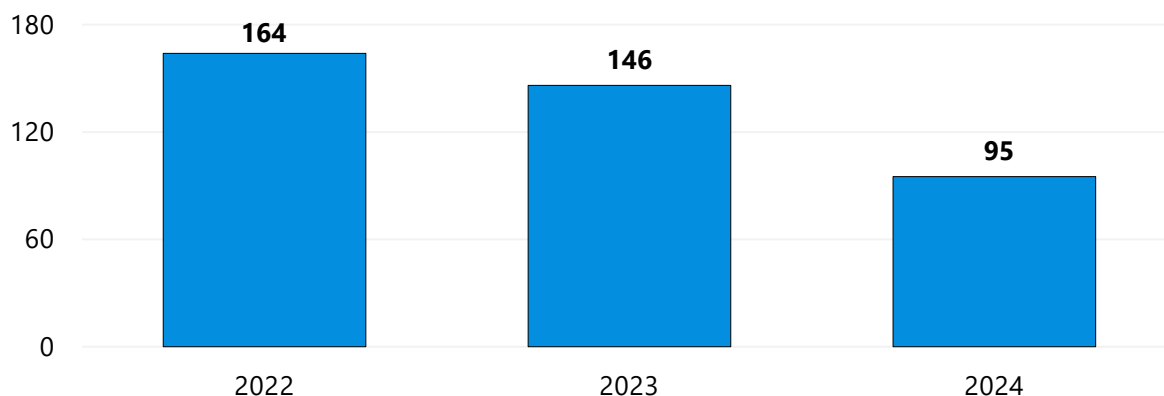
Wykres 51. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do zasiłku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. Na przestrzeni analizowanych lat liczba wypłaconych świadczeń z tego tytułu uległa blisko dwukrotnemu spadkowi, co szczegółowo obrazuje kolejny wykres.

Wykres 52. Zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 rok życia na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

Jednym z zasobów w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2022-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS odpłatność ponosiło Miasto Mińsk Mazowiecki uległa wzrostowi – w 2022 roku były to 34 osoby, w 2023 roku – 42 osoby, z kolei w 2024 roku – 48 mieszkańców Miasta. Podobne tendencje widoczne są w przypadku przeznaczanej na ten cel kwoty.

Tabela 31. Odpłatność Miasta za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób przebywających w DPS	34	42	48
kwota świadczeń (w zł)	1 290 017	1 704 484	2 250 505

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Dom Dziennego Pobytu dla osób starszych w Mińsku Mazowieckim funkcjonuje jako zadanie publiczne zlecone przez Miasto Mińsk Mazowiecki w trybie otwartego konkursu ofert, na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Realizacja zadania odbywa się w ramach współpracy samorządu z podmiotem wyłonionym w drodze konkursu. Placówka zapewnia wsparcie seniorom poprzez organizację posiłków, terapii zajęciowej oraz różnorodnych form aktywności społecznej i rekreacyjnej. W 2022 roku z Domu Dziennego Pobytu korzystało 17 osób, którym wydano 2 369 posiłków. W 2023 roku liczba uczestników wzrosła do 18 osób, a liczba wydanych posiłków osiągnęła poziom 2 609. W 2024 roku placówkę odwiedziło 24 seniorów, skorzystali oni z 3 857 posiłków. W analizowanym okresie liczba miejsc w DDP zwiększyła się z 15 w latach 2022-2023 do 20 w 2024 roku⁴¹. Dom Dziennego Pobytu stanowi istotny element lokalnego systemu wsparcia osób starszych, umożliwiając ich aktywizację społeczną, wzmacnianie samodzielności oraz poprawę jakości życia poprzez dostęp do stałej opieki, zajęć edukacyjnych i integracyjnych.

Na terenie Miasta realizowane są działania w ramach programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów”. Stanowi on istotny element działań Miasta na rzecz zwiększania bezpieczeństwa oraz wspierania samodzielności osób starszych. Inicjatywa jest skierowana do mieszkańców w wieku 65 lat i więcej i realizowana w formule teleopieki, umożliwiającej stały dostęp do pomocy w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia. W 2024 roku w ramach programu zakupiono i przekazano 32 opaski bezpieczeństwa wraz z obsługą operatora pomocy,

⁴¹ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024

które trafiły do seniorów na podstawie umów użyczenia⁴². Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych pozwoliło na skuteczne wsparcie seniorów w ich środowisku zamieszkania, ograniczając poczucie osamotnienia oraz zwiększając realne bezpieczeństwo codziennego funkcjonowania. Realizacja programu spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców i potwierdziła zasadność dalszego rozwijania usług wsparcia środowiskowego dla osób starszych, wpisując się w lokalne i krajowe kierunki polityki senioralnej oraz proces starzenia się społeczeństwa.

Miasto aktywnie angażuje się również w inne programy zwiększające dostęp seniorów do usług wspierających codzienne funkcjonowanie, w tym program Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka 75+”. W 2024 roku program objął wsparciem 15 osób, świadcząc łącznie 1 846 godzin usług opiekuńczych⁴³. Program przyczynia się do poprawy jakości życia seniorów, umożliwiając im samodzielne funkcjonowanie w miejscu zamieszkania i wsparcie w codziennych czynnościach.

Funkcjonującą w Mieście formą wsparcia dla osób starszych jest Miński Uniwersytet Trzeciego Wieku, prowadzony przez Stowarzyszenie „Radość Trzeciego Wieku”. Oferuje on szeroki zakres zajęć edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych i społecznych. Program Uniwersytetu obejmuje wykłady, seminaria, odczyty, spotkania z ciekawymi osobami, wyjazdy do teatrów i muzeów, wycieczki krajoznawcze oraz zajęcia z kultury fizycznej i rekreacji. Działalność Uniwersytetu sprzyja rozwijaniu zainteresowań, integracji międzypokoleniowej, wymianie doświadczeń oraz aktywnemu uczestnictwu seniorów w życiu lokalnej społeczności, przyczyniając się do wzmocnienia więzi społecznych, podtrzymywania tożsamości kulturowej regionu oraz poprawy jakości życia osób starszych w Mieście.

⁴² Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok

⁴³ tamże

Istotną rolę w aktywizacji społecznej i integracji osób starszych odgrywają również kluby seniora. Na terenie Miasta dotychczas nie funkcjonowały tego typu podmioty, co ograniczało możliwości spędzania czasu w sposób aktywny i społeczny oraz dostęp do wsparcia środowiskowego dla seniorów. Odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby jest uruchomienie Klubu „Senior+” w Mińsku Mazowieckim, działającego jako ośrodek wsparcia dla osób starszych, którego celem jest zwiększenie uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, przeciwdziałanie izolacji oraz wspieranie ich sprawności fizycznej i psychicznej. Klub zapewnia przestrzeń do integracji, rozwijania zainteresowań oraz udziału w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych i prozdrowotnych. Nabór uczestników do tej formy wsparcia prowadzony jest od 8 stycznia 2026 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w 2023 i 2024 roku realizował działania na rzecz seniorów poprzez bezpłatne wydawanie Ogólnopolskiej Karty Seniora. Program, opracowany przez Stowarzyszenie MANKO, ma na celu poprawę jakości życia, zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych. Każdy senior, który ukończył 60 lat i posiada kartę, może korzystać ze zniżek od 10 do 50% w wielu punktach w całej Polsce, m.in. w sanatoriach, uzdrowiskach, przychodniach, gabinetach rehabilitacyjnych oraz instytucjach kultury i zdrowia. W 2023 roku wydano 421 kart, a w 2024 roku – 366 kart, zapewniając seniorom realne wsparcie w codziennym funkcjonowaniu i dostępie do usług zdrowotnych i kulturalnych⁴⁴.

⁴⁴ *Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2023 i 2024*

Przeciwdziałanie bezrobociu, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

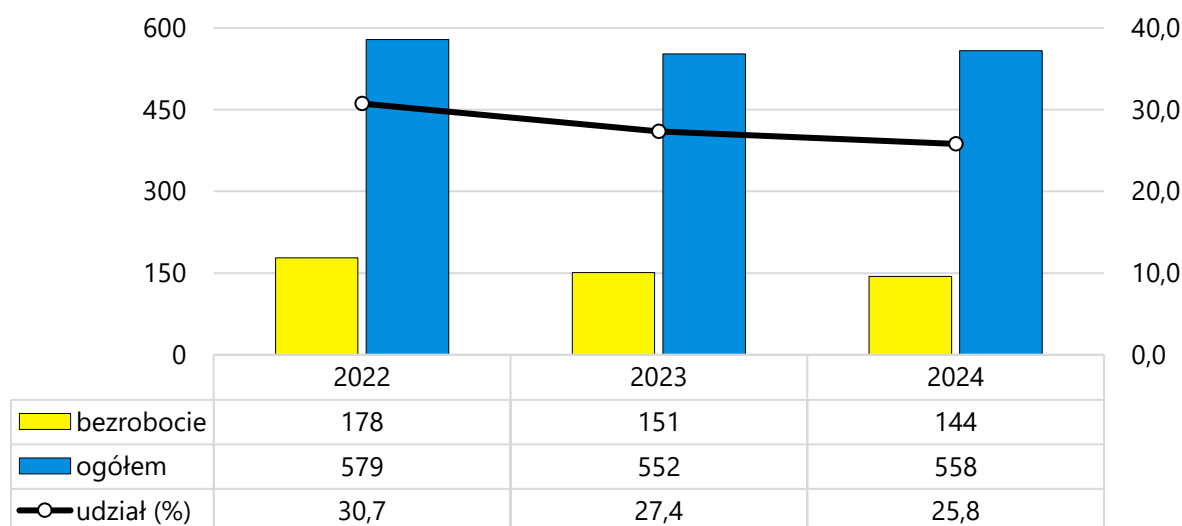
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej to istotny element budowania spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Tworzenie warunków do podjęcia pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz działania integrujące osoby zagrożone marginalizacją przyczyniają się do wzmacniania ich niezależności i poprawy jakości życia. W rozdziale tym omówiono działania podejmowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, które nie tylko pomagają przezwyciężyć trudności indywidualne, ale również wzmacniają rozwój gospodarczy i społeczny Miasta.

W 2022 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 178 rodzinom korzystającym z pomocy społecznej, w 2023 roku – 151, z kolei w 2024 roku były to 144 rodziny.

W przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej również widoczny jest spadek – w 2024 roku w stosunku do roku bazowego wyniósł on 4,9 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejny wykres.

Wykres 53. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

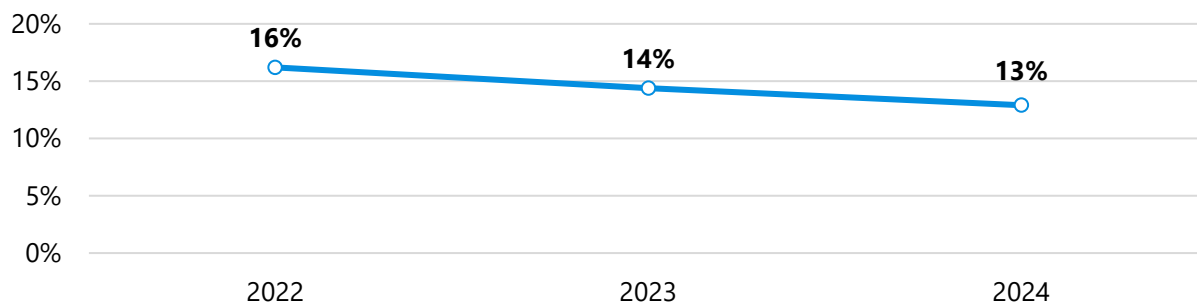
Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Na przestrzeni lat zauważalny jest spadek jego wartości – w 2022 roku było to 16%, w 2023 roku – 14%, z kolei w 2024 roku uplasował się on na poziomie 13%.

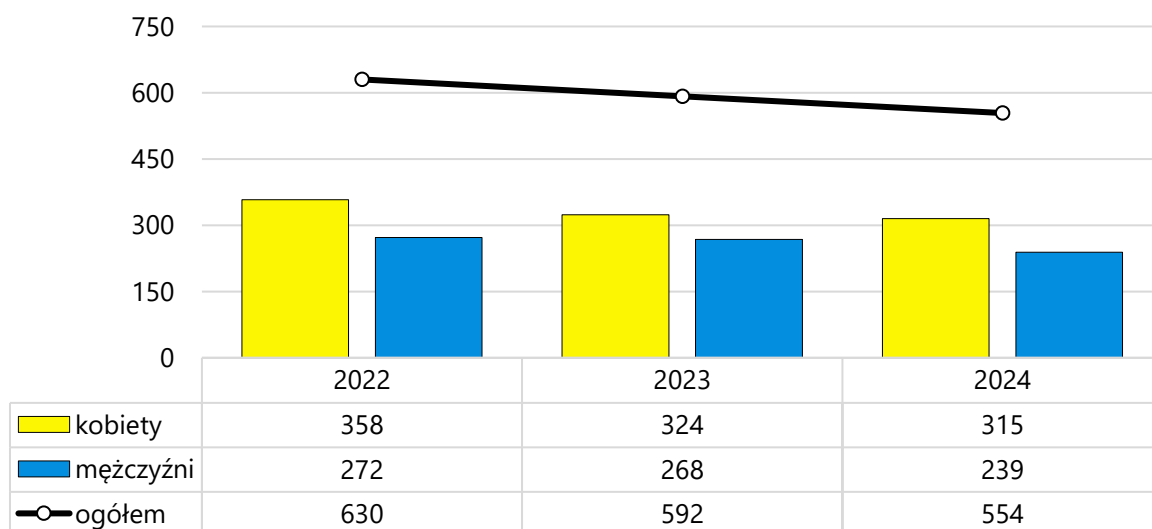
Wykres 54. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Dane udostępnione przez UM.

Na koniec 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mińsku Mazowieckim zarejestrowanych było łącznie 554 mieszkańców Miasta, z czego 315 stanowiły kobiety, a 239 – mężczyźni. W omawianym okresie widoczny jest spadek liczby mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP, a pod względem płci dostrzegalne są pewne dysproporcje – w latach 2022-2024 pozostających bez pracy kobiet było więcej niż mężczyzn. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 55. Mieszkańcy Miasta Mińsk Mazowiecki zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w omawianym okresie udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta uległ wzrostowi, a różnica między 2022 a 2024 rokiem wynosi 1,4 pp. Podobne tendencje widoczne są w przypadku mieszkańców Miasta powyżej 50 roku życia – w roku bazowym było to 29,0%, a w latach 2023-2024 – po 29,1%, z kolei udział osób do 30 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP uległ spadkowi o 0,8 pp. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia następująca tabela.

Tabela 32. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w latach 2022-2024

kategoria wiekowa	31 grudnia 2022		31 grudnia 2023		31 grudnia 2024	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	55	8,7	53	9,0	56	10,1
do 30 roku życia	122	19,4	115	19,4	103	18,6
powyżej 50 roku życia	183	29,0	172	29,1	161	29,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Długotrwałe bezrobocie odnosi się do sytuacji, w której osoba pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zjawisko to stanowi poważne wyzwanie dla rynku pracy, gdyż często wskazuje na brak możliwości lub chęci podjęcia zatrudnienia przez bezrobotnych, a w niektórych przypadkach może być związane z osiągnięciem dochodów z nieformalnych źródeł. Długotrwałe pozostawanie bez pracy nie tylko ogranicza rozwój zawodowy jednostki, ale również obciąża systemy wsparcia społecznego i wpływa na integrację społeczną. W związku z tym istotne jest podejmowanie kompleksowych działań aktywizacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby i potencjał osób dotkniętych tym problemem. Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwałe bezrobotnych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta, w porównaniu do danych z całego powiatu mińskiego. Na przestrzeni analizowanych lat w Mieście zauważalny jest postępujący spadek liczby osób długotrwałe bezrobotnych –

w 2022 roku były to 303 osoby, w 2023 roku – 280, natomiast w 2024 roku – 268 mieszkańców Miasta. Nieco odmienne tendencje widoczne są w przypadku udziału osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP, gdzie odnotowano niewielkie wahania – największy udział zaobserwowano w 2024 roku (48,4%). W przypadku całego Powiatu również dostrzegalny jest spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych od 1 076 w roku bazowym, przez 1 042 w 2023 roku, do 999 w ostatnim roku poddanym analizie. Ich udział w ogólnej liczbie mieszkańców zarejestrowanych w PUP ulegał wahaniom.

Tabela 33. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w porównaniu do powiatu mińskiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie		2022	2023	2024
Miasto	liczba osób	303	280	268
	udział (%)	48,1	47,3	48,4
Powiat	liczba osób	1 076	1 042	999
	udział (%)	49,7	47,9	49,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Miasto Mińsk Mazowiecki prowadzi ścisłą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia. PUP oferuje m.in. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, do których należą m.in. staże, szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz bon na zasiedlenie.

Istotny element lokalnego systemu wsparcia społecznego, ukierunkowany na aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowi Klub Integracji Społecznej „Aktywni” w Mińsku Mazowieckim. We współpracy z instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej realizuje działania służące odbudowie samodzielności życiowej uczestników, wzmocnieniu ich kompetencji społecznych oraz stopniowemu powrotowi na rynek pracy. W latach 2022-2024 liczba uczestników zajęć w KIS uległa spadkowi – w 2022 roku było to 19 osób, w 2023 roku – 17, z kolei w 2024 roku – 15 mieszkańców Miasta⁴⁵.

⁴⁵ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

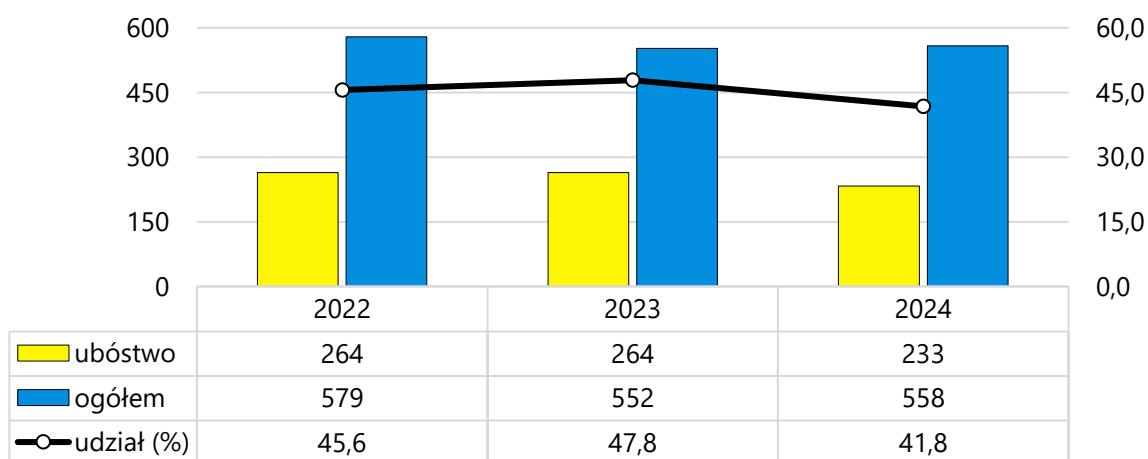
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Ubóstwo to złożony problem społeczny, który wykracza poza brak wystarczających środków finansowych. Jest to zjawisko prowadzące do wykluczenia społecznego, ograniczenia dostępu do edukacji, ochrony zdrowia czy możliwości rozwoju zawodowego. Ubóstwo nie tylko dotyka poszczególnych osób, ale także wpływa negatywnie na całe społeczności, pogłębiając różnice społeczne i gospodarcze.

Analiza poziomu ubóstwa w Mieście została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń. Zgromadzone informacje pozwoliły na kompleksowe zbadanie aktualnej sytuacji, a także na ocenę dynamiki zmian w tym obszarze na przestrzeni ostatnich lat.

W 2024 roku w Mieście Mińsk Mazowiecki wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia MOPS z powodu ubóstwa w przypadku 233 spośród 558 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 41,8%. W omawianym okresie liczba rodzin będących beneficjentami MOPS z powodu ubóstwa zmniejszyła się z 264 w latach 2022-2023 do 233 w 2024 roku, zaś ich procentowy udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej ulegał wahaniom. Szczegółowe dane przedstawia kolejny wykres.

Wykres 56. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Liczba osób otrzymujących zasiłek stały na przestrzeni analizowanych lat ulegała wahaniom – w 2022 roku było to 125 osób, w 2023 roku – 130, natomiast w 2024 roku ich liczba spadła do 122. Kwota przeznaczona na ten rodzaj zasiłku również ulegała wahaniom, wynosząc odpowiednio: 768 544 zł w 2022 roku, 708 054 zł w 2023 roku i 1 067 621 zł w 2024 roku. W przypadku zasiłków okresowych zaobserwowano systematyczny wzrost liczby osób objętych pomocą. Kwota świadczeń w tym zakresie przyjmowała podobne tendencje – przyznany zasiłek okresowy wynosił kolejno: 2 754 zł w 2022 roku, 13 961 zł w 2023 roku, z kolei w 2024 roku – 14 986 zł. W przypadku liczby osób otrzymujących zasiłki celowe zaobserwowano postępujący spadek – w roku bazowym liczba osób była równa 451, w 2023 roku – 393, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie spadła do 384 osób. Odmienne tendencje odnotowano w zakresie kwoty przeznaczanej na zasiłki celowe, gdzie wystąpiły wahania, co szczegółowo obrazuje poniższa tabela.

Tabela 34. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024

rodzaj zasiłku	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	125	768 544	130	708 054	122	1 067 621
zasiłek okresowy	4	2 754	11	13 961	13	14 986
zasiłek celowy	451	548 236	393	485 385	384	487 932

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalne są niewielkie wahania liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne – w 2022 roku były to 2 osoby, w 2023 roku – 1, z kolei w 2024 roku 5 mieszkańców Miasta. W analizowanym okresie dostrzegalny jest również wzrost liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych, których odbiorcami w latach 2022-2024 były głównie dzieci – stanowiły one ponad 90,0% ogółu osób objętych pomocą.

Tabela 35. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie pieniężne	2	1	5
świadczenie niepieniężne:	222	272	286
■ w tym dzieci	217	263	265

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również wsparcie w ramach programu osłonowego, z którego zarówno w 2023 roku, jak i w 2024 roku skorzystało 2 dzieci. W ramach Programu w 2024 roku pomoc w formie zasiłku celowego przeznaczonego na zakup posiłku lub żywności otrzymało 5 rodzin (obejmujących 23 osoby), z kolei w 2023 roku była to 1 rodzina (obejmująca 2 osoby), co świadczy o potrzebie jego dalszej realizacji.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował pomoc w formie posiłków poza programem „Posiłek w szkole i w domu”. Wsparcie to było udzielane na podstawie Uchwały Nr LXVII.598.2023 Rady Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, usług, posiłku, zasiłków okresowych i zasiłków celowych przyznanych pod warunkiem zwrotu. W tym trybie w 2024 roku wsparciem objęto 45 rodzin, a z posiłków skorzystało łącznie 78 dzieci, z kolei w 2023 roku było to 26 rodzin (45 dzieci korzystających z posiłków). Realizacja tej formy wsparcia przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa socjalnego rodzin, zapewnienia dzieciom regularnych posiłków oraz ograniczenia zjawiska niedożywienia, wzmacniając tym samym funkcję opiekuńczą i wyrównując szanse rozwojowe najmłodszych mieszkańców⁴⁶.

W ramach realizacji działań z zakresu pomocy żywnościowej Ośrodek zapewnił wsparcie 461 osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej. łącznie wydano 1 770 paczek żywnościowych o łącznej wadze 23 284,40 kg i wartości

⁴⁶ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2023 i 2024

145 872,67 zł⁴⁷. Skala udzielonej pomocy potwierdza utrzymujące się potrzeby w zakresie wsparcia podstawowych potrzeb bytowych mieszkańców, w szczególności osób i rodzin zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym. Pomoc żywnościowa stanowi istotny element systemu wsparcia społecznego, ograniczający skutki trudnej sytuacji ekonomicznej oraz wzmacniający bezpieczeństwo socjalne najbardziej potrzebujących mieszkańców.

Jadłodajnia w Mińsku Mazowieckim funkcjonuje jako zadanie publiczne zlecone przez Miasto Mińsk Mazowiecki w trybie otwartego konkursu ofert, na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Realizacja zadania odbywa się we współpracy z podmiotem wyłonionym w drodze konkursu. Placówka zapewnia wsparcie żywieniowe mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, oferując gorące posiłki oraz suchy prowiant. W 2022 roku z usług placówki skorzystało 41 osób, które spożyły 5 632 posiłki, przy 30 dostępnych miejscach. W 2023 roku liczba osób nieznacznie spadła do 40, jednak liczba wydanych posiłków wzrosła do 8 390, przy utrzymaniu 30 miejsc. W 2024 roku z Jadłodajni skorzystało 50 osób, wydano 7 852 posiłki, a liczba miejsc zwiększyła się do 35⁴⁸. Działalność Jadłodajni stanowi istotny element lokalnego systemu wsparcia osób i rodzin w kryzysie ubóstwa, przyczyniając się do zapewnienia bezpieczeństwa żywieniowego, ograniczania skutków wykluczenia społecznego oraz poprawy jakości życia beneficjentów.

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W latach 2022-2024 liczba gospodarstw domowych z terenu Miasta korzystających ze wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych uległa wzrostowi, podobnie jak przeznaczana na ten cel kwota świadczeń – najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku (1 177 525 zł).

⁴⁷ *Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2024 rok*

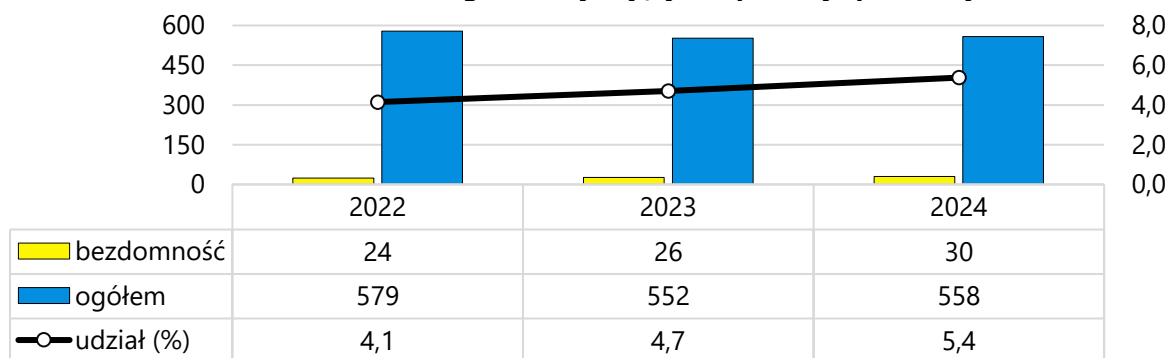
⁴⁸ *Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024*

Tabela 36. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota przyznanych świadczeń w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba gospodarstw domowych	403	473	476
kwota świadczeń (zł)	859 702	1 117 612	1 177 525

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności uległa wzrostowi – w 2022 roku były to 24 rodziny, w 2023 roku – 26, natomiast w 2024 roku odnotowano 30 takich przypadków. Chociaż liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności jest stosunkowo niewielka, problem ten pozostaje istotny ze względu na jego poważne konsekwencje dla jakości życia i bezpieczeństwa osób dotkniętych kryzysem.

Wykres 57. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.

Zapewnienie schronienia osobom i rodzinom pozbawionym miejsca zamieszkania należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Miasto realizuje to zadanie poprzez zapewnienie osobom potrzebującym tymczasowego schronienia w formie noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych lub schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. W latach 2022-2024 liczba osób z terenu Miasta, które zostały objęte tą formą wsparcia ulegała wahaniom i ostatecznie w 2024 roku było to 30 osób. W przypadku kwoty przeznaczanej na ten cel odnotowano systematyczny wzrost – najwyższą przekazano w 2024 roku (192 914 zł), co szczegółowo obrazuje kolejna tabela.

Tabela 37. Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie schronienia w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób	30	25	30
kwota świadczeń (zł)	103 497	160 018	192 914

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok.

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne to stan dobrego samopoczucia, który umożliwia radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności, naukę, pracę i aktywny udział w społeczności. Jest kluczowym elementem zdrowia i dobrego funkcjonowania, stanowiąc podstawę podejmowania decyzji, budowania relacji i kształtowania świata, w którym żyjemy. To fundamentalne prawo człowieka, istotne dla rozwoju osobistego i społecznego⁴⁹.

Zdrowie psychiczne stanowi jeden z kluczowych filarów dobrostanu mieszkańców Miasta. Wspieranie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie problemom z nim związanym to wyzwania, które wymagają kompleksowych działań w zakresie profilaktyki, edukacji i dostępu do odpowiednich form wsparcia. Celem podejmowanych inicjatyw jest nie tylko poprawa jakości życia mieszkańców, ale również budowanie świadomości społecznej w zakresie znaczenia zdrowia psychicznego oraz rozwijanie lokalnych zasobów, które mogą skutecznie wspierać osoby w kryzysie.

Na terenie Miasta funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Mińsku Mazowieckim (przy ul. Kościelnej 18), prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Jest to placówka wsparcia dziennego przeznaczona dla dorosłych osób przewlekle chorych psychicznie, zamieszkujących na terenie powiatu mińskiego. Celem działalności ŚDS jest szeroko rozumiana pomoc osobom cierpiącym na chorobę psychiczną w powrocie do uczestniczenia w życiu społecznym. Oferowane

⁴⁹ *Mental health, 2022, online: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response> [dostęp: 29.01.2026]*

w ośrodku zajęcia są dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników i ukierunkowane na wzmacnianie ich samodzielności oraz kompetencji społecznych. Istotnym elementem oferty jest również aktywizacja uczestników, rozwijanie ich zainteresowań oraz budowanie bardziej satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi.

Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychotyczne), upośledzonych umysłowo, osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W latach 2022-2024 żaden mieszkaniec Miasta nie korzystał z tej formy wsparcia⁵⁰.

MOPS świadczy profesjonalne konsultacje psychologiczne dla mieszkańców Mińska Mazowieckiego zarówno w siedzibie placówki, jak i w miejscu zamieszkania podopiecznych. W 2022 roku z tej formy wsparcia skorzystało 336 rodzin, w ramach 702 konsultacji. W 2023 roku liczba konsultacji zwiększyła się do 1 038, obejmując 144 osoby. W 2024 roku wsparcie psychologiczne otrzymało 128 osób, a liczba przeprowadzonych konsultacji wyniosła 761⁵¹. Konsultacje psychologiczne stanowią ważny element wsparcia społecznego w Mieście, przyczyniając się do poprawy zdrowia psychicznego mieszkańców, przeciwdziałania kryzysom emocjonalnym i wzmocnienia kompetencji radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

W odpowiedzi na rosnące wyzwania w obszarze zdrowia psychicznego mieszkańców podejmowane są działania edukacyjne i profilaktyczne w ramach lokalnego Aliansu przeciw depresji. Inicjatywa ta opiera się na modelu nieformalnej współpracy

⁵⁰ Dane udostępnione przez UM

⁵¹ Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024

instytucji publicznych, specjalistów oraz społeczności lokalnej, ukierunkowanej na zwiększanie świadomości, wczesne rozpoznawanie depresji oraz promowanie skutecznych form leczenia. W ramach działań realizowane są m.in. wykłady, konferencje, szkolenia oraz materiały edukacyjne, w tym podcast skierowany do młodzieży i rodziców, wzmacniający kompetencje w zakresie dbania o zdrowie psychiczne, rozpoznawania potrzeb emocjonalnych oraz budowania zasobów indywidualnych i społecznych.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Programowa część Strategii obejmuje takie elementy jak: misja i wizja, dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych, planowane działania, oczekiwane rezultaty, system aktualizacji, a także zasady monitorowania i ewaluacji. W jej skład wchodzi również ramy finansowe oraz regulacje dotyczące realizacji dokumentu. Podstawą dla prognoz zawartych w tej części była szczegółowa diagnoza społeczna, która umożliwiła ocenę kluczowych uwarunkowań strategicznych. Zgromadzone w ramach analizy dane pozwoliły na wyznaczenie priorytetów działań oraz opracowanie kierunków, które mają na celu skuteczne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: Opracowanie własne.

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu jednostki w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia ona pożądany obraz Miasta, odzwierciedlając aspiracje społeczności i wyznaczając priorytety w podejmowanych działaniach na rzecz integracji, wsparcia oraz poprawy warunków życia wszystkich grup społecznych.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Mińsk Mazowiecki została stworzona na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji kluczowych obszarów problemowych zawartych w diagnozie. Jej sformułowanie umożliwia wyznaczenie misji, która określa ogólny cel i wskazuje kierunek działań, jakie Miasto planuje podjąć.

Misja

Systematyczne i skoordynowane działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki poprzez skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, wspieranie osób i rodzin w przewyżnianiu trudności życiowych oraz rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną.

Wizja

Miasto Mińsk Mazowiecki to wspólnota otwarta, solidarna i wrażliwa społecznie, w której każdy mieszkaniec – niezależnie od wieku, stanu zdrowia czy sytuacji życiowej – ma zapewniony dostęp do wsparcia umożliwiającego samodzielne, godne i aktywne życie w bezpiecznym, przyjaznym i sprzyjającym integracji środowisku lokalnym.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono 7 celów strategicznych, mających na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania.

Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych. Dokument zakłada aktywne zaangażowanie różnych interesariuszy życia lokalnego, co sprzyja budowaniu partnerstw i wzmocnieniu odpowiedzialności za realizację celów społecznych.

Rysunek 8. Cele strategiczne

Wzmacnianie rodzin zamieszkujących Mińsk Mazowiecki w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez rozwój lokalnego, zintegrowanego systemu wsparcia.

Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez rozwój usług środowiskowych i tworzenie warunków sprzyjających ich aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym i lokalnej wspólnocie.

Rozwijanie miejskiego systemu wsparcia i profilaktyki skierowanego do osób doświadczających kryzysów życiowych, uzależnień oraz ich rodzin, z naciskiem na działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz innym zjawiskom dysfunkcyjnym poprzez wzmacnianie współpracy pomiędzy miejskimi instytucjami, rozwój skutecznych mechanizmów interwencji oraz prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do mieszkańców.

Wzmacnianie systemu wsparcia zdrowia mieszkańców Miasta, w tym zdrowia psychicznego, poprzez rozwój usług środowiskowych, działań edukacyjnych i profilaktycznych oraz wczesną identyfikację i reagowanie na występujące problemy.

Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców Mińska Mazowieckiego pozostających bez pracy lub zagrożonych wykluczeniem.

Tworzenie i rozwój Centrum Usług Społecznych jako zintegrowanej instytucji koordynującej lokalny system wsparcia.

Źródło: Opracowanie własne.

Cel strategiczny nr 1. Wzmacnianie rodzin zamieszkujących Mińsk Mazowiecki w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez rozwój lokalnego, zintegrowanego systemu wsparcia.

Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie rodzinom i opiekunom narzędzi oraz zasobów niezbędnych do właściwego wypełniania ról opiekuńczo-wychowawczych.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Udzielanie wsparcia rodzinom poprzez pracę asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin zmagających się z wyzwaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczymi.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	MOPS	Budżet Miasta
2.	Zapewnienie dzieciom opieki w pieczy zastępczej.	Stworzenie dzieciom warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i edukacyjnemu poprzez zapewnienie opieki w stabilnym i wspierającym środowisku rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	MOPS	Budżet Miasta
4.	Zapewnienie rodzinom pomocy materialnej i niematerialnej adekwatnej do potrzeb.	Poprawa sytuacji rodzin.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	MOPS	Budżet Miasta
5.	Organizowanie i inicjowanie usług wspierających rodziny (warsztaty rodzicielskie, poradnictwo psychologiczne i prawne, terapia rodzinna).	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców z terenu Miasta.	Liczba rodzin korzystających z usług wspierających.	MOPS, MKRPA	Budżet Miasta

Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie rodzinom i opiekunom narzędzi oraz zasobów niezbędnych do właściwego wypełniania ról opiekuńczo-wychowawczych.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
6.	Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe pracowników instytucji wspierających rodzinę.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	MKRPA, ZI, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
Cel operacyjny 1.2. Tworzenie środowiska wspierającego rozwój dzieci i młodzieży oraz zapewniającego równe szanse edukacyjne i społeczne.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Rozwój i wspieranie funkcjonowania Placówek Wsparcia Dziennego oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych.	Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży, organizacja ich czasu wolnego. Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	Liczba funkcjonujących Placówek Wsparcia Dziennego. Liczba funkcjonujących świetlic opiekuńczo-wychowawczych.	MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta
2.	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie diagnozowania i reagowania na problemy dzieci i młodzieży.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę.	MOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
3.	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Miasta.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	UM, NGO, MBP, MDK, placówki oświatowe	Budżet Miasta, budżet Państwa

Cel operacyjny 1.2. Tworzenie środowiska wspierającego rozwój dzieci i młodzieży oraz zapewniającego równe szanse edukacyjne i społeczne.

Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
4.	Wspieranie rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży poprzez pomoc psychologiczną i socjalną.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	placówki oświatowe	Budżet Miasta
5.	Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego poprzez wydarzenia, zajęcia i inicjatywy lokalne.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UM, MKRPA, NGO, MBP, placówki oświatowe, MDK	Budżet Miasta

Cel strategiczny nr 2. Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez rozwój usług środowiskowych i tworzenie warunków sprzyjających ich aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym i lokalnej wspólnotcie.

Cel operacyjny 2.1. Zapewnienie seniorom i osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług społecznych, umożliwiających samodzielne funkcjonowanie.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Inicjowanie działań dostosowujących infrastrukturę miejską do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury miejskiej.	Liczba obiektów infrastruktury miejskiej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UM	Budżet Miasta, budżet Państwa, Fundusze Europejskie
2.	Wdrażanie i kontynuowanie programów osłonowych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych programami.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, budżet Państwa
3.	Rozwijanie wsparcia asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością oraz opieki wytchnieniowej.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Liczba osób objętych wsparciem asystentów.	MOPS, UM, NGO	Budżet Miasta, budżet Państwa
4.	Zapewnienie wsparcia w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.	UM, MOPS	Budżet Miasta, budżet Państwa

Cel operacyjny 2.2. Tworzenie sprzyjających warunków do zaangażowania społecznego i kulturalnego seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Organizowanie zajęć aktywizujących i integrujących seniorów oraz osoby z niepełnosprawnościami.	Wzrost zaangażowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne oraz rozwój nowych umiejętności i zainteresowań.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach. Liczba słuchaczy w MUTW.	MOPS, UM, NGO, MBP, MDK, MOSiR, DDP	Budżet Miasta, Fundusze Europejskie
2.	Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba podjętych działań promujących.	MOPS, UM, NGO, MBP, MDK, placówki oświatowe	Budżet Miasta
3.	Organizowanie działań informacyjnych zwiększających bezpieczeństwo osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MOPS, UM, NGO, SM	Budżet Miasta
4.	Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami do ośrodków wsparcia.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez ośrodki wsparcia.	Liczba uczestników.	UM, MOPS	Budżet Miasta, budżet Państwa
5.	Rozwijanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta

Cel strategiczny nr 3. Rozwijanie miejskiego systemu wsparcia i profilaktyki skierowanego do osób doświadczających kryzysów życiowych, uzależnień oraz ich rodzin, z naciskiem na działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cel operacyjny 3.1. Zmniejszenie skali uzależnień oraz prowadzenie skutecznych działań profilaktycznych i terapeutycznych.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Udzielanie wsparcia materialnego i niematerialnego rodzinom dotkniętym problemem uzależnień.	Poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin borykających się z problemem uzależnień.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	MOPS, ZI, PIK	Budżet Miasta
2.	Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii i leczenia odwykowego.	Zwiększenie liczby osób podejmujących terapię odwykową, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób uzależnionych oraz wzmocnienie ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także poprawa jakości życia ich rodzin.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	MKRPA, MOPS, ZI	Budżet Miasta - środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3.	Kontynuowanie działalności grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Motywowanie oraz utrzymanie w abstynencji osoby uzależnionej/nadmiernie pijącej.	Liczba funkcjonujących grup wsparcia dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.	UM, MOPS, MKRPA, NGO	Budżet Miasta, budżet Państwa

Cel operacyjny 3.1. Zmniejszenie skali uzależnień oraz prowadzenie skutecznych działań profilaktycznych i terapeutycznych.

Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
4.	Prowadzenie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba działających PIK w zakresie wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	UM, MKRPA	Budżet Miasta - środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
5.	Podjęcie działań prawnych wobec osób uzależnionych w celu zobowiązania do leczenia.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	UM, MKRPA	Budżet Miasta - środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny 3.2. Rozwijanie działań w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	UM, MKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2.	Organizowanie warsztatów i zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	UM, MKRPA, SM, NGO, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3.	Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba sprzedawców napojów alkoholowych objętych szkoleniami.	UM, MKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny 3.2. Rozwijanie działań w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia.

Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
4.	Udział w kampaniach informacyjno-edukacyjnych dotyczących uzależnień i zdrowego stylu życia.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn, skutków i możliwości zapobiegania uzależnieniom.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	MKRPA, MOPS, SM, UM, NGO, MBP, MDK, ZI, placówki oświatowe	Budżet Miasta, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
5.	Organizowanie wydarzeń promujących zdrowy styl życia i profilaktykę.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	MKRPA, UM, NGO, MBP, MDK, MOSiR, placówki oświatowe	Budżet Miasta, środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel strategiczny nr 4. Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz innym zjawiskom dysfunkcyjnym poprzez wzmocnienie współpracy pomiędzy miejskimi instytucjami, rozwój skutecznych mechanizmów interwencji oraz prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do mieszkańców.

Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie pomocy rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Realizacja procedury „Niebieskie Karty” oraz koordynacja działań interwencyjnych wobec rodzin dotkniętych przemocą.	Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur NK. Liczba zakończonych procedur NK.	MOPS, MKRPA, ZI, placówki oświatowe	Budżet Miasta
2.	Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego osobom doświadczającym przemocy.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z porad.	MOPS, MKRPA, ZI	Budżet Miasta
3.	Kierowanie osób stosujących przemoc do programów korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych i terapeutycznych.	MOPS, MKRPA, ZI	Budżet Miasta
4.	Zapewnienie schronienia osobom zagrożonym przemocą poprzez kierowanie do ośrodków wsparcia.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu przemocy domowej.	MOPS, UM, ZI	Budżet Miasta

Cel operacyjny 4.2. Rozwój działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla mieszkańców dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie różnych form przemocy, a także wzrost wrażliwości mieszkańców na jej przejawy.	Liczba zorganizowanych programów/warsztatów.	UM, MOPS, MKRPA, ZI, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta
2.	Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społecznych przeciwdziałających przemocy.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba uczestników kampanii.	MOPS, MKRPA, ZI, UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
3.	Organizowanie warsztatów dla uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów i komunikacji bez przemocy.	Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
4.	Realizacja działań edukacyjnych dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze bez stosowania przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach edukacyjnych.	UM, MOPS, MKRPA, ZI, placówki oświatowe	Budżet Miasta
5.	Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji w zakresie przepisów prawa i procedur interwencyjnych.	Podniesienie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników w zakresie obowiązujących przepisów prawa oraz stosowania procedur interwencyjnych.	Liczba przeprowadzonych szkoleń. Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach.	UM, MOPS, MKRPA, ZI, placówki oświatowe	Budżet Miasta

Cel strategiczny nr 5. Wzmacnianie systemu wsparcia zdrowia mieszkańców Miasta, w tym zdrowia psychicznego, poprzez rozwój usług środowiskowych, działań edukacyjnych i profilaktycznych oraz wczesną identyfikację i reagowanie na występujące problemy.

Cel operacyjny 5.1. Tworzenie efektywnego systemu wsparcia w obszarze ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Realizacja programów profilaktycznych w szkołach dotyczących zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UM, placówki oświatowe	Budżet Miasta
2.	Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej mieszkańcom Miasta.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Miasta.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej.	MOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta
3.	Prowadzenie działań informacyjnych na temat dostępnych form wsparcia w kryzysie psychicznym.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku wystąpienia problemów natury psychicznej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta

Cel strategiczny nr 6. Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców Mińska Mazowieckiego pozostających bez pracy lub zagrożonych wykluczeniem.

Cel operacyjny 6.1. Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób pozostających bez pracy.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie organizacji szkoleń i doradztwa zawodowego.	Ograniczenie skali problemu bezrobocia na terenie Miasta.	Liczba zorganizowanych szkoleń.	UM, MOPS	Budżet Miasta, budżet Państwa, Fundusze Europejskie
			Liczba osób biorących w nich udział.		
2.	Realizacja działań informacyjnych dotyczących dostępnych form aktywizacji zawodowej.	Podniesienie świadomości osób pozostających bez pracy na temat oferowanych form pomocy.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MOPS, UM, Klub Integracji Społecznej	Budżet Miasta
3.	Kierowanie osób bezrobotnych do Klubu Integracji Społecznej i innych programów reintegracyjnych.	Zwiększenie udziału osób bezrobotnych w zajęciach Klubu Integracji Społecznej.	Liczba osób skierowanych do Klubu Integracji Społecznej.	MOPS	Budżet Miasta
4.	Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	placówki oświatowe	Budżet Miasta, budżet Państwa

Cel operacyjny 6.2. Wzmacnianie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Zapewnienie wsparcia materialnego i świadczeń z pomocy społecznej osobom w trudnej sytuacji życiowej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Miasta.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	MOPS	Budżet Miasta, budżet Państwa
2.	Realizacja działań wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Zniwelowanie nierówności edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Liczb dzieci i młodzieży objętych działaniami.	MOPS, UM, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta, budżet Państwa
3.	Udzielanie wsparcia w zakresie dożywiania w formie zasiłków i posiłków.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	MOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Miasta, budżet Państwa
4.	Zapewnienie schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających ze schronienia.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta, budżet Państwa
5.	Wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem.	Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej, zwiększenie dostępności i kompleksowości wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Liczba zrealizowanych wspólnych inicjatyw/projektów.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta

Cel strategiczny nr 7. Tworzenie i rozwój Centrum Usług Społecznych jako zintegrowanej instytucji koordynującej lokalny system wsparcia.

Cel operacyjny 7.1. Utworzenie i rozwój Centrum Usług Społecznych.					
Lp.	Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Mierniki realizacji celu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1.	Utworzenie Centrum Usług Społecznych.	Zapewnienie kompleksowej obsługi mieszkańców.	Liczba funkcjonujących CUS.	UM, MOPS	Budżet Miasta
2.	Realizacja usługi mieszkania treningowego.	Wsparcie osób opuszczających pieczę zastępczą w samodzielnym funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.	Liczba osób korzystających z mieszkań treningowych.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta
3.	Realizacja grupowych usług wspomagających przywracanie sprawności ruchowej.	Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia środowiskowego, który umożliwi osobom z ograniczeniami ruchowymi – w szczególności seniorom i osobom z niepełnosprawnościami – jak najdłuższe zachowanie samodzielności i niezależności we własnym domu.	Liczba uczestników zajęć.	UM, MOPS, NGO	Budżet Miasta

Zakres usług społecznych oraz zlecenie zadań publicznych

Strategia określa kierunki rozwoju oraz sposób realizacji usług społecznych na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Usługi społeczne obejmują w szczególności działania w obszarze:

- pomocy społecznej,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- polityki senioralnej,
- wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
- promocji i ochrony zdrowia,
- edukacji publicznej,
- przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej,
- kultury, sportu i rekreacji,
- mieszkalnictwa i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- integracji społecznej oraz aktywizacji mieszkańców,
- ochrony środowiska i działań na rzecz poprawy jakości życia.

Realizacja usług społecznych prowadzona będzie przez jednostki organizacyjne Miasta we współpracy z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej oraz partnerami społecznymi i instytucjonalnymi. Współpraca ta stanowi istotny element wdrażania Strategii i opiera się na zasadach pomocniczości, partnerstwa, jawności, efektywności oraz uczciwej konkurencji.

Strategia obejmuje również zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zadania te mogą być realizowane bezpośrednio przez Miasto Mińsk Mazowiecki, a także zlecane organizacjom pozarządowym oraz innym uprawnionym podmiotom w trybach przewidzianych przepisami prawa, w szczególności w drodze otwartych konkursów ofert, a także w trybach pozakonkursowych.

Przyjmuje się kierunek wzmocnienia lokalnego sektora ekonomii społecznej poprzez zwiększanie jego udziału w realizacji zadań publicznych oraz usług społecznych przewidzianych w niniejszej Strategii. Zakłada się dążenie do osiągnięcia poziomu około 60% realizacji tych zadań przez podmioty ekonomii społecznej, w szczególności organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne, fundacje, stowarzyszenia oraz inne podmioty uprawnione do prowadzenia działalności pożytku publicznego, przy uwzględnieniu możliwości finansowych Miasta, potencjału lokalnych podmiotów oraz wyników monitorowania jakości i efektywności świadczonych usług.

Realizacja usług społecznych oraz zlecanie zadań publicznych prowadzone będą w oparciu o diagnozę potrzeb mieszkańców Mińska Mazowieckiego, z uwzględnieniem dostępnych zasobów finansowych oraz organizacyjnych Miasta, a także systematycznego monitorowania i ewaluacji efektów podejmowanych działań.

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Miasta Mińsk Mazowiecki. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Miasta. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Miasto oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2023-2024, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W prognozie na lata 2026-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Tabela 38. Ramy finansowe Strategii

rok	Dział					
	851	852	853	854	855	ogółem
	ochrona zdrowia	pomoc społeczna	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	edukacyjna opieka wychowawcza	rodzina	
2023	1 632 892	11 537 841	52 271	130 961	14 021 067	27 375 032
2024	1 895 577	13 037 097	54 771	105 384	15 540 154	30 632 983
2025⁵²	1 895 577	13 037 097	54 771	105 384	15 540 154	30 632 983
PROGNOZA						
2026	1 942 966	13 363 024	56 140	108 019	15 928 658	31 398 807
2027	1 991 541	13 697 100	57 544	110 719	16 326 874	32 183 778
2028	2 041 329	14 039 528	58 982	113 487	16 735 046	32 988 372
2029	2 092 362	14 390 516	60 457	116 324	17 153 422	33 813 081
2030	2 144 671	14 750 279	61 968	119 232	17 582 258	34 658 408

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 uwzględniają również informacje dotyczące budżetu Miasta.

⁵² Wartość za rok 2025 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W 2024 roku dochody Miasta Mińsk Mazowiecki wyniosły 293 316 052 zł, co oznacza wzrost o 12,3% w stosunku do roku poprzedniego. Dochody ogółem na mieszkańca osiągnęły poziom 7 672 zł (wzrost o 13,5%). Struktura dochodów wskazuje na stabilne podstawy finansowe – dochody bieżące na mieszkańca wyniosły 7 219 zł, natomiast dochody majątkowe 452 zł. Istotnym wskaźnikiem samodzielności finansowej są dochody własne w wysokości 4 926 zł na mieszkańca. Dochody unijne wyniosły wówczas 32 zł w przeliczeniu na mieszkańca, co wskazuje na umiarkowany, lecz obecny poziom aktywności w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

Wydatki ogółem w 2024 roku wyniosły 291 324 800 zł (wzrost o 7,5% względem 2023 roku), a wydatki na 1 mieszkańca uplasowały się na poziomie 7 620 zł. Wydatki bieżące na mieszkańca ukształtowały się na poziomie 6 683 zł.

Analiza danych za lata 2022-2024 wskazuje na wyraźne zwiększanie nakładów w działach bezpośrednio związanych z polityką społeczną Miasta. Najwyższy poziom wydatków utrzymywał się w obszarze oświaty i wychowania, gdzie widoczny jest systematyczny wzrost (z 96 200 656,81 zł w 2022 roku do 137 996 621,38 zł w 2024 roku). Istotne znaczenie mają również wydatki na rodzinę, pomoc społeczną, edukacyjną opiekę wychowawczą, ochronę zdrowia, a także na gospodarkę mieszkaniową.

Wskazane działy stanowią fundament lokalnej polityki społecznej – obejmują wsparcie rodzin, system edukacji, działania osłonowe, ochronę zdrowia oraz zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych. Ich rosnący udział w budżecie świadczy o priorytetowym traktowaniu jakości życia mieszkańców oraz reagowaniu na zmieniające się potrzeby społeczne.

Jednocześnie należy podkreślić, że są to obszary generujące wydatki o charakterze stałym i długofalowym. Starzenie się społeczeństwa, rosnące potrzeby w zakresie wsparcia rodzin oraz utrzymania infrastruktury edukacyjnej i mieszkaniowej mogą w kolejnych latach powodować dalszy wzrost obciążeń budżetowych. Oznacza to konieczność strategicznego planowania finansowego oraz poszukiwania

zewnętrznych źródeł finansowania, aby utrzymać stabilność i wysoką jakość realizowanych usług społecznych.

Tabela 39. Wydatki Miasta Mińsk Mazowiecki według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2022-2024

dział	2022	2023	2024
Oświata i wychowanie	96 200 656,81	112 520 198,49	137 996 621,38
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	20 323 429,07	22 951 605,09	26 656 551,53
Gospodarka mieszkaniowa	6 687 446,13	9 273 284,75	17 938 377,03
Kultura fizyczna	6 697 734,76	23 036 483,53	16 792 018,75
Rodzina	34 543 547,35	14 548 618,26	16 064 144,34
Pomoc społeczna	17 018 634,47	10 177 241,37	13 498 510,96
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7 917 726,70	7 837 971,00	9 987 250,82
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 015 314,96	5 144 617,75	6 574 532,59
Ochrona zdrowia	1 248 599,95	1 644 620,85	1 926 085,09
Edukacyjna opieka wychowawcza	567 275,63	710 563,99	1 111 960,14
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 081 178,20	570 715,20	519 190,73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Sytuacja finansowa Miasta w 2024 roku pozostawała stabilna – zadłużenie na koniec roku wyniosło 32 470 912 zł i zmniejszyło się o 11,5% w stosunku do roku poprzedniego. Miasto wypracowało nadwyżkę budżetu bieżącego w wysokości 20 497 486 zł, zapewniającą zdolność do realizacji inwestycji i spłaty zobowiązań.

Uwzględniając powyższe dane, realizacja Strategii w latach 2026-2030 opierać się będzie na środkach budżetu Miasta, przy jednoczesnym aktywnym pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych (w tym środków krajowych i unijnych). Skala i tempo wdrażania poszczególnych działań będą uzależnione od sytuacji finansowej samorządu, dynamiki dochodów własnych oraz możliwości absorpcji środków zewnętrznych. Stabilna kondycja finansowa Miasta oraz utrzymywanie nadwyżki operacyjnej stwarzają warunki do systematycznej realizacji celów Strategii przy zachowaniu bezpieczeństwa finansów publicznych.

System wdrażania Strategii

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 zakłada realizację kompleksowego modelu polityki społecznej. Ze względu na długookresowy charakter dokumentu oraz jego perspektywiczne cele, kluczowym aspektem jest regularne monitorowanie, a w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji – aktualizowanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 wyznacza działania wymagające zaangażowania zarówno społeczności lokalnej, jak i instytucji publicznych oraz prywatnych. Partnerstwo oraz współpraca wszystkich podmiotów stanowią fundament skutecznej polityki społecznej.

Ze względu na różnorodność zadań oraz udział wielu podmiotów, realizacja Strategii wymaga sprawnej koordynacji działań oraz ścisłej współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych w działania rozwojowe. Głównym inicjatorem i koordynatorem planowanych działań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim, odpowiedzialny za zarządzanie wdrażaniem dokumentu.

W celu zapewnienia skutecznego monitorowania postępów wdrażania Strategii Burmistrz Miasta powoła Zespół ds. monitorowania realizacji Strategii. Harmonogram wdrażania założeń Strategii przewiduje cztery podstawowe etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 40. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miasta Mińsk Mazowiecki o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030”.	I kwartał 2026 r.
Etap II	Koordynacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2026 r. – IV kwartał 2030 r.
Etap III	Monitoring.	na początku każdego roku za rok ubiegły od 2027 r. do 2031 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	II kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne.

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Dyrektor MOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii MOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe mogą wspierać współpracę i utrzymywać stały kontakt zarówno z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników zaangażowanych bezpośrednio w administrowanie Miastem, wykorzystując ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne oraz kompetencje interpersonalne, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Jednocześnie kluczowa będzie efektywna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Miasta, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Miasta jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej mierniki realizacji celów. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą mierników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS, MKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych/ miejskich programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi

bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja na temat realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Miasta Mińsk Mazowiecki do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Mieście, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Miasta w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Mierniki realizacji celu, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe przedstawiają statystyki z 2024 roku, natomiast wartości docelowe wskazują oczekiwany trend zmian w najbliższych latach, tj. do roku 2030.

Tabela 41. Mierniki służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
Wzmacnianie rodzin zamieszkujących Mińsk Mazowiecki w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez rozwój lokalnego, zintegrowanego systemu wsparcia.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	51	wzrost
	Liczba asystentów rodziny.	4	wzrost
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	41,2	spadek
	Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	15	wzrost
	Liczba miejsc w żłobkach/klubach dziecięcych.	376	stabilizacja
	Liczba dziennych opiekunów.	3	wzrost
	Liczba działających ŚOW dla dzieci i młodzieży.	6	wzrost
	Liczba dzieci objętych opieką w ramach ŚOW.	121	wzrost
	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.	80	spadek
Zwiększanie dostępności i jakości usług społecznych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez rozwój usług środowiskowych i tworzenie warunków sprzyjających ich aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym i lokalnej wspólnocie.	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Miasta (%).	22,1	stabilizacja
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej.	163	stabilizacja
	Liczba osób w DPS, za których Miasto ponosi odpłatność.	48	stabilizacja
	Liczba funkcjonujących w Mieście Klubów Seniora.	1	wzrost
	Liczba miejsc w Domu Dziennego Pobytu dla osób starszych.	20	wzrost
	Liczba wydanych Kart Seniora.	366	wzrost
	Liczba osób objętych pomocą w ramach programów rządowych i resortowych.	56	wzrost
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	73	stabilizacja
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	33,2	spadek

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
Rozwijanie miejskiego systemu wsparcia i profilaktyki skierowanego do osób doświadczających kryzysów życiowych, uzależnień oraz ich rodzin, z naciskiem na działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	14,3	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	1,8	spadek
	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	31	spadek
	Liczba osób z problemem alkoholowym, którzy korzystali z porad w PIK.	426	stabilizacja
	Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, którzy korzystali z porad w PIK.	326	stabilizacja
	Liczba osób z problemem narkotykowym, którzy korzystali z porad w PIK.	24	stabilizacja
	Liczba członków rodzin osób z problemem narkotykowym, którzy korzystali z porad w PIK.	25	stabilizacja
	Liczba funkcjonujących w Mieście grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych.	10	stabilizacja
	Liczba PIK dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	1	stabilizacja
	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście.	140	spadek
	Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.	226	wzrost
	Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz innym zjawiskom dysfunkcyjnym poprzez wzmacnianie współpracy pomiędzy miejskimi instytucjami,	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	2,0
Liczba wszczętych procedur NK.		128	spadek
Liczba kontynuowanych procedur NK.		36	spadek

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
rozwój skutecznych mechanizmów interwencji oraz prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do mieszkańców.	Liczba zakończonych procedur NK.	101	spadek
	Liczba spotkań ZI.	12	min. 6/rok
	Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych.	128	stabilizacja
	Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych.	393	stabilizacja
	Liczba wydanych skierowań na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc.	12	spadek
	Liczba osób, którym zapewniono schronienie w ośrodkach wsparcia.	23	spadek
	Liczba dzieci odebranych z rodziny.	10	spadek
	Liczba osób zgłaszających problem przemocy w PIK.	579	spadek
	Liczba zrealizowanych w PIK konsultacji dla osób dotkniętych problemem przemocy.	3 805	spadek
	Liczba uczniów objętych działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi w placówkach oświatowych.	2 440	wzrost
	Liczba odnotowanych rozmów w ramach działalności telefonu wsparcia.	126	wzrost
	Wzmacnianie systemu wsparcia zdrowia psychicznego mieszkańców Miasta poprzez rozwój usług środowiskowych, działań edukacyjnych i profilaktycznych oraz wczesną identyfikację i reagowanie na występujące problemy.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0
Liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych oferowanych przez MOPS.		128	wzrost
Liczba przeprowadzonych konsultacji psychologicznych w MOPS.		761	wzrost
Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców Mińska Mazowieckiego pozostających bez pracy lub zagrożonych	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	13,0	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy	25,8	spadek

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
wykluczeniem.	społecznej (%).		
	Liczba mieszkańców Miasta zarejestrowanych w PUP.	554	spadek
	Udział osób do 30 roku życia w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta (%).	18,6	spadek
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	48,4	spadek
	Liczba uczestników zajęć w KIS.	15	stabilizacja
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	41,8	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	122	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	13	spadek
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	384	spadek
	Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	5	stabilizacja
	Liczba osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	286	stabilizacja
	Liczba osób korzystających ze wsparcia żywieniowego w Jadłodajni.	50	stabilizacja
	Liczba dostępnych miejsc w Jadłodajni.	35	wzrost
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	5,4	spadek
	Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie schronienia.	30	spadek
	Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych.	476	spadek

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany trend zmian
Tworzenie i rozwój CUS jako zintegrowanej instytucji koordynującej lokalny system wsparcia.	Liczba funkcjonujących CUS.	0	wzrost
	Liczba osób korzystających z mieszkań treningowych.	0	wzrost
	Liczba uczestników zajęć wspomagających przywracanie sprawności ruchowej.	0	wzrost

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które

pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Miasta i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, chorych i starszych,

- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

Realizacja głównych założeń dokumentu powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Miasta, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Miasta, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030 jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

BIBLIOGRAFIA

1. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
2. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
3. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych, s. 9.
4. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2029.
5. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
6. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
7. Raport o stanie Miasta Mińsk Mazowiecki za 2022, 2023 i 2024 rok.
8. Raport z wykonania w 2024 roku Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Mińsk Mazowiecki i efektów jego realizacji.
9. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim za rok 2022, 2023 i 2024.
10. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.
1. Sprawozdanie z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Dla Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2024-2026” za rok 2024.
2. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
3. Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej, s. 109.
4. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, s. 60.
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).

Źródła internetowe:

1. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>) [data dostępu: 26.01.2026]
2. Mapa Egzaminów (www.mapa.wyniki.edu.pl) [data dostępu: 27.01.2026]
3. Mental health, 2022 (www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response) [data dostępu: 29.01.2026]
4. Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (<https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>) [data dostępu: 19.02.2026]
5. Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim (<https://minskmazowiecki.praca.gov.pl>) [data dostępu: 30.01.2026]
6. Urząd Miasta Mińsk Mazowiecki (<https://www.minsk-maz.pl>) [data dostępu: 27.01.2026]

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Wykorzystane metody i techniki badawcze	18
Rysunek 2. Położenie Miasta Mińsk Mazowiecki na tle powiatu, województwa i kraju	19
Rysunek 3. Liczba podmiotów z terenu Miasta Mińsk Mazowiecki zarejestrowanych w rejestrze REGON według klas wielkości (stan na koniec 2024 roku).....	25
Rysunek 4. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej.....	45
Rysunek 5. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	46
Rysunek 6. Łączna wartość sprzedanego na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki alkoholu w latach 2022-2024	97
Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego.....	125
Rysunek 8. Cele strategiczne	127

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2026-2030.....	10
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w Mieście Mińsk Mazowiecki w porównaniu do powiatu mińskiego, województwa mazowieckiego i całego kraju na przestrzeni lat 2022-2024.....	22
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024 (w procentach)	23
Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w Mieście Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024	26
Tabela 5. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2022-2024.....	29
Tabela 6. Liczba dzieci objętych nauczaniem przedszkolnym w latach 2022-2024	30
Tabela 7. Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne oraz kwota przeznaczona na ten cel w latach 2022-2024.....	32
Tabela 8. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Mieście Mińsk Mazowiecki na tle powiatu mińskiego w 2024 roku.....	38
Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące działalności Straży Miejskiej w latach 2022-2024	40
Tabela 10. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne.....	47

Tabela 11. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Mieście Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024	50
Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024	54
Tabela 13. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024	54
Tabela 14. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=98	67
Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=98	67
Tabela 16. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=17	72
Tabela 17. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=17	72
Tabela 18. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=122	75
Tabela 19. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=29	76
Tabela 20. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024	82
Tabela 21. Liczba dzieci z terenu Miasta Mińsk Mazowiecki przebywających w pieczy zastępczej oraz kwota odpłatności za ich pobyt w latach 2022-2024	84
Tabela 22. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024	88
Tabela 23. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024	89
Tabela 24. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024	89
Tabela 25. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024	94
Tabela 26. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w latach 2022-2024	96
Tabela 27. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024	101
Tabela 28. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur NK w latach 2022-2024	101
Tabela 29. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego wobec osób dotkniętych problemem przemocy w 2024 roku	105

Tabela 30. Działalność MKRPA wobec osób dotkniętych problemem przemocy w latach 2022-2024.....	107
Tabela 31. Odpłatność Miasta za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024	110
Tabela 32. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w latach 2022-2024	115
Tabela 33. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Miasta w porównaniu do powiatu mińskiego na przestrzeni lat 2022-2024	116
Tabela 34. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024	118
Tabela 35. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024	119
Tabela 36. Liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatków mieszkaniowych oraz kwota przyznanych świadczeń w latach 2022-2024.....	121
Tabela 37. Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie schronienia w latach 2022-2024	122
Tabela 38. Ramy finansowe Strategii.....	145
Tabela 39. Wydatki Miasta Mińsk Mazowiecki według działów Klasyfikacji Budżetowej w latach 2022-2024.....	147
Tabela 40. Harmonogram wdrażania Strategii	148
Tabela 41. Mierniki służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	152

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024	21
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mińskim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa mazowieckiego i Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	23
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024 ..	24
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim, województwie mazowieckim oraz Polsce w latach 2022-2024	25

Wykres 5. Mieszkania na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim i województwie mazowieckim w latach 2022-2024	26
Wykres 6. Udział mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacji oraz gazu w ogólnej liczbie ludności w latach 2022-2024.	28
Wykres 7. Wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Miasta Mińsk Mazowiecki, powiatu mińskiego i województwa mazowieckiego w 2024 roku	31
Wykres 8. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim oraz województwie mazowieckim w latach 2022-2024	35
Wykres 9. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w Mieście Mińsk Mazowiecki, powiecie mińskim i województwie mazowieckim na przestrzeni lat 2022-2024	50
Wykres 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024	53
Wykres 11. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)	55
Wykres 12. Płeć uczestników badania: N=126	57
Wykres 13. Wiek: N=126.....	58
Wykres 14. Wykształcenie: N=126	58
Wykres 15. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Miasta? N=126	60
Wykres 16. Jakimi trudnościami najczęściej napotyka osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Miasta? N=126.....	61
Wykres 17. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=126	62
Wykres 18. Jakimi grupami osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=126	63
Wykres 19. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Mieście (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób	

z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=126	63
Wykres 20. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Mieście? N=126	64
Wykres 21. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Mieście? N=126	65
Wykres 22. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=126	66
Wykres 23. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=126	68
Wykres 24. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=126	68
Wykres 25. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=126	69
Wykres 26. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=126	70
Wykres 27. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=126	71
Wykres 28. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy domowej? N=126	71
Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=126	73
Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klapsy) jest metodą wychowawczą, która: N=126	73
Wykres 31. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ponizanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=126	74

Wykres 32. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=126.....	75
Wykres 33. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygrał/ przegrał były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=126.....	76
Wykres 34. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=126.....	78
Wykres 35. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=126.....	79
Wykres 36. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024.....	82
Wykres 37. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024.....	83
Wykres 38. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	83
Wykres 39. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	88
Wykres 40. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024.....	90
Wykres 41. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	92
Wykres 42. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu narkomanii w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	93

Wykres 43. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024	98
Wykres 44. Liczba dorosłych mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście Mińsk Mazowiecki w latach 2022-2024.....	99
Wykres 45. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu przemocy domowej w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	100
Wykres 46. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2022-2024.....	102
Wykres 47. Liczba wydanych skierowań na zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w latach 2022-2024.....	103
Wykres 48. Liczba osób, którym zapewniono schronienie w ośrodkach wsparcia w latach 2022-2024.....	103
Wykres 49. Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w latach 2022-2024.....	104
Wykres 50. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności Miasta Mińsk Mazowiecki na przestrzeni lat 2022-2024.....	108
Wykres 51. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024.....	108
Wykres 52. Zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 rok życia na przestrzeni lat 2022-2024	109
Wykres 53. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	113
Wykres 54. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024	114
Wykres 55. Mieszkańcy Miasta Mińsk Mazowiecki zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024.....	114

Wykres 56. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....117

Wykres 57. Liczba osób, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....121